

Стратегија развоја

**Ревизија Стратегије развоја
Града Ниша
за период 2009-2020. године**

**ОПЕРАТИВНИ ПРОГРАМ
2009 - 2011.**

Стратегија развоја града Ниша

Ниш, 2009. година

Пројекат финансира Влада Италије
у оквиру СИРП Програма становања и трајне интеграције избеглица у Србији
уз техничку подршку УН-ХАБИТАТ Програма Уједињених нација за људска насеља

*Project financed by the Government of Italy
within SIRP Settlement and Integration of Refugees Programme in Serbia
with the technical support of UN-HABITAT United Nations Human Settlements Programme*

SIRP Settlement and Integration of Refugees Programme in Serbia

Овај документ, припремљен као оперативни програм имплементације Стратегије развоја града, представља резултат рада у којем су узели учешће Град Ниш и Радни тим, и реализован је уз техничку подршку УН-ХАБИТАТ Програма Уједињених нација за људска насеља.

ГРАД НИШ ГРАДОНАЧЕЛНИК

Мр Милош Симоновић

РАДНИ ТИМ

арх. Миролуб Станковић, ЈП Завод за урбанизам Ниш

Др Сузана Стефановић, Економски факултет Ниш

Мр Ненад Поповић, Филозофски факултет, Ниш

Др Бранислав Стевановић, Филозофски факултет, Ниш

Зоран Делчић, Управа за привреду, одрживи развој и заштиту животне средине

Мр Мирјана Марковић, Служба за послове градоначелника

Драган Карличић, Управа за привреду, одрживи развој и заштиту животне средине

Илија Јоцовић, Управа за привреду, одрживи развој и заштиту животне средине

Татјана Балабан, Управа за пољопривреду и развој села

Станислава Тодоровић, Служба за послове градоначелника

Драгана Стојановић, Служба за послове градоначелника

Мира Милојевић, Служба за послове градоначелника

Милан Ранђеловић, Канцеларија за ЛЕР

Дејан Јовановић, Управа за комуналне делатности, енергетику и саобраћај

Соња Поповић, Управа за комуналне делатности, енергетику и саобраћај

Мирослава Јовановић, Управа за привреду одрживи развој и заштиту животне средине- Пројектни центар

Игор Игић, Управа за планирање и изградњу

Драган Миловановић, Управа за планирање и изградњу

Милена Николић, Управа за финансије, изворне приходе локалне самоуправе и јавне набавке

Данијела Спасовић, Управа за финансије, изворне приходе локалне самоуправе и јавне набавке

Љубиша Симоновић, Управа за привреду, одрживи развој и заштиту животне средине

Миомир Радовановић, Управа за дечију, социјалну и примарну здравствену заштиту

Драгана Јешић, Служба за послове градоначелника

Дејан Милошевић, Протекта

Александра Аспровска, Протекта

Иван Тасић, Протекта

Александар Ждраљевић, Управа за привреду, одрживи развој и заштиту животне средине

Бранислав Миловановић, Управа за привреду, одрживи развој и заштиту животне средине

Ната Вељковић, Управа за привреду, одрживи развој и заштиту животне средине

Тања Илић, Управа за привреду, одрживи развој и заштиту животне средине

Снежана Важић, Управа за привреду, одрживи развој и заштиту животне средине

Марина Јелић, Управа за привреду, одрживи развој и заштиту животне средине

Кривоје Огњановић, Управа за привреду, одрживи развој и заштиту животне средине

Младен Цветановић, Канцеларија за ЛЕР

УН-ХАБИТАТ

Лихија Рамирез, Главни технички саветник

Ратка Чолић

Предраг Цветковић

УВОДНА РЕЧ ГРАДОНАЧЕЛНИКА НИША

Поштовани суграђани,

Пред вама је Оперативни програм имплементације Стратегије развоја Града Ниша, која је израђена по европској методологији и узорима, који имају за циљ да пронађу најбоље путеве уздицања на виши ранг великих градова Европе према мерилима модерне економије и напредне технологије. Ова стратегија је један од важних предуслова да Град Ниш постане град у којем ће грађани живети просперитетно, сигурно и у здравом окружењу.

Циљ је, такође, да се развије савремени систем управљања градом и да у његовом конципирању и остваривању учествујете и ви - грађани.

Граду Нишу, са готово потпуно уништеном привредом, неразвијеном инфраструктуром, запуштеном екологијом, осиромашеном социјалном политиком, који је био потпуно изопштен из европских интеграција, дугорочна Стратегија је неопходна.

Верујем да ћемо успети да Град Ниш брзо покренемо и укључимо у савремене светске токове и учинимо да Ниш постане град са великом перспективом- Град будућности.

Основни задатак Стратегије развоја је да се суочимо са проблемима уређења и развоја Града и да оптимално искористимо драгоцене ресурсе, вредности и потенцијале који омогућавају одржив развој у здравом окружењу.

Стратегијом покушавамо да Нишу обезбедимо пут ка вишем нивоу и да понудимо правце и стратешке приоритете да се то постигне у догледној будућности.

Схватајући Град као добро од значаја за све који у њему живе и делују, очекујемо да и ви Нишлије, као и стручна јавност, помогнете да овај документ стварно и заживи кроз реализацију конкретних пројеката од интереса за све нас.

мр Милош Симоновић
Градоначелник града Ниша

САДРЖАЈ

ПОГЛАВЉЕ 1: УВОД/ОБУХВАТ	6
1.1. Увод	
1.2. Формулисање Програма	
1.3. Структура Програма	
ПОГЛАВЉЕ 2: СТРАТЕШКИ ОКВИР И МЕРЕ	8
2.1. Увод	
2.2. Усклађеност са политикама ЕУ	
2.3. Национални стратешки оквир	
2.4. Закључак	
ПОГЛАВЉЕ 3: ХОРИЗОНТАЛНИ ПРИНЦИПИ	15
3.1. Увод	
3.2. Одрживи развој	
3.3. Информатичко друштво (економија заснована на знању)	
3.4. Родна равноправност и социјална инклузија	
ПОГЛАВЉЕ 4: КОНТЕКСТУАЛНА И SWOT АНАЛИЗА	18
4.1. Увод	
4.2. Контекстуална анализа	
4.3. SWOT анализа	
ПОГЛАВЉЕ 5: СТРАТЕШКИ ПРАВЦИ РАЗВОЈА И ПРИОРИТЕТИ	32
5.1. Увод	
5.2. Визија развоја	
5.3. Стратегија развоја и приоритетни циљеви	
5.4. Стратешки правци	
5.4.1 Стратешки правац 1: Територија, инфраструктура, окружење	
5.4.2. Стратешки правац 2: Економија	
5.4.3. Стратешки правац 3: Друштвени развој	
5.4.4. Стратешки правац 4: Управљање	
ПОГЛАВЉЕ 6: ПРИОРИТЕТНИ ПРОЈЕКТИ	45
6.1. Увод	
6.2. Развојни пројекти	
6.3. Мобилисање средстава	
ПОГЛАВЉЕ 7: ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА	50
7.1. Имплементација	
7.2. Критеријуми селекције	
7.3. Евалуација	
7.4. Главни пројекти (фишеи одабраних пројеката)	
7.5. Партнерство	
АНЕКСИ	118
Анекс 1: Индикатори учинка	
Анекс 2: Шири листа пројеката	

ПОГЛАВЉЕ 1: УВОД

1.1. Увод

Оперативни програм представља преглед конкретних активности и пројеката са финансијском конструкцијом за њихово спровођење.

Заснован на Стратегији развоја Града Ниша и националним стратешким документима, усклађеним са европским развојним документима, Оперативни програм ће се усмерити на реализацију политика развоја, а посебно на иновације и економију засновану на знању, заштиту животне средине и превенцију ризика, доступност урбаним услугама од јавног интереса, унапређење услова запошљавања и мере социјалне инклузије.

У циљу ефикаснијег спровођења Стратегије развоја Града Ниша, као и политике регионалног развоја, а имајући у виду подршку подстицају за конкретна улагања и реализацију пројеката од посебног значаја за регионални развој, Оперативним програмом је дефинисана и реализација приоритетних пројеката регионалног и локалног значаја, који се односе на: реализацију пројеката у области развоја од регионалног и локалног интереса; унапређење привредних грана, технолошког нивоа, приступа новим технологијама, промоције истраживања и развоја; подизање регионалне и локалне конкурентности; развој малих и средњих предузећа и предузетништва и унапређење услова за повећање запослености; унапређење и развој људских ресурса; унапређење инфраструктуре на регионалном и локалном нивоу; унапређење међуопштинске, међурегионалне, преко-граничне и међународне сарадње у питањима од заједничког интереса, и унапређење свих развојних капацитета.

Оперативни Програм се доноси за временски период од три године 2009-2011.

Спровођење Оперативног програма финансира се из буџета Града Ниша, буџета Републике Србије, фондова Европске уније, финансијске помоћи међународних организација, донација и средстава правних и физичких лица и других извора.

1.2. Формулисање Програма

Оперативни програм је заснован на Стратегији развоја Града Ниша и садржи сет стратешких приоритета како би се постигао општи циљ Стратегије.

Формулисање Програма проистекло је као резултат:

- партиципативног процеса формулације Стратегије развоја Града Ниша;
- партиципативног процеса формулације Оперативног програма;
- консултација са локалним, регионалним и националним институцијама;
- дискусија са представницима ресорних министарстава;
- препорука европских докумената.

Саставни део Оперативног програма ће бити и детаљни планови реализације, који се израђују за сваку појединачну интервенцију.

1.3. Структура Програма

Оперативни програм садржи:

Поглавље 2. у којем су дате смернице европских политика и националних стратешких документа, где је дат преглед и значај издвојених приоритета.

У поглављу 3. су дати хоризонтални принципи одрживог развоја, информатичког друштва, родне равноправности и социјалне инклузивности.

Поглавље 4. чини контекстуална анализа, која укључује и интегралну SWOT анализу територије.

У поглављу 5. су дефинисани стратешки правци развоја, док су у поглављу 6. приоритети и предложене интервенције.

Поглавље 7. чине критеријуми селекције и фишеи одабраних пројеката.

У Анексу 1. су дати индикатори успешности реализације идентификованих пројеката према стратешким правцима развоја.

Анекс 2. садржи ширу листу пројеката које је могуће реализовати у наредном периоду, и којој је могуће додати нове идеје и нове пројекте.

ПОГЛАВЉЕ 2: СТРАТЕШКИ ОКВИР И МЕРЕ

2.1. Увод

У овом делу су сагледане кључне политике и стратегије које усмеравају контекст Оперативног програма (ОП). Фокус су релевантне политике ЕУ и национална стратешка документа.

2.2. Усклађеност са политикама ЕУ

Како су један од важних извора међународне помоћи претприступни фондови ЕУ, тако је као стратешки оквир за израду програма коришћена и Лисабонска агенда и Стратешке смернице заједнице, које се примењују за израду оперативних програма (Community Strategic Guidelines, 2007-2013).

Лисабонска стратегија

Лисабонска стратегија пружа оквир за приоритетне циљеве развоја и визију Европе са најкомпетитивнијом и најдинамичнијом економијом на свету у периоду до 2010.године. Доношењем Гетеборшке стратегије 2001.год. овим циљевима прикључена је и заштита животне средине. Изградња инклузивне Европске заједнице представља кључни елемент у достизању циљева економског раста, запошљавања и веће социјалне кохезије.

2005. године обновљена Лисабонска стратегија укључује и политике социјалне кохезије. Ово је било значајно јер су уведене области као што су подршка иновацијама и економији заснованој на знању, запошљавању, хуманом капиталу, предузетништву, развоју малих и средњих предузећа и превенцији ризика улагања.

Стратешке смернице заједнице, 2007-2013

Стратешке смернице представљају основу за припрему националних оквира и оперативних програма, а њихов главни циљ је дефинисање кључних приоритета Кохезионе политике за период 2007-13. године. Имају за циљ подстицање иновација, економије засноване на знању, предузетништва, истраживања и развоја, и информационо-комуникационих технологија. Такође, пружају подршку унапређивању атрактивности региона, повећању доступности и квалитета услуга.

Предложени приоритети и интервенције у оквиру ОП су конзистентни са обновљеном Лисабонском стратегијом и Стратешким смерницама заједнице.

2.3. Национални стратешки оквир

У Србији су последњих пар година усвојена значајна стратешка документа на националном нивоу, усклађена са европским политикама и регулативом, а нека су у припреми (Стратегија науке и истраживања, Стратегија просторног развоја РС).

Национални програм за интеграцију у Европску Унију (НПИ)

Октобра 2008.године Влада РС је усвојила Национални програм за интеграцију у Европску Унију (НПИ). Будући да Србија још нема статус кандидата за чланство у ЕУ, али да, према оцени Европске комисије, поседује капацитете за убрзање процеса европске интеграције, у циљу демонстрације стварних административних способности сачињен је НП, који треба да постане један од кључних докумената Владе у наредним годинама¹. Чврсто опредељење Србије за што брже прикључење ЕУ захтевало је дефинисање кључних стратешких праваца привредног и социјалног развоја с циљем стварања "стабилног и ефикасног тржишног система привређивања и конкурентне привреде способне да се суочи са притиском конкуренције унутар ЕУ" (критеријум из Копенхагена), односно, стварање максимално "конкурентне привреде, засноване на знању, која је у стању да обезбеди одрживи привредни раст са новим и боље плаћеним радним местима и већом социјалном кохезијом" (циљеви из Лисабона).

Национална стратегија привредног развоја Републике Србије од 2006- 2012.године

Визија привреде Републике Србије 2012. године, као конкурентне, тржишне, привреде засноване на знању, са амбијентом привлачним за инвеститоре и младу образовану генерацију и бројним могућностима за запошљавање и развој, одредила је стратешке и оперативне циљеве стратегије, као и одговарајуће сценарије развоја. Кључни развојни циљ Србије је веће благостање становништва. За остваривање тог циља Република Србија своју стратегију привредног развоја првенствено усмерава на остваривање динамичног привредног раста као основне материјалне претпоставке бржег повећања стандарда грађана, смањења незапослености и сиромаштва. То подразумева: укључивање у ЕУ, завршавање процеса транзиције, подизање укупне конкурентности привреде, повећање и реструктурирање привреде, повећање домаћих и директних инвестиција из иностранства, повољну инвестициону климу, уравнотеженост стабилизације, развојне и социјалне улоге државе, равномернији регионални развој и одрживи развој.

Значајне мере Стратегије односе се на програме подстицања предузетништва, развијања конкурентног и извозно оријентисаног сектора малих и средњих предузећа, подстицање *greenfields* и *brown fields* инвестиција, развој индустријских и технолошких паркова, развој енергетике, железничког, ваздушног, друмског и мултимодалног саобраћаја, телекомуникација и ПТТ саобраћаја, пољопривреде и туризма.

¹ Он служи као средство координације реформи на путу ка ЕУ и основа за израду годишњих планова рада Владе, и као транспарентна и добро припремљена информација о планираним реформама, намењена Европској комисији и државама чланицама ЕУ са једне, и српском друштву са друге стране. Након добијања статуса кандидата, НПИ ће прерасти у НПАА Национални програм за усвајање АС (National Programme for the adoption of the Acquis - NPAА), који имају све државе кандидати за чланство у ЕУ.

Стратегија регионалног развоја Србије (Влада РС, 2007.године)

Стратегија регионалног развоја Републике Србије за период од 2007. до 2012. године представља први стратешки развојни документ из области регионалног развоја који дефинише основне развојне приоритете регионалног развоја и начине њиховог остваривања у наредним годинама. Равномерни регионални развој представља један од основних стратешких дугорочних циљева РС и политике регионалног развоја којим се обезбеђују услови за ублажавање регионалних диспропорција, рационалније коришћење привредних ресурса, преусмеравање неповољних демографских токова и смањивање разлика у животном стандарду становништва.

Циљеви и стратешки правци равномерног регионалног развоја РС су:

- одржив развој;
- подизање регионалне конкурентности;
- смањење регионалних неравномерности и сиромаштва;
- заустављање негативних демографских кретања;
- наставак процеса децентрализације²;
- економска интеграција српске заједнице у АП КИМ, и
- изградња институционалне регионалне инфраструктуре.

Стратегија назначавачу и улогу локалне самоуправе у регионалном развоју³. Локални развој је основа остваривања равномерног регионалног развоја. Обезбеђујући неопходне ресурсе, локалне самоуправе доприносе не само локалном економском развоју, већ и развоју региона, а у крајњој инстанци привредном развоју целе земље. Да би локална самоуправа могла адекватно да извршава наведене улоге неопходно је њено институционално јачање и подизање нивоа знања изабраних и постављених лица, запослених у општинским управама.

Акциони план је саставни део Стратегије и у њему су ближе дефинисана подручја, циљеви, мере и активности, као и рокови и надлежне институције.

Закон о регионалном развоју, 2009.год. Нацртом Закона о регионалном развоју из 2009.год., дефинисани су циљеви и начела подстицања регионалног развоја региона.

У циљеве политике регионалног развоја укључени су:

- свеукупни друштвено-економски одрживи развој кроз подстицање полицентричног привредног развоја;
- смањење регионалних и унутар-регионалних диспаритета друштвено економског развоја и услова живота (са нагласком на подстицање развоја недовољно развијених, девастираних индустријских и руралних подручја);
- смањење негативних демографских кретања;
- развој економије базиране на знању, иновативности, савременим научно-технолошким достигнућима и организацији управљања;
- развој конкурентности на свим нивоима;

² Транзиционим реформама положај јединица локалне самоуправе знатно је побољшан и остварен већи степен децентрализације. Системски је уређен оквир за демократско деловање локалне самоуправе, побољшан је њен финансијски положај, градови и општине добили су проширени делокруг изворних и поверених послова, чиме је локална самоуправа доживела значајан степен афирмације у односу на претходни период.

³ Наиме, један од разлога слабијих резултата децентрализације везује се за унутрашње слабости администрације на локалном нивоу и њену недовољну оспособљеност да спроведе реформске мере. Управо у процесу планирања развоја до изражаја долазе сва ограничења која имају локалне заједнице и намеће се потреба за јачањем њихових регионалних веза, како би се та ограничења лакше превазишла.

- успостављање правног и институционалног оквира за планирање и координирање развојних активности;

- подстицање међуопштинске, међурегионалне, преко-граничне и међународне сарадње у питањима од заједничког интереса.

За потребе планирања и спровођења политике регионалног развоја, а према критеријумима за успостављање региона⁴, дефинисани су *региони* и области у складу са класификацијом НУТС 2 и НУТС 3, међу којима и Јужни регион са седиштем у Нишу.

Национална стратегија одрживог развоја Србије 2009-2017. године

Стратегија дефинише одрживи развој као циљно-оријентисан, дугорочан, непрекидан, свеобухватан и синергетски процес који утиче на све аспекте живота (економски, социјални, еколошки и институционални) на свим нивоима. Циљ Стратегије је да уравнотежи три кључна фактора, тојест три стуба одрживог развоја:

- одрживи развој економије, привреде и технологије;
- одрживи развој друштва на бази социјалне равнотеже и
- заштиту животне средине уз рационално располагање природним ресурсима.

Истовремено, циљ стратегије је да споји та три стуба у целину коју ће подржавати одговарајуће институције. Значајне мере Стратегије односе се на области:

- улоге информационо-комуникационих технологија и економије засноване на знању;
 - одрживости научно-технолошке политике;
 - друштвених вредности, квалитета живота и друштвеног благостања;
 - смањења сиромаштва и социјалне искључености;
 - политике једнакости;
 - родне равноправности;
 - становања и стамбене политике;
 - регионалног и локалног аспекта одрживог развоја;
 - информисања и учешћа јавности у одлучивању,
- као и области природних ресурса, обновљивих извора енергије, отпада, индустрије, саобраћаја, туризма и др.

Национална стратегија запошљавања за период 2005-2010 године

У питању је основни стратешки документ за подстицање запошљавања кроз активну инвестициону и развојну политику у периоду од 2005-2010. године. Стратегија обухвата три циља: пуну запосленост; подизање квалитета и продуктивности рада, и друштвену кохезију и укључивање на тржиште рада.

Национална Стратегија запошљавања, ослањајући се на Европску стратегију запошљавања, опредељује пет приоритета и то:

- смањење незапослености и пораст конкурентности на тржишту рада;
- повећање обима и врста активних мера запошљавања;
- помоћ вишковима запослених;
- унапређење социјалног дијалога и ефективности социјално-економских савета и локалних савета за запошљавање;

⁴ Чине их број становника, географска позиција, природни потенцијали, економија обима у управљању ресурсима, постојећа територијална организација и културно-историјско наслеђе.

- децентрализацију и модернизацију рада Националне службе запошљавања, уз посебан акценат на подстицање страних директних инвестиција и активирање домаће штедне усмерене ка креирању запослености, те смањење регионалних разлика.

Стратегија развоја социјалне заштите

Основни циљ реформе система социјалне заштите је развијање интегралне социјалне заштите у којој социјални актери на најефикаснији начин користе постојеће и развијају нове ресурсе путем доступних, квалитетних и разноврсних услуга, ради очувања и побољшања квалитета живота рањивих и маргинализованих појединаца и група, оспособљавања за продуктиван живот у заједници и предупређења зависности од социјалних служби.

Ефикасна социјална заштита подразумева:

- развој програма који превенирају настанак и генерацијски пренос социјалних проблема;
- мере, услуге и активности које су посебно усмерене на појединца, породице у ризику и маргинализоване групе, њихово оспособљавање за продуктиван живот у заједници, одговорно родитељство и предупређење зависности од социјалних служби;
- мере, услуге и активности за групе којима је потребна посебна подршка: деца без родитељског старања, деца у сукобу са законом, одрасли и стари који нису способни за самосталан живот, особе са инвалидитетом и деца и одрасли жртве насиља, занемаривања и експлоатације.

Стратегија за смањивање сиромаштва (Влада РС, 2003)

Стратегија за смањење сиромаштва представља средњорочни развојни оквир усмерен на смањење кључних облика сиромаштва и садржи анализу узрока и карактеристика сиромаштва у Републици Србији, као и главне стратешке смернице за друштвени развој и смањење броја сиромашних у наредним годинама. Стратегија за смањење сиромаштва предвиђа привредни развој и раст, спречавање новог сиромаштва услед реструктурирања привреде и бригу о устаљено сиромашним групама.

Стратегија развоја железничког, друмског, водног, ваздушног и интермодалног транспорта у РС од 2008. до 2015.године (Влада РС, 2007)

У складу са поставкама транспортне политике ЕУ, која је утврђена у Белој књизи „Европска транспортна политика за 2010. годину: Време одлуке” и Стратегије одрживог развоја транспорта (Савет ЕСМТ, Праг 2000. година), главни циљеви комплементарне транспортне стратегије су:

- сврсисходно планирање и управљање транспортним токовима;
- смањење штетних ефеката транспорта на окружење;
- повећање безбедности у саобраћају;
- повећање ефикасности транспортног система;
- компензација последица дерегулације тржишта и либерализације у области транспорта.

У складу са документом HLG, европска транспортна политика је ограничила своје приоритетне пројекте до 2010. године у односу на инфраструктуру јавних путева Републике Србије тако да је као планирани пројекат у краткорочном/ средњорочном периоду, наведено и подизање нивоа квалитета пута на секцијама граница Мађарске-Београд-Ниш-граница Македоније. Међу приоритетима радова на мрежи јавних путева

је изградња деонице аутопута Ниш-граница Бугарске (крак Коридора-Хс). У рехабилитацији/реконструкцији проритет има Коридор Х⁵, са крацима-Хб и Хс.

Стратешки циљеви јавног градског и приградског превоза путника одређени су на државном нивоу, а локална самоуправа треба да буде стимулисана да би те циљеве реализовала у оквиру свог специфичног окружења, услова, интереса и расположивих средстава.

Приоритетни пројекти ЕУ у Републици Србији у области железничког транспорта, према документу HLG, који су дефинисани на Листи 1- Краткорочни и средњорочни пројекти, су: 6-реконструкција и модернизација железничке пруге: граница са Мађарском-Београд-Ниш-граница са Бугарском/граница са БЈР Македонијом.

Формирање оптималних капацитета терминала за интермодални транспорт у Републици Србији има посебан значај за рационалан развој транспортног система као и привреде у целини. Стратегија развоја интермодалног транспорта предвиђа изградњу терминала у Београду, Нишу и Новом Саду.

Стратегијом је предвиђено да се Аеродром „Константин Велики“ у Нишу развија за долазне и одлазне туристичке летове и као алтернативни аеродром.

Циљеви, активности и носиоци активности у реализацији Стратегије развоја железничког, друмског, водног, ваздушног и интермодалног транспорта у Републици Србији од 2008. до 2015. године садржани су у Акционом плану (саставни део Стратегије).

Стратегија развоја енергетике Републике Србије до 2015. године

Стратегијаом је утврђено пет приоритетних програма:

- приоритет континуитета технолошке модернизације постојећих енергетских објеката/система/ извора, у секторима: нафте, природног гаса, угља; са површинском и подземном експлоатацијом, сектора електреенергетике; са производним објектима: термоелектране, хидроелектране и термоелектране-топлане и преносним системом односно дистрибутивним системима, и сектор топлотне енергије-градске топлане и индустријске енергане;
- приоритет рационалне употребе квалитетних енергената и повећања енергетске ефикасности у производњи дистрибуцији и коришћењу енергије код крајњих корисника енергетских услуга;
- приоритет коришћења НОИЕ (нових обновљивих извора енергије) и нових енергетски ефикаснијих и еколошко прихватљивих енергетских технологија и уређаја/опreme за коришћење енергије;
- приоритет за ванредна/ургентна улагања у нове електроенергетске изворе, са новим гасним технологијама (комбиновано гасно-парно термоенергетско постројење);
- приоритет градње нових енергетских инфраструктурних објеката и електроенергетских и топлотних извора у оквирима енергетских сектора Србије, као и капитално-интензивне енергетске инфраструктуре, у оквирима регионалних и паневропских инфраструктурних система повезаних са нашим системима.

⁵ Коридор Х са својим крацима - Хб (Београд-Будимпешта) и Хс (Ниш-Софија) је најзначајнији друмски и железнички правац на територији Републике Србије. Утврђен је као део Југоисточне мултимодалне осе дефинисане у Завршном извештају HLG. Део је Основне регионалне транспортне мреже (Core Regional Transport Network - Основна мрежа) и повезује Аустрију/Мађарску, Словенију/Хрватску, Републику Србију и Бугарску/Македонију/Грчку. На њему се у Републици Србији налази 792 km путева и 760 km железничких пруга.

Најзначајнији циљеви енергетске политике Србије биће усаглашени са праксом и регулативом ЕУ, ради повећања енергетске ефикасности (у секторима производње и потрошње енергије), интензивнијег коришћења нових обновљивих извора енергије и снижавања интензитета штетних емисија из производних енергетских извора и сектора потрошње енергије, као основне претпоставке достизања одрживог социо-економског развоја земље и успостављања енергетско-еколошког баланса у земљи и окружењу.

2.4. Закључак

У Србији је у последњих неколико година на националном нивоу донет већи број стратешких докумената⁶, усклађених са европским и УН нормама и препорукама. Тематски, они покривају различите области – од смањивања сиромаштва, подстицања запошљавања, развоја малих и средњих предузећа, социјалне политике, туризма, пољопривреде, заштите вода, транспорта, енергетике, до регионалног и одрживог развоја и др.

У овом поглављу сагледане су релевантне европске политике и стратегије, као и национална документа која представљају оквир и контекст Оперативног програма. Навели смо само неке од националних докумената значајних за реализацију ОП-а. Неопходно их је у континуитету пратити јер се новелирају и израђују нови.

⁶ Донете стратегије на републичком нивоу су: Национална стратегија за побољшање положаја жена и унапређивање родне равноправности; Стратегија развоја трговине Републике Србије; Стратегија о изменама Стратегије развоја телекомуникација у Републици Србији од 2006. до 2010. године (са Акционим планом); Национална стратегија за превенцију и заштиту деце од насиља; Стратегија развоја спорта у Републици Србији за период од 2009. до 2013. године; Стратегија развоја конкурентних и иновативних малих и средњих предузећа за период од 2008. до 2013. године; Национална стратегија одрживог развоја; Национална стратегија за младе; Стратегија развоја железничког, друмског, водног, ваздушног и интермодалног транспорта у Републици Србији од 2008. до 2015. године; Стратегија регионалног развоја Србије за период од 2007. до 2012. године (са Акционим планом); Стратегија развоја образовања одраслих у Републици Србији; Стратегија развоја стручног образовања у Републици Србији; Национална стратегија привредног развоја Републике Србије од 2006. до 2012. године; Стратегија развоја енергетике Републике Србије до 2015. године; Стратегија реформе државне управе у Републици Србији; Национална стратегија запошљавања за период 2005-2010; Национална стратегија Србије за приступање Србије и Црне Горе ЕУ; Стратегија развоја пољопривреде Србије; Стратегија развоја социјалне заштите; Стратегија подстицања и развоја страних улагања; Стратегија развоја шумарства Републике Србије; Стратегија развоја информационог друштва у Републици Србији; Стратегија развоја туризма; Стратегија развоја телекомуникација у Републици Србији у периоду од 2006. до 2010. године; Стратегија за смањење сиромаштва, Стратегија за решавање проблема избеглих, прогнаних и расељених лица, У току је израда Просторног плана РС и Стратегије за науку и технолошки развој (Извор: http://www.srbija.gov.rs/vesti/dokumenti_sekcija.php?id=45678).

ПОГЛАВЉЕ 3: ХОРИЗОНТАЛНИ ПРИНЦИПИ

3.1. Увод

Основни стратешки приоритети и циљеви (Територијални развој оријентисан ка одрживој животној средини; Успостављање сигурног и поузданог окружења за инвестиције као основе за одржив економски развој; Уравнотежено и свеобухватно побољшање квалитета живота у граду Нишу и Унапређење институционалног окружења и процеса управљања) представљају стубове или вертикалну конструкцију Стратегије развоја града Ниша. Одрживост развоја, заснованост развоја на новим информатичко-комуникационим технологијама, родна равноправност и инклузивност, аспекти које смо речју назвали „хоризонтални принципи“, повезују стубове стратегије јачајући њену конструкцију.

У свим секторима развоја и у свим развојним програмима и пројектима, наглашаваће се важност одрживог развоја, развоја заснованог на знању и најсавременијим технологијама, равноправности свих учесника, посебно жена, и јачање социјалне кохезије. Ти принципи ће, у форми индикатора контекста бити уграђени и у поступак избора пројеката и у поступак процене успешности реализације Стратегије.

3.2. Одрживи развој

Одрживи развој подразумева израду модела који на квалитетан начин задовољавају друштвено-економске потребе и интересе грађана, а истовремено уклањају или знатно смањују утицаје који прете или штете животној средини и природним ресурсима. Дугорочни концепт одрживог развоја подразумева стални економски раст који осим економске ефикасности, технолошког напретка, више чистијих технологија, иновативности целог друштва и друштвено одговорног пословања обезбеђује смањење сиромаштва, дугорочно боље коришћење ресурса, унапређење здравствених услова и квалитета живота и смањење загађења на ниво који могу да издрже чиниоци животне средине, спречавање нових загађења и очување биодиверзитета. Један од најважнијих циљева одрживог развоја јесте отварање нових радних места и смањење стопе незапослености, као и смањење родне и друштвене неједнакости маргинализованих група, подстицање запошљавања младих и лица са инвалидитетом, као и других ризичних група.

За одрживи развој економије, привреде и технологије дате су основе привреде засноване на знању, конкретни циљеви и приоритети у макроекономском управљању и избор одговарајуће економске политике, транзиционих токова, одрживе производње и потрошње, образовања за одрживи развој, информационо-комуникационих технологија и економије засноване на знању, одрживости научно-технолошке политике и заштите интелектуалне својине.

За одрживи развој друштва на бази социјалне равнотеже дефинисани су циљеви, мере и приоритети који се односе на различите области друштвеног развоја и њихове везе и утицаје на економски развој и заштиту животне средине у РС – друштвене вредности,

квалитет живота и друштвено благостање, популациону политику, социјалну сигурност, сиромаштво и социјалну укљученост, политику једнаких могућности, родну равноправност, јавно здравље, становање и стамбену политику, регионалне и локалне аспекте одрживог развоја, као и информисање и учешће јавности у одлучивању.

За питања заштите животне средине и очувања природних ресурса, као и утицаје економског развоја на животну средину, дефинисани су циљеви, мере и приоритети везани за заштиту природних ресурса (ваздуха, воде, земљишта, биодиверзитета, шума, минералних ресурса и обновљивих извора енергије), заштиту од деловања различитих фактора ризика по животну средину (климатских промена и оштећења озонског омотача, отпада, хемикалија, удеса, јонизујућег и нејонизујућег зрачења, буке и природних катастрофа), заштиту од деловања фактора ризика по животну средину у различитим секторима (индустрији, рударству, енергетици, пољопривреди, шумарству, ловству и рибарству, саобраћају и туризму), као и увођење чистије производње.

3.3. Информатичко друштво

Основни циљеви и задаци у развоју ИКТ обухватају:

- стварање отвореног и конкурентног тржишта модерних телекомуникација;
- стварање савремене телекомуникационе инфраструктуре државне управе и локалне самоуправе;
- реализовање универзалног сервиса телекомуникационих услуга;
- повећање броја корисника интернета;
- увођење електронске управе и подстицање развоја електронског пословања;
- подстицање развоја јавних сервиса и осталих садржаја доступних на интернету, намењених грађанима и привреди;
- ширење тржишта информационих производа и услуга информационог друштва;
- развој законодавног оквира ради уређивања свих пословних и других електронских докумената, процедура, процеса и података;
- успостављање електронског система јавних набавки; промоција информатичког друштва, заштита интелектуалне својине и коришћење лиценцираног софтвера у инфо системима и на интернету.

3.4. Родна равноправност и социјална укљученост/искљученост

Стратешки циљеви у сфери сиромаштва и социјалне искључености обухватају:

- унапређивање равномерног приступа свих грађана користима од друштвеног и привредног напретка и развоја,
- обезбеђивање претпоставки за стварање социјално-инклузивног друштва,
- уклањање препрека за прилике које воде ка јачању компетенција сиромашних,
- спровођење посебних програма социјалног укључивања и
- повећање подршке онима који су нарочито изложени ризику од сиромаштва.

На лисабонском Самиту 2000-те године, повећање социјалне кохезије проглашено је, уз одрживи развој, развој привреде засноване на знању и повећање броја квалитетнијих радних места, једним од кључних развојних циљева ЕУ. Социјална кохезија се дефинише помоћу две димензије: прва димензија је друштвена

укљученост/ искљученост, другу чини мрежа друштвених односа, веза и интеракција што се једним именом назива друштвени (социјални) капитал.

Друштвена искљученост је дефинисана као „процес којим су одређени појединци гурнути на маргину друштва и спречени да у потпуности учествују у друштвеном животу због свог сиромаштва или недостатка основних знања и могућности да уче током читавог живота, или као резултат дискриминације. Све ово их удаљује од запослења, извора прихода, могућности образовања, као и од друштвених веза и активности у заједници. Искључене особе имају мало приступа власти и местима на којима се доносе одлуке тако да се често осећају немоћнима и неспособнима да преузму контролу и учествују у доношењу одлука које утичу на њихов свакодневни живот“ (Council of the EU, 2004: 8).

На другој страни, друштвена укљученост се дефинише као процес који омогућује да они који су у ризику од сиромаштва и друштвене искључености добију могућност и средства која су потребна за пуно учешће у економском, друштвеном и културном животу и постизању животног стандарда и благостања који се сматрају нормалним у друштву у којем живе. Она осигурава њихову већу партиципацију у доношењу одлука што утиче на њихове животе и остварење основних права (Council of the EU, 2004: 8).

Димензије које дефинишу искљученост су:

- финансијско сиромаштво;
- запосленост;
- образовање;
- здравље;

Овим основним Laeken димензијама, додате су још две димензије којима се додатно испитује искљученост у Србији. Те две додатне димензије су:

- ускраћеност основних егзистенцијалних потреба, и
- социјална партиципација.

Мада је остварење циљева Лисабонске стратегије унето у Стратегију развоја града Ниша као посебан приоритет (Стратешки правац 3: Друштвени развој), принципи инклузивног друштва се морају имати у виду и приликом постављања и реализације и других стратешких циљева. У том смислу, чак и када се ради о пројектима који имају наизглед сасвим технички карактер или економске циљеве, мора се водити рачуна о томе како ће остварење тих циљева утицати на друштвену кохезију, односно на могућност укључивања свих грађана Ниша, водећи посебно рачуна о тзв, рањивим групама.

Због тога, у имплементацији Стратегије развоја града Ниша, предност у избору и имплементацији треба да имају они пројекти који, поред осталог, више доприносе повећању социјалне кохезије. То су пројекти који стварају нове приходе, посебно за сиромашне, пројекти који повећавају запосленост, пројекти који смањују ризике по здравље и пројекти који подстичу образовање и све видове социјалне партиципације.

ПОГЛАВЉЕ 4: КОНТЕКСТУАЛНА И SWOT АНАЛИЗА

4.1. УВОД

Град Ниш са околином поседује бројне потенцијале који се и могу и морају искористити у оквиру будућег интегралног европског економског и геополитичког простора, посебно имајући у виду његов географски положај али и економске, друштвене, комуникацијске и др. претпоставке. Да би ове предности дошле до изражаја у највећој мери, тј. да би се одговорило на кључне проблеме, попут економске неразвијености, релативног сиромаштва, бесперспективности младих итд, потребно је да стратешки развој града Ниша буде добро усмерен и прецизно вођен.

У овом поглављу дат је кратак преглед и анализа стања у сва четири стратешка правца: (1) животне средине, територије и инфраструктуре, (2) економије, (3) друштвеног развоја и (4) управљања. Уочене су и представљене основне карактеристике и главна питања са којима се суочава сваки од праваца. Анализа је рађена са намером да успостави квалитетну основу за утврђивање базичних карактеристика живота у граду Нишу и трасира пут даљим корацима у стратегији, њеним приоритетима и мерама од значаја за будући развој града Ниша.

4.2. КОНТЕКСТУАЛНА АНАЛИЗА

4.2.1. ТЕРИТОРИЈА, ИНФРАСТРУКТУРА, ОКРУЖЕЊЕ

Општи подаци: Град Ниш се налази у нишкој котлини уз ушће Нишаве у Јужну Мораву. Надморска висина је од 171 м н.в. до 1.523 м н.в. (Соколов камен на Сувој планини). Подручје града Ниша захвата површину од 597 км². Град Ниш је центар Нишавског округа (21,9% површине Округа и 65,5% становника). На територији града је формирана мрежа од 71. насеља, која обухвата град Ниш, 18 приградских насеља и 52 насеља у руралном подручју. Према урбано-руралној структури, 2/3 становништва чини градско и 1/3 сеоско становништво.

Природна богатства: Територија града Ниша обилује природним богатствима (две бање, две клисуре, пећине, излетишта, планинско залеђе, реке итд.). Значајно је присуство геотермалних вода, минералних вода, клисура, Церјанске пећине, Каменичког виса, Суве планине...

Културни и археолошки ресурси: На територији града Ниша се налази 66 археолошких локалитета и 265 регистрованих културних добара. Најважнији су (хронолошки): праисторијски локалитети (Топоница, Вртиште, Бубањ, Хум...); археолошки комплекс "Медијана" из 4. и 5. века; нишка Тврђава из римског, рановизантијског и средњовековног периода; Ћеле-кула и Споменик на Чегру као обележја 1. српског устанка; централна зона старог дела града Ниша из 19. и 20. века и Логор на црвеном крсту и Споменик на Бубњу као обележје 2. светског рата.

Намена земљишта: присутне су четири основне категорије коришћења земљишта пољопривредно (западно и централно подручје), шумско (јужно, источно и северно подручје), водно (у сливу реке Нишаве и Јужне Мораве) и грађевинско земљиште (централно подручје).

Просторно / урбанистичко планирање: Главне активности у 2007., 2008. и 2009. години односе се на израду Просторног плана административног подручја града Ниша, трећих измена и допуна ГУП-а Ниша из 1995. (којим су поред осталог сагледани измештање железничке пруге према Софији и будућа цивилна намена постојећих касарни, усвојене 29.06.2007.) и новог Генералног плана Ниша. Просторни план административног подручја града Ниша се ради за период од 2007. до 2021. године и представљаће плански документ којим ће се утврдити дугорочни концепт развоја, организације, уређења, заштите и коришћења простора административног подручја града Ниша. Подручје обухваћено планом чине територије 5 градских општина: Медијана (10,7 км²), Палилула (117,3 км²), Пантелеј (141,7 км²), Црвени Крст (181,5 км²) и Нишка Бања (145,4 км²). Важећим Генералним планом Ниша из 1995. год. обухваћена је површина од 15.036 ха. Нови Генерални план Ниша 2008-2023., за који је Одлука о изради донета маја 2008. године и припремљен нацрт, захвата површину од 260 км² и плански сагледава град Ниш и ободна насеља која се трансформишу у приградска, са посебним акцентом на искоришћењу простора у коридорима аутопутева ради развоја пословних зона.

Комунална инфраструктура и услуге: **Водоснабдевање** - Ниш се снабдева водом из система изворишта који је укључен у градски водовод: Љуберађа код Бабушнице, Крупац, Мокра и Дивљана код Беле Паланке, Студена и Медијана код Ниша, као и преко Моравског водовода.

Канализација – покривеност није задовољавајућа, број прикључених на канализациону мрежу у градском подручју је 86,3%. Највећи комунални и еколошки проблем града Ниша је непостојање било каквог система за пречишћавање отпадних вода. **Регулација водотокова** - Од краја осамдесетих година траје регулисање корита Нишаве и уређење кеја почевши од центра града према истоку. Река Јужна Морава је предмет регулације у сегментима око мостова. **Топлификација** – даљинским грејањем обухваћено је 30% укупног стамбеног фонда града. Пре неколико година сви капацитети Градске топлане су пребачени на коришћење гаса уместо мазута. Наставља се дигитализација **телекомуникационе мреже** и проширење и обнова система у насељима. **Гасификација** – Крак гасовода је дошао до Ниша 1998. године. Од тада се развија примарни гасовод и 2008. године је почело прикључење индивидуалних стамбених објеката на гасоводну мрежу. **Електрична енергија** – Целокупна територија Ниша је покривена електричном енергијом са 99,7% (станова). Због решавања проблема ниског напона у многим приградским насељима и селима извршиће се доградња мреже.

Саобраћајна инфраструктура: Ниш је мултимодално чвориште највишег ранга у Србији. Укрштање више врста саобраћаја врши се на овом подручју: коридор аутопута, железничке пруге, аеродром и планиране пруге за велике брзине Е-85 и Е-70, железничко чвориште, робно-претоварни центар, оптички каблови, транзитне централе, ТВ и ЦТ предајници. Ваздушни саобраћај са одвија преко аеродрома 'Константин Велики'.

Животна средина: У области анализе квалитета и заштите животне средине третиране су следеће теме: чврсти отпад, снабдевање водом и отпадне воде, квалитет ваздуха, саобраћај и квалитет животне средине, заштићена природна добра и биодиверзитет, загађење буком, остале области од значаја за заштиту животне средине, стање комуналне инфраструктуре на сеоском подручју, загађење пољопривредног земљишта и подземних вода, енергетски биланс града у смислу енергетске ефикасности, туризам и његов утицај на квалитет животне средине, јавне зелене површине, финансирање заштите животне средине, образовање и обука за заштиту животне средине, систем информисања, животна средина и здравље.

4.2.2. ЕКОНОМИЈА

Анализирајући привредну структуру града Ниша према тросекторском моделу уочава се да терцијарни сектор партиципира са највећим процентом у стварању НД, а затим индустрија и пољопривреда код којих је тај проценат нижи. Учешће терцијарног

сектора далеко је испод нивоа неких европских градова сличне величине, што се посебно односи на допринос туризма у укупном дохотку.

Прерађивачка индустрија заузима доминантно место у стварању НД (са 49,1% у 2005. години), а затим следе трговина на велико и мало и саобраћај (са 23,5% и 9,7%, респективно). Од осталих делатности једино је значајније још учешће грађевинарства (учествује у стварању НД са 5,1% у 2005. години), а занимљиво је веома ниско учешће пољопривреде, лова, шумарства и водопривреде (са 3,9%), као и изузетно низак допринос угоститељско-туристичких капацитета у стварању НД (2,0%), што указује на горе поменути мали допринос туризма укупном развоју града Ниша.⁷

Када је реч о Нишавском округу горе наведено потврђују и подаци о учешћу у бруто додатној вредности појединих технолошких група прерарађивачке индустрије. Наиме, у тој структури учеће Low tech група прерађивачке индустрије је 47,2%, Medium tech 33,2% и High tech 19,6%.⁸ При томе је највеће учешће Производње прехранбених производа, пића и дувана са 43,9%; Производње производа од основних метала и стандардних металних производа 15,3%; и Производња хемикалија, хемијских производа и вештачких синтетичких влакана 12,1%.⁹ Дакле, преовладавају Low tech и Medium tech групе прерађивачке индустрије уз мало учешће High tech производа који стварају највећу додатну вредност у индустрији.

Сагледавајући структуру активног становништва на подручју које покрива територију Нишавског округа, односно Филијале Ниш, а према извештају Републичког завода за статистику, евидентиран број запослених у Граду Нишу у свим секторима делатности је 78.167 лица и то 61.457 запослених у предузећима, установама, задругама и организацијама, а 16.710 приватних предузетника, лица која самостално обављају делатност и запослених код њих¹⁰, док је индивидуалних пољопривредника 3.425¹¹, тако да је укупан број запослених 81.592. У пар последњих година долази до опадања укупног броја запослених од 80.457 у 2005. години на 78.167 у 2007. години (пад за 2,84%), као и броја запослених у предузећима, установама, задругама и организацијама од 65.084 у 2005. години на 61.457 у 2007. год. (пад за 5,57%). Истовремено је порастао број приватних предузетника и лица која самостално обављају делатност са 15.374 у 2005. години на 16.710 у 2007. години (пораст од 8,69%). Ово је последица приватизације, стечаја и ликвидације већег броја друштвених предузећа у протеклих неколико година уз раст приватног сектора и запослености у њему.

Један од најзначајнијих макроекономских индикатора који говори о стању привреде, је индикатор запослености/незапослености. Стопа запослености износи 60,1% (док је на нивоу Републике Србије 60,4%). Највећи број запослених је у привреди (43.600 у 2006.

⁷ Статистички годишњак Града Ниша за 2007., Град Ниш, новембар 2008. година, стр. 122. и 123.

⁸ Стратегија регионалног развоја Србије, 2008. год. стр. 127.

Напомена: У Low tech групе прерађивачке индустрије спадају: Производња прехранбених производа, пића и дувана, Производња текстила и текстилних производа, Производња коже и производа од коже. У Medium tech спадају: Производња дрвета и предмета од дрвета, Производња целулозе и папира, Производња кокса и деривата нафте, Производња хемије и хемијских производа, Производи од гуме и пластике, Производња основних метала и стандардних металних производа. У High tech спадају: Производња машина и уређаја, Производња електронских и оптичких уређаја, Производња саобраћајних средстава, и сл.

⁹ Стратегија регионалног развоја Србије, 2008. год. стр. 126.

¹⁰ Статистички годишњак Града Ниша 2007, Град Ниш, новембар 2008., стр. 107. и 108.

¹¹ Исто, стр. 260.

години), док је у ванпривреди преко два пута мањи (18.453 у 2006. години). Највећи број запослених је у прерађивачкој индустрији, трговини и саобраћају, што је последица секторског учешћа у стварању НД.¹² Град Ниш бележи високу стопу незапослености (близу 40% активног становништва). Укупан број незапослених је на крају 2007. године износио 37.457. Највећи број незапослених је са средњом стручном спремом (13.485). Такође, велики је број незапослених и са високом стручном спремом (2.506).

У периоду 2000 – 2007. година, број регистрованих и активних малих и средњих предузећа (МСП) константно је растао и у Нишу и у Србији. Растући број регистрованих радњи протекле деценије показује развој предузетништва у Нишу. Овај број је перманентно растао, од 5.850 у 2002. години, на 9.716 у 2007. години. Такође је растао и број запослених у њима који према подацима за 2007. годину (без власника) износи 10.240. Највећи број радњи и запослених у радњама је у сектору трговине (4.116 радњи - 42,36% и 6.118 запослених) и у занатству (3.321 радњи - 34,18% и 2.897 запослених).¹³

4.2.3. Информационо комуникационе технологије – ИКТ

За развој ИКТ сектора неопходан је подстицај телекомуникационој инфраструктури која чини основ информационих система и то: развој кабловске телекомуникационе мреже, односно простирање оптичких каблова у региону, регенерацију старих аналогних телефонских централа и инсталирање нових дигиталних централа, повећање броја дигиталних телефонских линија са АДСЛ/ИСДН могућношћу, бржу и ширу пенетрацију интернета у свим областима без географске дискриминације. У оквиру Градске управе постоји *Служба за одржавање и информатичке и комуникационе технологије*, у оквиру које постоје три одсека и то: Одсек за корисничку подршку, Одсек за инфраструктурну подршку и Одсек за развој и подршку апликација и управљање садржајем. Јединствени универзитетски научно-наставни центар - ЈУНИС у Нишу обухвата све активности које су неопходне за планирање и управљање комплексним информационим системом. Иновациони центар за развој информационих технологија Машинског факултета у Нишу (ИЦИТ) организује развој иновативних производа за потребе привредних и непривредних организација коришћењем ИКТ-а, обезбеђује услуге увођења и примене иновативних решења у области ИКТ-а. У оквиру *Регионалне привредне коморе* Ниш оформљено је Удружење за информатичке делатности и телекомуникациони саобраћај, које броји више од 120 привредних друштава из ове области. Програм рада овог Удружења обухвата вођење регистра привредних друштава, организовање и презентација домаћих и страних понуда, наступ на сајмовима и конференцијама, организовање ИКТ форума, организовање стурчних курсева, едукација у примени стандарда при пројектовању производа и пружању услуга. У оквиру УН ХАБИТАТ програма у Нишу, спроведен је пројекат за развој територијалних информационих система за подршку руралним подручјима под називом "Лична карта села".

¹² Статистички годишњак Града Ниша 2007, Град Ниш, новембар 2008., стр. 107. и 108.

¹³ Статистички годишњак града Ниша за 2007., град Ниш, новембар 2008., стр. 154.

4.2.4. ДРУШТВЕНИ РАЗВОЈ

На територији града Ниша, 85.269 домаћинстава станује у 95.130 станова, што чини 1,1 стан по домаћинству. Просечна површина стана је 59m^2 , а на једног становника долази у просеку 22.5m^2 стана. Стандард становања је релативно висок. Око 28% станова има сву потребну опрему укључујући централно грејање. Две трећине станова има све осим грејања. Само 3.5% станова нема канализацију, док 2.6% нема ни водовод ни канализацију. На селу је ситуација знатно неповољнија (једна трећина станова је старија од 45 година, а две трећине станова нема савремене санитарне уређаје.) Од укупног броја, 98% станова је у приватном власништву. Између 6.000 и 7.500 станова је намењено издавању. Трошкови становања су релативно ниски захваљујући неекономским ценама станарина и других комуналних трошкова. Око 85% домаћинстава не улаже у инвестиционо одржавање стамбених објеката, нити је у стању да самостално финансира (или обезбеди кредит за) куповину стана. У Нишу је до сада поднето 11.000 захтева за легализацију бесправно подигнутих објеката (највише у приградским насељима).

Стамбено најугроженије категорије становништва чине: старачка, сеоска, ромска, избегличка и сиромашна домаћинства, као и друге рањиве групе. У ову групу спадају и избегла и расељена лица, особе којима је неопходна туђа помоћ и инвалиди. Процењује се да ће у наредних пет година бити потребно отприлике по 1.000 станова годишње, од чега би једна петина требало да буде намењена социјалном становању. Социјалном заштитом у Нишу баве се превасходно јавне институције. У граду делује један број организација које окупљају потенцијалне кориснике (ветерани, инвалиди, самохране мајке) и у њима треба видети зачетак једног диверзификованијег приступа проблему социјалне заштите.

Извор највећег броја социјалних проблема у граду је незапосленост. Југоисточна Србија има око 20% сиромашних, а више од половине становништва суочено је са ризиком сиромаштва. Следећи проблем је све већи удео старог становништва а у граду не постоји институција која се систематски брине о старењу и старости. Последњих година постаје видљив и тренд пораста малолетних и пунолетних корисника социјалне заштите. На подручју града Ниша, здравствену заштиту пружа 13 здравствених установа у државном власништву. Примарну здравствену заштиту у граду Нишу обављају установе и у државном и у приватном сектору. Окосницу система примарне здравствене заштите представља Дом здравља са мрежом здравствених станица и амбуланти, Завод за хитну медицинску помоћ, Завод за здравствену заштиту радника, Завод за здравствену заштиту студената, Завод за плућне болести и туберкулозу, Стоматолошка клиника и Здравствена установа „Апотека Ниш“. У приватном сектору, делатношћу из домена примарне здравствене заштите бави се већи број приватних ординација, поликлиника, стоматолошких ординација и приватних апотека. Са 174 становника на једног лекара, ситуација у здравству је знатно повољнија него у Србији, у којој је број становника на једног лекара 376. На територији града Ниша смештене су 4 здравствене установе за стационарно лечење осигураника Завода за здравствено осигурање са 2.710 постеља.

Културне делатности у Нишу одвијају се углавном у институцијама културе чији је оснивач град (Народно позориште, Позориште лутака, Нишки културни центар, Нишки симфонијски оркестар итд.) Постоји и већи број културно-уметничких друштава,

уметничких удружења, приватних продуцентских кућа, невладиних организација и неформалних уметничких група које се баве културом. Последњих година у Нишу се отварају инострани културни центри (амерички, француски, италијански) који играју све значајнију улогу у културном животу града. Најзначајније градске културне манифестације су: Фестивал глумачких остварења “Филмски сусрети” и Међународне хорске свечаности Ликовна колонија Сићево, Књижевна колонија Сићево, НИМУС, Nišville Jazz Festival, Нисомнија и Мајска песма. Културна понуда у граду је сиромашна, упркос томе што у њему постоји Универзитет са Факултетом уметности и бројне институције културе и што се из градског буџета за ову намену издвајају значајна средства. Данас се 95% средстава намењених култури преноси директно културним институцијама – јавним предузећима чији је оснивач град. Највећи део (70-80%) одлази на плате запослених и одржавање објеката, док мањи део средстава одлази на финансирање програма.

Образовну инфраструктуру Ниша чини 35 основних школа и 19 средњих школа у јавном власништву; Универзитет у Нишу са 13 факултета у јавном власништву и још 7 истурених одељења приватних факултета, 5 специјалних школа и 1 школа за одрасле. У граду их има 21, у селима 14 самосталних школа. У 46 сеоских насеља раде издвојена одељења основних школа са свих осам (4) или само прва четири разреда (42). Основне школе у Нишу похађа око 24.000 ђака. Све средње школе су смештене у ужем градском језгру, а похађа их око 15000 средњошколаца. На тринаест факултета Универзитета, наставу изводи укупно 1.515 наставника и сарадника. На Универзитету студира 25.844 студената, од којих су 433 страни држављани. У периоду између два пописа, забележен је тренд смањења броја неписмених – укупно 4.781 становника, или 2,1% укупне популације. Осим формалног образовања, у граду су на располагању и бројне, разноврсне форме образовања које нуде приватне фирме (језици, компјутери), невладине организације (комуникација, партиципација, управљање пројектима) и различити пројекти (управљање предузећем, пословање, управљање сеоским газдинствима и сл.)

У Нишу постоји 61 невладина организација и више десетина удружења (спортских, професионалних, музичких, хоби). Процењује се да у граду ради око 200 цивилних удружења. Такође, постоји десетак канцеларија различитих међународних организација. Што се тиче безбедности, фактори који најчешће угрожавају безбедност грађана Ниша су пет великих међународних канала трговине дрогом који пролазе кроз Ниш; велика раскрсница путева који су истовремено и путеви илегалне трговине; политичка ситуација и близина турских подручја; општа криминализација која се тумачи као последица дубоке политичке и економске кризе током 1990-их година. У граду се бележи висока стопа насиља и илегалних активности.

У Нишу живе припадници 26 етничких група, а најбројнију етничку мањинску групу чине Роми (по попису из 2002. у Нишу је насељено 5.687 Рома). Стварни број припадника ромске заједнице је знатно већи, а процене се крећу од 15.000 до 30.000. Уз то, око 1.200 Рома спада у категорију расељених лица. Половина ромске популације је млађа од 25 година, само 4% је старије од 60 година. Проценат незапослених међу Ромима је четири пута већи од процента незапослених у укупној популацији. Другу најбројнију мањинску етничку групу у Нишу чине Бугари. Њихово присуство у граду примећује се захваљујући медијима (емисија Радио Ниша на бугарском језику, рад издавачке куће “Братство”). У Нишу, поред доминантне православне цркве, постоји и неколико мањинских верских заједница (Католичка, Адвентистичка и Баптистичка).

Џамија, која је запаљена и изгорела 2004. године, делимично је обновљена и враћена у функцију. У граду нема изражене верске нетрпељивости.

4.2.5. УПРАВЉАЊЕ

Имајући за свој основ одредбе актуелног *Закона о локалној самоуправи* (усвојеног 29.12. 2007.) у органе локалне власти у граду Нишу спадају: *Скупштина града, Градоначелник и Градско веће. Градска управа* се састоји из различитих *управа и служби* које се баве и спроводе специфичне политике у вези са развојем града, управљањем градским власништвом, привредом и финансијама, образовањем, здрављем, јавним радовима, социјалном помоћи, комуналним делатностима, заштитом околине и др. У Нишу су након последњих локалних избора (мај 2008.) за вршење послова Града установљени *градски јавни правобранилац и грађански заштитник (омбудсман)*, док су *главни архитекта и градски менаџер* овог пута изостали. Грађани Ниша имају право да управљају својом општином или градом и непосредно кроз *грађанску иницијативу, збор грађана и референдум*.

У граду Нишу постоји *пет Градских општина* - Пантелеј, Црвени Крст, Палилула, Медијана и Нишка Бања - које чине насељена места које улазе у њихов састав и чије постојање датира од 2003. године. Осим у Нишу, градске општине тренутно постоје још само у Београду, иако је претходни ЗЛС прописивао да сваки град *мора* у свом саставу имати градске општине. Како у Крагујевцу и Новом Саду избора за одборнике скупштина ГО уопште није било, може се рећи да се у граду Нишу најдаље одмакло у процесу децентрализације локалне власти. Чланом 25. новог ЗЛС-а је, додуше, прописано да се статутом града *може* предвидети образовање две или више градских општина на територији града, али не и да се оне морају образовати.

Што се тиче нишких градских општина, оне имају веома различит квалитет инфраструктуре, предузетничке капацитете, друштвене и економске услове, планове развоја и друго. У *надлежности града Ниша*, као и свих осталих градова у Србији, пре свих спадају: доношење програма развоја и одговорност за економски развој; доношење буџета и завршног рачуна; урбанистичко планирање и изградња; комуналне делатности: одржавање путева, улица, (укључујући уличну расвету), тргова и јавни превоз; грејање, водовод, канализација, прикупљање и одношење смећа; саобраћај; култура и образовање; здравствена заштита; социјална заштита у целини, посебно за децу и омладину; спорт; туризам, укључујући регулисање рада хотела и ресторана, занатство и трговина; заштита природних ресурса и животне околине; јавно информисање о темама од локалног значаја; санирање последица природних катастрофа; правна помоћ.

Нишка градска власт има неколико инструмента којима утиче на квалитет живота свих својих грађана. Директан контакт са грађанима унутар градске управе има пре свих *матична служба* која је само делимично компјутеризована и још увек не испуњава критеријуме *е-управе* првог степена. Градска власт поседује и медијску кућу - *Нишку телевизију* (НТВ), која има примарни задатак да информисе грађане о дешавањима у Нишу и ширем окружењу. Још један од инструмената директног утицаја града на животни стандард грађана су *јавна предузећа* која обављају делатности од општег интереса и обезбеђују различите комуналне услуге. Оснивач ових предузећа је Град

Ниш. Према урађеним анкетама, функционисање јавних предузећа са аспекта квалитета пружених услуга грађанима, може се сматрати задовољавајућим.

Уз помоћ нових законских решења, процесом прилагођавања стандардима локалне администрације у земљама ЕУ, град Ниш је у основи прихватио базичне принципе модерне локалне администрације који подразумевају ефикасну, приступачну и одговорну локалну самоуправу. У Нишу о томе посебно сведочи отварање тзв. «Градског услужног центра» јуна 2003. године, са 18 одвојених шалтера, на којима грађани Ниша брзо и ефикасно могу да добију информације, дозволе, документа и потврде из неколико различитих одељења градске управе.

Анализа локалних стратешких докумената града Ниша, као и увид у пројекте који се изводе на терену, показује да је у њима економски аспект развоја највише заступљен, што говори о генералној заинтересованости за укупно повећање животног стандарда. Такође, унапређена је међународна сарадња града са јединицама локалне самоуправе других земаља, а у једном броју општина реализују се и пројекти уз помоћ појединих земаља и међународних институција. Ипак, досадашње искуство показује да локални органи управе сарађују између себе само у мери у којој је то нужно за формално-правно функционисање локалне власти. Недовољна кооперација и размена информација између различитих институција, често има за последицу мешање ингеренција, преклапања пројеката па и фаворизовање одређених (циљних) социјалних група. Отуд је партиципација у одлучивању и промоција партнерстава између свих друштвених актера у формулисању, имплементацији и управљању локалним процесима и иницијативама, суштински важна за будући развој града Ниша. Солидна административна покривеност сектора, у складу је са идејом о децентрализацији управе и одговорности, али она захтева и међусекторску сарадњу, координисан приступ проблемима, транспарентност података и ефикасан систем размене информација. У основи, могло би се рећи да су данас најважнији проблеми локалне заједнице у Нишу - несинхронизована управа, лабилан политички консензус о основним правцима развоја, недовољно учешће јавности у процесима одлучивања, као и раширена, генерално слаба, заинтересованост грађана за одлуке које се доносе на локалном нивоу.

4.3. SWOT анализа

SWOT анализа је обухватила области економије, окружења/територије, инфраструктуре и друштвеног развоја, које представљају три стуба одрживости. У анализу су, као изузетно важне, укључене још и информационе и комуникационе технологије и област управљања.

4.3.1. ПРИВРЕДА

СНАГЕ	МОГУЋНОСТИ
- Изврстан гео-стратешки положај и чвориште за ваздушни, друмски и железнички саобраћај, енергију и инфраструктуру. - Природни ресурси и културна богатства (планинско подручје, термалне воде, тврђаве, археолошка налазишта, Нишка бања, Церјанска пећина и Сићевачка и Јеласничка клисура) од значаја за развој туризма. - Традиција у производњи и/или занатству - Постојање јефтине и обучене радне снаге. - Ниске стопе дажбина. - Јак универзитетски центар, велики број дипломираних стручњака различитог профила. - Постојање међународног аеродрома Константин Велики.	- Коридори X и IV и аеродром омогућавају развој логистичких центара за робу, услуге и транспорт. - Развој предузетничких вештина захваљујући активностима општинских центара за развој предузетништва, Привредне коморе, Регионалне агенције за развој малих и средњих предузећа и Економског факултета. - Развој кластера малих и средњих предузећа и инкубатор и иновационих центара - Присуство повољног предузетничког окружења (Привредна комора и друге организације). - Широк избор кредитних линија за предузећа уз ниже каматне стопе одређених републичких фондова и субвенцирањем комерцијалних банака ладе РС - Међународни споразуми (EU, CEFTA, Русија). - Искоришћење природних и културних ресурса у туристичке сврхе. - Могућност развоја слободних економских зона, индустријских и технолошких паркова и (интегралних) логистичких центара/пулова. - Могућности Brownfield инвестиција. - Могућности коришћења контаката из прошлости, старих пословних партнера, као потенцијалних инветитора. - Унапређење сарадње и институционалне подршке локалној пословној заједници. - Промовисање индустрије робе широке потрошње посредством добро развијених медија. - Макроекономска стабилност.

СЛАБОСТИ	ПРЕТЊЕ
• Недовољан број и површина опремљених индустријских зона за привлачење <i>Greenfield</i> инвестиција. • Низак ниво конкурентности локалне привреде. • Застарела индустријска опрема. • Преовлађујућа улога трговине и грана прерађивачке индустрије са ниском додатом вредношћу. • Мала присутност напредних-комплексних услуга. • Мале величине пољопривредних имања/фарми. • Низак ниво обучености и коришћења информационих услуга у предузетништву. • Слаба искоришћеност постојећих капацитета (посебно у индустрији). • Недовољна повезаност привреде и Универзитета. • Недовољна сарадња локалне пословне заједнице и локалне самоуправе. • Непостојање слободних царинских зона са посебним пореским, финансијским и другим подстицајима за стране инвеститоре.	• Непостојање еколошке свести и образовања. • Недовршена приватизација великих друштвених предузећа. • Централизација институција. • Неповољна секторска структура привреде. • Светка економска криза.

4.3.2. Информационе и комуникационе технологије

СНАГЕ	МОГУЋНОСТИ
- Велико академско знање признато на европском нивоу, углавном у софтверској индустрији, планирању и испитивању софтвера. - Активно партнерство између факултета Ниша и центара изврсности у ЕУ.	- Постојање законодавног оквира: - Формирање кластера ИКТ - Стратегија за развој информатичког друштва Републике Србије 2006; - Стратегија развоја телекомуникација Републике Србије 2004; - Национална стратегија запошљавања 2005; - Закон о електронском потпису 2006; - Закон о информационом систему 1996. - Присуство великог броја младих образованих људи. - Постојање великог броја европских програма за развој. - ИТ тржиште у порасту, нарочито софтверска индустрија.
СЛАБОСТИ	ПРЕТЊЕ
- Одсуство сарадње између малих и средњих предузећа и Универзитета. - Низак ниво познавања информационо комуникационе технологије међу грађанима. - Недостатак локалних докумената који се односе на: - стратегију за развој информатичког друштва Ниша; - стратегију развоја телекомуникација у Нишу; - сарадњу између Универзитета и индустрије; - центре изврсности у Нишу. - Низак ниво познавања европских оквирних програма (нпр. ФП).	- Традиционални начин размишљања и страх од промена. - Одсуство континуиране едукације неопходне за стручно усавршавање.

4.3.3. Животна средина / Територија / Инфраструктура

СНАГЕ	МОГУЋНОСТИ
- Ниш је функционални макрорегионални центар Србије са изузетним геостратешким положајем - Плодно пољопривредно земљиште у долинама Нишаве и Јужне Мораве, воћњаци и виногради у источном делу брдовитог подручја . - Добра саобраћајна инфраструктура (аеродром, железница и путеви), као и енергетска мрежа. - Добра покривеност урбаних зона водоснабдевањем и телефонским линијама. - Пристап чистој води и минералној води	- Доступности фондова ЕУ за подршку развоја логистичке и саобраћајне инфраструктуре (тј. IPA, фондови ЕУ). - Војни комплекси којима треба променити просторну функцију и намену. - Унапређење животне средине и квалитета градске средине измештањем железничке пруге на север. - Ниш као центар за регионалну дистрибуцију гаса, изградња гасовода и продуктовода - Поновно увођење трамваја у Ниш - Пораст тражње за квалитетним прехранбеним производима. - Постојање термалних вода
СЛАБОСТИ	ПРЕТЊЕ
- Неадекватна јавна комунална инфраструктура у руралним подручјима (водоснабдевање, електроенергетика и телефонске линије). - Неформална изградња објеката у околини урбаних подручја који нису обухваћени одговарајућим урбанистичким планом. - Одсуство решења која се односе на саобраћај и паркинг места у граду. - Угрожена животна средина и недостатак напредног система за управљање отпадом, укључујући регионалну депонију. - Недостатак централног постројења за пречишћавање отпадних вода. - Неизграђена свест и знање о дивљим депонијама.	- Даља деградација животне средине (тла и воде). - Неадекватне законске процедуре о регионалној надлежности у погледу планирања. - Одсуство различитих нивоа децентрализације и недостатак дефинисаних надлежности локалних власти који утиче на питања просторног развоја. - Неадекватни прописи о власништву над земљиштем ограничавају управљање некретнинама. - Електрификација железничке пруге Ниш-Софија може спречити њено премештање изван Града Ниша. - Неконтролисана трансформација војних комплекса у друге намене

4.3.4. Друштвени развој

СНАГЕ	МОГУЋНОСТИ
- Развијена мрежа институција, стручњака и надлежности у здравственом сектору и сектору за социјалну заштиту. - Постојање развијених културних и образовних институција и велики број културних манифестација. - Квалификован и утицајан грађански сектор који је у порасту и који је активан у решавању социјалних питања.	- Постојање националних стратегија (за смањење сиромаштва, социјалну заштиту итд) и статус Регионалног здравственог центра Ниша. - Приватизација у домену образовања. - Повећање броја независних културних институција и страних културних центара. - Преношење надлежности за социјалну заштиту са републичког на локални ниво.
СЛАБОСТИ	ПРЕТЊЕ
- Процес депопулизације у региону Ниша. - Висока и просторно неизбалансирана стопа незапослености (приближно 40% у Нишу), укључујући и обучене младе људе. - Социјална заштита не обухвата све грађане; нема поузданих алтернатива. - Традиционални приступ образовног система; - Уместо на програме и пројекте, финансирање и подршка култури су усмерени на институције, - Непостојање локалне стратегије социјалне политике.	- Старење локалног становништва и повећање ризика од сиромаштва. - Висок степен зависности од страног улагања код организација грађанског сектора, које још увек нису заузеле чврсту позицију у локалној заједници. - Неадекватна стратегија спровођења културне политике. - Ризик од социјалне сегрегације (пример Рома у локалним школама). „Одлив мозгова“ у развијеније регионе у земљи и иностранству

4.3.5. Управљање

СНАГЕ	МОГУЋНОСТИ
• Политички консензус о потреби модернизације управљања применом стандарда Европске уније. • Достигнути степен сарадње између републичких власти, окружних органа и градских општина Ниша (нарочито у области примарног и секундарног образовања и социјалне заштите). • Развијена мрежа сарадње са другим општинама кроз „Сталну конференцију градова и општина“ и „Асоцијације градова и општина Евро-регион-Србија“. • Велики број пројеката који се тичу незапослености и побољшања животног стандарда, са позитивним ефектом на социјални развој и политичку стабилност. • Велики број невладиних организација (61). • Солидно медијско присуство и обавештавање о раду градских органа. • Увећање способности за задовољавање потреба грађана кроз Пројекат Градског Сервисног Центра (Project City Service Centre).	• Децентрализација. • Постојећа стратегија за регионални развој, примена одредби новог Закона о регионалном развоју и установљивање отвореног дијалога између града Ниша и других локалних самоуправа у Србији. • Примена стратегије за реформу јавне администрације у циљу ефикасности, хоризонталне интеграције сектора и сарадње локалних актера. • Међународна помоћ за рационализацију и повећање ефикасности рада локалне администрације. • Учешће представника локалне власти на међународним конференцијама, сајмовима, пројектима, итд. (попут Евро-региона и Прекограничне сарадње). • Реформисање процеса јавног и локалног управљања уз међународну помоћ и програме одговарајућих републичких институција.
СЛАБОСТИ	ПРЕТЊЕ
• Недостатак развијених механизма колективног рада у примени локалних стратешких развојних докумената. • Недостатак хоризонталне координације између сектора. • Непостојање интегрисане базе података за управљање територијом. • Недостатак поверења у заједнички рад.	• Недовољна усклађеност законских прописа на националном нивоу са локалним актима који се тичу статуса локалне самоуправе. • Велики трошкови администрације. • Недостатак елемената из националне и локалне стратегије за смањење сиромаштва у стратегији развоја града. • Претпостављање личних, парцијалних и партијских интереса заједничким интересима. • Висок ниво корупције.

ПОГЛАВЉЕ 5: СТРАТЕШКИ ПРАВЦИ РАЗВОЈА

5.1. Увод

Информације из контекстуалне и SWOT анализе, као и резултати рада са састанака и радионица одржаних са локалним актерима, указују и на негативне аспекте везане за стање локалног система. То су:

- генерално слаб економски контекст;
- неповољни социјални услови;
- недовољно развијен инфраструктурни систем.

Поред тога, специфични потенцијали – еколошки, културни и просторни – постају очигледни јер пружају прилику за конципирање развојних политика и могућности бољег деловања у различитим областима. Ово има за последицу да општу визију, као и стратешке правце који је следе, треба разматрати у десетогодишњој перспективи, како би се створио град са високо квалитетном животном средином – просторно- физичком, социјалном, економском, инфраструктурном и институционалном структуром. Овако постављен интегрални развој требало би да промовише Ниш као будући развојни центар и на националном и на интернационалном нивоу (нарочито у односу на земље у окружењу). У овом оквиру, достигнути квалитет живота у Нишу, као резултат спровођења Стратегије, би требало да буде упоредив са развијенијим европским градовима средње величине.

Следећи ову перспективу, визија и стратешки правци треба да укажу на слаба места у локалној средини стварајући на тај начин могућност њиховог унапређења кроз серију планских акција.

5.2. Визија развоја

Визија „будућег Ниша“

"Раскрсница путева и место сусрета људи, идеја, културе и традиције; регионални економски, универзитетски, здравствени, спортски и туристички лидер; центар одрживог развоја у коме је достигнут висок квалитет живота за све грађане"

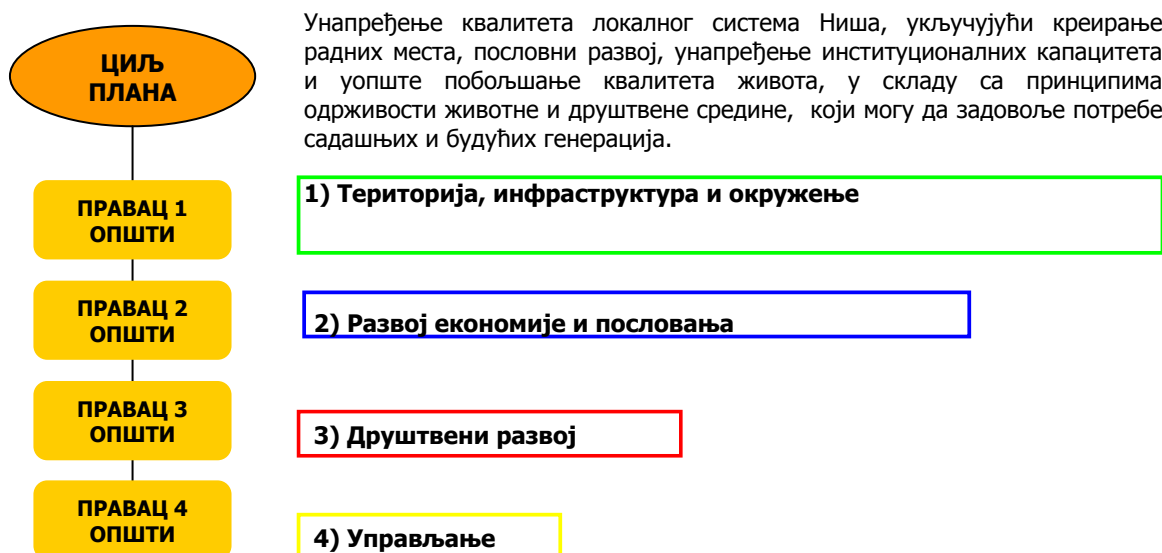
Ова визија је настала као одговор на питање „како замишљате будућност Ниша“ у оквиру креативне радионице у којој су учествовали стејкхолдери и представници грађана и локалне управе Ниша. Са циљем преношења поруке јавности, заједнички је изабран слоган:

Непресушни
Извор
Шанси

5.3. Стратегија развоја и приоритетни циљеви

Четири стратешка правца за „будући Ниш“

Дефинисана су четири стратешка правца развоја, као изузетно важна за покретање одговарајућих развојних механизма у граду Нишу.

5.3.1. Стратешки правац I: Територијални развој оријентисан ка одрживој животној средини

Циљ стратешког правца I: трансформисати град Ниш у урбани регионални центар са високим квалитетом животне средине, комуналне опремљености и саобраћајне повезаности, у складу са напредним развојним политикама и dobrim примерима праксе развијених европских градова.

Кључне политике/мере за стратешки правац I:

- заштита природне и културне баштине;
- одржива производња и штедња енергије;
- био-еко- архитектура и квалитетно становање;
- јавни превоз и пешачке зоне;
- коришћење повољног географског положаја;
- изградња материјалних и нематеријалних мрежа (ИКТ, мреже управљања чврстим отпадом и отпадним водама, интермодалне саобраћајне мреже);
- планирање употребе земљишта засновано на очувању пољопривредног земљишта;
- балансирано управљање урбано- руралним континуумом.

5.3.2. Стратешки правац II: Успоставити сигурно и поуздано окружење за инвестиције као основу за одрживи економски развој

Циљ стратешког правца II: створити услове за понуду адекватне радне снаге, отварање финансијских могућности за развој предузетништва, логистике, привлачење инвестиција, индустријску реалокацију, унапређење односа и стварање услова за повећање активности локалне пословне заједнице, као и стварање нових предузећа у високопрофитабилним областима.

Кључне политике/мере за стратешки правац II:

- политике (мере) за привлачење инвестиција и индустријске реалокације (порески и финансијски подстицаји, административна ефикасност, услуге за предузећа, “све на једном месту” концепт, развојна агенција/јединица за развој)
- проактивни приступ привлачењу страних директних инвестиција кроз обнављање контаката са некадашњим пословним партнерима гиганата попут ЕИ, МИН итд. и коришћење постојећих контаката локалне пословне заједнице са добављачима и купцима из земље и иностранства - политике за подршку предузетништву у терцијарном сектору
- политике за побољшање квалитета радне снаге (стручно усавршавање, тренинг и едукације, универзитетски мастери, доживотно образовање, центри за развој каријере)
- политике за јачање веза између предузећа и универзитета (центри изврсности, технолошки паркови, научно-технички инкубатори и кластери)
- унапређење односа са локалном пословном заједницом и стварање услова за задржавање постојећих и ширење њених пословних активности- политике за стварање материјалне и нематеријалне инфраструктуре (индустријске зоне, бизнис инкубатори, научни и технолошки комплекси, индустријски паркови, слободне царинске зоне, логистичке платформе)
- политике за решавање проблема незапослености (развојни планови за превазилажење јаза између потреба привреде и постојећих образовних профила, центри за радну оријентацију, програми кредитирања малих и средњих предузећа, програми start-up кредита)
- политике урбаног маркетинга (градски инфо-центар, ширење културе и праксе стратешког планирања; – маркетинг територије (локације) усмерен ка екстерним субјектима у циљу ширења нове слике „будућег Ниша”)

5.3.3. Стратешки правац III: Уравнотежено и свеобухватно побољшање квалитета живота у граду Нишу

Циљ стратешког правца III: Створити подстицајну и безбедну друштвену средину у којој ће сви грађани моћи да искажу и да задовоље своје потребе за припадањем и идентитетом, дружењем и личним развојем.

Кључне политике/мере за стратешки правац III:

- безбедност (смањење ризика и ублажавање последица изложености ризицима по живот и здравље, имовину, социјалну сигурност и становање)
- могућности за лични развој и афирмацију (кроз образовање, културу и спорт)
- богат, разноврстан и квалитетан друштвени живот
- учешће у животу града за све грађане Ниша

5.3.4. Стратешки правац IV: Унапређење институционалног окружења и процеса управљања

Циљ стратешког правца IV: увести институционалне реформе у циљу побољшања способности и ефикасности у процесима доношења одлука, пратећи принципе субсидијарности на територији града.

Кључне политике/мере за стратешки правац IV:

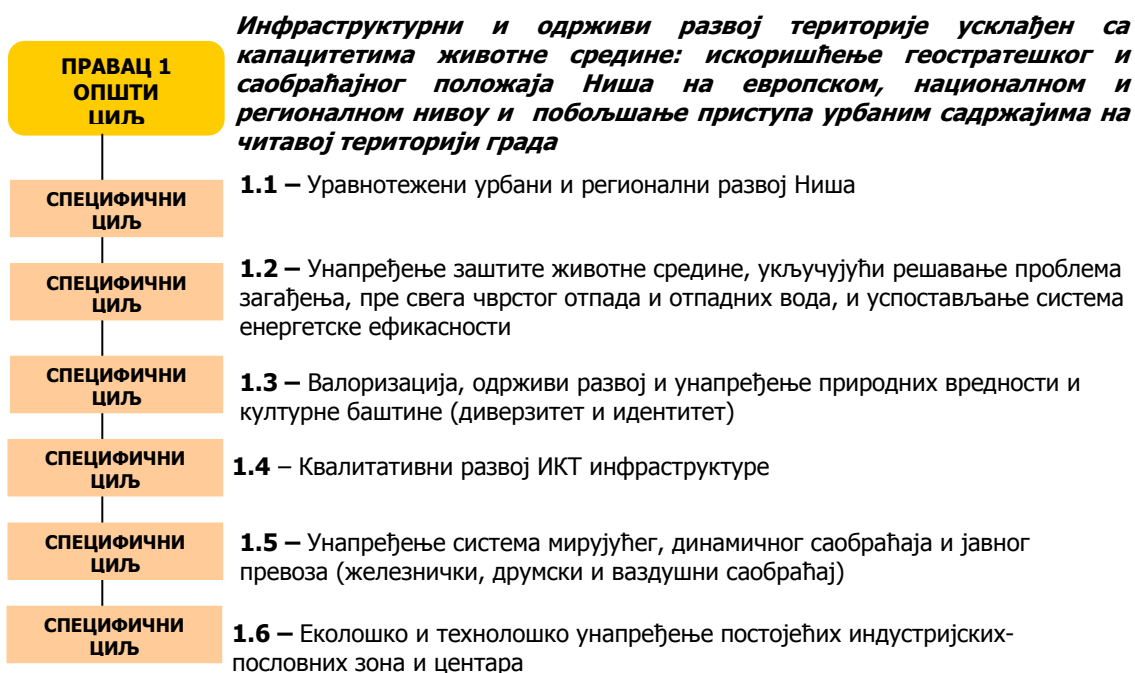
- реформа јавне администрације (уз подршку одговарајућих републичких прописа који представљају основ за функционисање локалне самоуправе и доношење градских прописа)
- успостављање организованог приступа пројектним активностима Града и Градских општина кроз формирање/идентификацију Јединице за управљање пројектима на нивоу Града Ниша и Јединица за спровођење пројеката при Градским јавним предузећима и установама и Градским општинама
- успостављање боље координације између градских општина
- посредовање између институционалних партнера и стејкхолдера
- оснивање посебне јединице локалне управе за развојно-стратешко планирање града Ниша
- прихватање Европске повеље о људским правима у градовима
- омбудсман.

5.4. Стратешки правци

Идентификовани стратешки правци су преведени у конкретне и оперативне планске акције, тј. у оно што ће постати „приручник за имплементацију” или врста упутства за оне који ће бити надлежни за спровођење Стратегије развоја града Ниша.

Шеме које следе представљају структуру, у којој сваком од идентификованих стратешких праваца одговара један оперативни правац који карактеришу општи и специфични циљеви као и конкретне акције/програми/пројекти које треба да се реализују током временског периода за који се доноси Стратегија.

5.4.1. Стратешки правац 1: Територија, инфраструктура, окружење

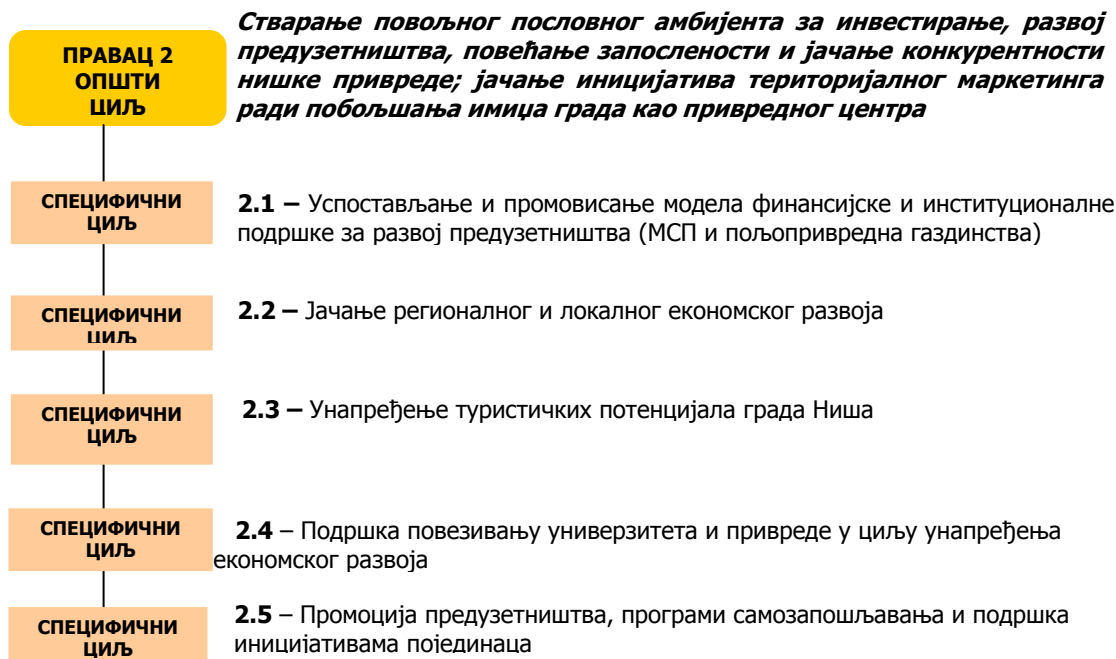

	СПЕЦИФИЧНИ ЦИЉЕВИ И АКЦИЈЕ
бр.	Правец 1: ТЕРИТОРИЈА / ИНФРАСТРУКТУРА / ОКРУЖЕЊЕ
Специфични циљ 1.1	Уравнотежени урбани и регионални развој Ниша
Акција 1.1.1	Координација стратегија урбаног и регионалног развоја уз интегрисање локалних потенцијала и развијање интегралног приступа урбаном развоју и обнови/регенерацији, који обухвата просторно-физичку, културну, економску и друштвену димензију
Акција 1.1.2	Израда Просторног плана града Ниша, новог Генералног урбанистичког плана Ниша и успостављање планске покривености територије
Акција 1.1.3	Промовисање просторне децентрализације града/општина формирањем центара заједнице села и подизање квалитета живота на сеоском подручју ради успоравања негативних демографских процеса

Акција 1.1.4	Подршка обезбеђивању просторних и техничких услова за развој нишког Универзитета
Специфични циљ 1.2	Унапређење заштите животне средине, укључујући решавање проблема загађења, пре свега чврстог отпада и отпадних вода, и успостављање система енергетске ефикасности
Акција 1.2.1	Успостављање и развој система интегралног одрживог управљања отпадом, санација градске депоније и формирање регионалне депоније
Акција 1.2.2	Обезбеђивање потребних количина квалитетне воде за пиће - развој интегралног система водоснабдевања градског и сеоског подручја
Акција 1.2.3	Успостављање и развој система за каналисање, прикупљање и третман - пречишћавање отпадних вода
Акција 1.2.4	Развој интегралног и комплементарног система гасификације и топлификације територије града Ниша укључујући гасну електрану (енергану) и изградњу гасовода и продуктовода
Акција 1.2.5	Проширење и развој јавних зелених и рекреативних површина, природних и културних вредности у функцији Програма развоја туризма заснованог на природним, културним и смештајним капацитетима града и уређења простора за рекреацију
Акција 1.2.6	Примена мера за постизање "енергетске ефикасности"
Специфични циљ 1.3	Валоризација, одрживи развој и унапређење природних вредности и културне баштине (диверзитет и идентитет)
Акција 1.3.1	Формирање катастра, зонирање и визуелна сигнализација природних и културних вредности на територији града
Акција 1.3.2	Израда Програма коришћења и презентације природних вредности
Акција 1.3.3	Промоција и просторно унапређење археолошког и културног наслеђа у оквиру обележавања 1700. година Миланског едикта
Специфични циљ 1.4	Квалитативни развој ИКТ инфраструктуре
Акција 1.4.1	Унапређење базне комуникационе инфраструктуре и повећање брзине протока информација
Акција 1.4.2.	Развој и имплементација модела изврсности за ИКТ и имплементација ИКТ-а у свим секторима
Акција 1.4.3.	Развој ГИС технологија
Специфични циљ 1.5	Унапређење система мирујућег, динамичног саобраћаја и јавног превоза (железнички, друмски и ваздушни саобраћај)
Акција 1.5.1	Измештање железничке пруге Ниш-Софија у северни коридор ауто-пута и решење железничког чвора
Акција 1.5.2	Стварање унутрашњег и спољног кружног саобраћајног прстена око града
Акција 1.5.3.	Повећање капацитета и техничке опремљености аеродрома
Акција 1.5.4	Унапређење система јавног превоза (трамваји или тролејбуси), паркирања и гаражирања возила
Специфични Циљ 1.6	Еколошко и технолошко унапређење постојећих индустријских-пословних зона и центара

Акција 1.6.1	Развој нових привредно-пословних зона и успостављање система мониторинга индустријских зона
Акција 1.6.2	Гасификација индустријских зона и комунално-енергетских капацитета

5.4.2. Стратешки правац 2: Економија

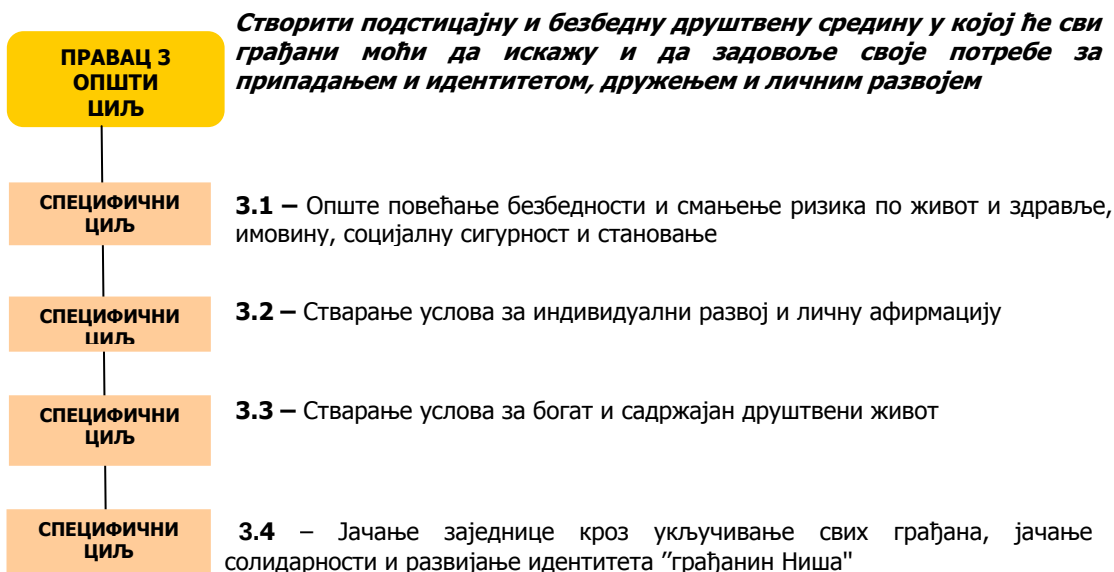

	АКЦИЈЕ
Бр.	ПРАВАЦ 2: ЕКОНОМИЈА / ПОСЛОВАЊЕ
Специфични Циљ 2.1	Успостављање и промовисање модела финансијске и институционалне подршке за развој предузетништва (МСП и пољопривредна газдинства)
Акција 2.1.1	Успостављање развојног фонда града за финансирање развоја предузетништва и регионалног гаранцијског фонда
Акција 2.1.2	Креирање мреже институција за подстицање и развој предузетништва и подршка умрежавању МСП
Акција 2.1.3	Развој бизнис инкубатор центара
Акција 2.1.4	Програми за повећање конкурентности МСП и програми подршке развоју и коришћењу сервиса за пословни развој
Акција 2.1.5	Унапређење односа са локалном пословном заједницом и стварање услова за ширење пословних активности
Акција 2.1.6	Програми подршке и промоције развоја сточарства, воћарства и виноградарства и производња здраве (органске) хране
Специфични Циљ 2.2	Јачање регионалног и локалног економског развоја
Акција 2.2.1	Развој слободне индустријске (царинске) зоне

Акција 2.2.2	Инфраструктурно опремање и уређење нових радних зона
Акција 2.2.3	Развој логистичког пула
Акција 2.2.4	Изградња сајмишта, велетржнице и нових пијачних простора
Акција 2.2.5	Развој продуктне берзе
Акција 2.2.6	Унапређење инфраструктуре постојећих индустријских зона и локација ради привлачења brownfield инвестиција
Акција 2.2.7	Подршка програмима за повећање конкурентности града Ниша на тржишту страних директних инвестиција и активности територијалног маркетинга ради привлачења greenfield инвестиција
Акција 2.2.8	Израда стратегије развоја МСП и секторских стратешких докумената
Специфични Циљ 2.3	Унапређење туристичких потенцијала града Ниша
Акција 2.3.1	Програм развоја туризма заснован на природним, културним и смештајним капацитетима града (бањски, здравствени, транзитни, конгресни и пословни туризам, еко-етно-туризам, верски туризам, туризам великих градова - City breaks, туризам догађаја и манифестација - Events и др.).
Акција 2.3.2	Одређивање посебних зона туристичке понуде и успостављање садржаја за тематска путовања (<i>пут природе, пут роштиља, пут кроз историју-via militaris, и сл.</i>) самостално и у сарадњи са суседним општинама.
Акција 2.3.3.	Брендирање града Ниша као атрактивне туристичке дестинације и јачање маркетинга у овој области (програми промоција догађаја, манифестација, знаменитости, вредности и др.)
Специфични Циљ 2.4	Подршка повезивању универзитета и привреде у циљу унапређења економског развоја
Акција 2.4.1	Развој центара изврсности кроз повезивање и сарадњу привредног сектора са Универзитетом
Акција 2.4.2	Развој индустријских и технолошких паркова
Акција 2.4.3	Програми подршке фирмама из области ИКТ и развој инфраструктуре за оснивање научно-технолошких инкубатора
Акција 2.4.4	Програми подршке фирмама (посебно сектору МСП) у увођењу електронских платформи у пословање (e-business)

Акција 2.4.5	Развој кластера МСП
Специфични циљ 2.5	Промоција предузетништва, програми самозапошљавања и подршка иницијативама појединаца
Акција 2.5.1	Програми подизања конкурентности људских ресурса, кроз перманентно образовање, специјализацију, дошколовање, доквалификације и преквалификације
Акција 2.5.2	Формирање мреже транзиционих центара (центара за професионалну оријентацију и посредовање)
Акција 2.5.3	Програми start up кредита за подршку почетницима у бизнису и за самозапошљавање
Акција 2.5.4	Програми стимулисања предузетника за запошљавање дипломираних високошколаца, посебно оних који први пут траже запослење
Акција 2.5.5	Програми активних мера подршке запошљавању и формирање мреже институција за подршку запошљавању

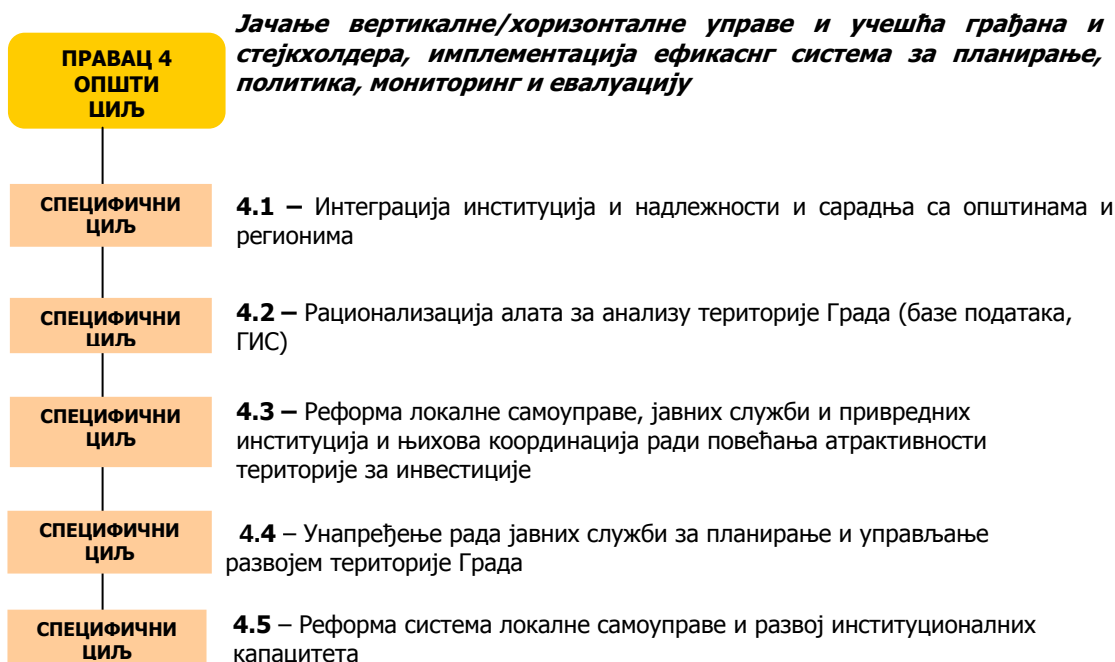
5.4.3. Стратешки правац 3: Друштвени развој

	АКЦИЈЕ
бр.	ПРАВАЦ 3: ДРУШТВЕНИ РАЗВОЈ
Специфични циљ 3.1	Опште повећање безбедности и смањење ризика по живот и здравље, имовину, социјалну сигурност и становање
Акција 3.1.1	Промоција здравог начина живота – изложбе, перформанси, манифестације; Превентивни систематски преглед становништва (мамографија, преглед грлића материце, тестирање и вакцинација ХП вируса ...)
Акција 3.1.2	Пројектовање локалног система социјалне заштите који уз постојеће институције укључује и појединце, приватни сектор и НВО
Акција 3.1.3	Промоција иницијатива фокусираних на ублажавање последица незапослености
Акција 3.1.4	Мере за унапређење система безбедности на основу Стратегије безбедности града
Акција 3.1.5	Решавање проблема становања у складу са стратегијом становања (програм стаановања за сиромашне и угрожене друштвене групе; развој институција и механизма за управљање програмом становања; унапређење и регулисање тржишта станова за издавање, и сл.)
Специфични циљ 3.2	Стварање услова за индивидуални развој и личну афирмацију

Акција 3.2.1	Промоција подршке развоју образовања становништва
Акција 3.2.2	Обогаћивање културне понуде, промоција Ниша као културног центра. Подршка стваралаштву појединаца и неформалних уметничких група; адаптација старих простора за културне делатности; истраживање, заштита и презентација непокретних културних добара; формирање градских културних центра у селима;
Акција 3.2.3	Развој спорта и физичке културе Усаглашавање и формулисање стратегије развоја спорта у граду; Изградња и опремање спортских објеката; Креирање спортског бренда града Ниша
Специфични циљ 3.3	Стварање услова за богат и садржајан друштвени живот
Акција 3.3.1	Уређење простора за рекреацију (бициклистичке, трим, ролер, скејт и др. стазе);
Акција 3.3.2	Уређење и опремање места за сусрете и дружење на отвореном (паркови, излетишта, шеталишта, игралишта на отвореном)
Акција 3.3.3	Изградња, уређење и опремање савремених забавних паркова
Акција 3.3.4	Формирање и опремање друштвених центара
Акција 3.3.5	Оснивање и опремање објеката за забаву
Специфични циљ 3.4	Јачање заједнице кроз укључивање свих грађана, јачање солидарности и развијање идентитета "грађанин Ниша"
Акција 3.4.1	Административна и правна помоћ појединцима и организацијама које обављају делатности од јавног интереса
Акција 3.4.2	Подршка социјалном предузетништву – унапређивање локалних услова путем локално финансираних пројеката
Акција 3.4.3	Умрежавање НВО, локалне самоуправе и приватних фирми у циљу задовољавања потреба из надлежности града
Акција 3.4.4	Програми подстицања и оспособљавања грађана за учешће у одлучивању и решавању локалних проблема

5.4.4. Стратешки правац 4: Управљање

	АКЦИЈЕ
бр.	ПРАВАЦ 4: УПРАВЉАЊЕ
Специфични циљ 4.1	Интеграција институција и надлежности и сарадња са општинама и регионима
Акција 4.1.1	Иницијативе за децентрализацију административног средишта, фондова за развој недовољно развијених подручја, и развој Ниша као центра Фонда за развој југоисточне Србије
Акција 4.1.2	Децентрализација управе
Акција 4.1.3	Иницијатива за измену локалних аката
Акција 4.1.4	Акциони планови за проблеме који укључују сарадњу локалних и републичких власти и грађана
Специфични циљ 4.2	Рационализација алата за анализу територије Града (базе података, ГИС)
Акција 4.2.1	Успостављање и развој јединственог информационог система града (за потребе управљања територијом, употребу земљиште, саобраћај, туристичку понуду, и сл.)
Специфични циљ 4.3	Реформа локалне самоуправе, јавних служби и привредних институција и њихова координација ради повећања атрактивности територије за инвестиције
Акција 4.3.1	Смањивање дажбина и пореза у циљу повећања атрактивности територије за инвестиције
Акција 4.3.2	Повећање ефикасности у издавању дозвола за отпочињање предузетничких активности

Акција 4.3.3	Формирање и јачање центра јединствених услуга “Све на једном месту”
Специфични циљ 4.4	Унапређење рада јавних служби за планирање и управљање развојем територије Града
Акција 4.4.1	Формирање јединице локалне управе за локални развој (задужена за имплементацију стратегије)
Акција 4.4.2.	Промовисање јавно-приватних партнерстава
Специфични циљ 4.5	Реформа система локалне самоуправе и развој институционалних капацитета
Акција 4.5.1	Рационализација и увођење менаџмент процеса у градску управу
Акција 4.5.2	Реорганизација и оптимизација система јавне управе, кроз побољшање материјалних и техничких услова и перманентну едукацију радника и праћење њиховог рада
Акција 4.5.3	Увођење е-управе
Акција 4.5.4	Институционализација партиципације грађана у процес управљања развојем

ПОГЛАВЉЕ 6: ПРИОРИТЕТНИ ПРОЈЕКТИ

6.1. Увод

Ово поглавље треба да пружи детаљан приказ приоритетних пројеката тј. области инвестирања, као и потенцијалне изворе финансирања тих пројеката. Пројекти, које као приоритете дефинише овај Оперативни програм, изабрани су на основу прецизно дефинисаних критеријума селекције, који су дати у наредном поглављу. Пре свега, они су препознати као пројекти који треба да представљају замајац укупног друштвено-економског развоја града Ниша и да допринесу остваривању једног или више стратешких циљева дефинисаних у Стратегији развоја града Ниша. За те приоритетне пројекте, такође, утврђују се и индикатори учинка (дати у Анексу 1 Оперативног програма), на основу којих је могуће пратити успешност њихове реализације. Приоритетни пројекти су дефинисани по стратешким правцима развоја сагледаним у Стратегији развоја града Ниша и треба да допринесу остварењу следећих циљева:

Стратешки правац 1: Територија, инфраструктура, окружење:

- развијање интегралног приступа урбаном развоју и обнови/регенерацији
- планско регулисање територије, инфраструктуре, изградње кроз нови Генерални план Града Ниша, измештање железничке пруге из центра Града
- заштита животне средине кроз санацију и рекултивацију депоније, изградњу рециклажног центра, колектора и пречишћивача отпадних вода
- инфраструктурно уређење радних зона
- увођење ГИС технологија

Стратешки правац 2: Развој економије и пословања:

- стварање повољног пословног амбијента за развој МСП и предузетништва
- развој научно-технолошких паркова и инкубатора
- развој регионалног логистичког центра и сајмишта
- изградња нових туристичко-рекреативних комплекса
- решавање проблема незапослености

Стратешки правац 3: Друштвени развој:

- промовисање концепта здравог начина живота
- израда стратешких докумената у области социјалне заштите, развоја културе и спорта
- решавање проблема безбедности живота у Граду
- подршка програмима из области социјалног становања
- израда локалног плана акције за децу

Стратешки правац 4: Управљање:

- оснивање Обласне развојне асоцијације и формирање тима за имплементацију Стратегије развоја града Ниша, као и канцеларије за ТИС
- јачање конкурентности на локалном нивоу реформом прописа
- кризни менаџмент.

У наставку је дата табела са сагледаним приоритетним пројектима по појединим стратешким правцима.

6.2. Развојни пројекти

ПРИОРИТЕТНИ ПРОЈЕКТИ:

Правац 1. ТЕРИТОРИЈА, ИНФРАСТРУКТУРА, ОКРУЖЕЊЕ

СПЕЦИФИЧНИ ЦИЉ 1.1:	
1.1.1.	Развијање интегралног приступа урбаном развоју и обнови/регенерацији
1.1.2	Нови генерални урбанистички план Ниша 2010-2025.
СПЕЦИФИЧНИ ЦИЉ 1.2:	
1.2.1	Санација депоније, рекултивација и изградња рециклажног центра (Регионална депонија)
1.2.3	Колектори и пречишћавач отпадних вода
СПЕЦИФИЧНИ ЦИЉ 1.3:	
1.3.3	Уређење локалитета Непокретних културних добара (НКД) за прославу 1700 година Миланског едикта
СПЕЦИФИЧНИ ЦИЉ 1.4:	
1.4.3	Увођење и развој ГИС технологија (ТИС)
СПЕЦИФИЧНИ ЦИЉ 1.5:	
1.5.1	Измештање железничке пруге на север
СПЕЦИФИЧНИ ЦИЉ 1.6:	
1.6.1	Развој и опремање постојећих и нових радних зона

Правац 2. ЕКОНОМИЈА

СПЕЦИФИЧНИ ЦИЉ 2.1:	
2.1.2 и 2.1.4; и у 2.4: 2.4.5	Стварање повољног пословног окружења и развој МСП (Пројекат ЛЕДИБ)
2.1.2	Оснивање Одсека за капиталне инвестиције
2.1.2	Формирање Центара за развој предузетништва у Нишу
СПЕЦИФИЧНИ ЦИЉ 2.2:	
2.2.7	Успостављање међународног кредитног рејтинга Града Ниша
2.2.3	Развој логистичког карго центра
2.2.4	Изградња сајмишта
2.2.1	Формирање и развој Слободне зоне Ниш
2.2.7 и у 2.3: 2.3.3	Територијални маркетинг
2.2.8	Израда и имплементација Стратегије развоја МСПП града Ниша
СПЕЦИФИЧНИ ЦИЉ 2.3:	

2.3.1	Пројекат „Ада Женева“
2.3.3	Израда Стратегије развоја туризма града Ниша и јачање капацитета ТОН-а
СПЕЦИФИЧНИ ЦИЉ 2.4:	
2.4.2	Развој научно технолошког парка и инкубатора ТЕХНИС Ниш
2.4.3 и у 2.1: 2.1.3	Покретање другог инкубационог циклуса и оснивање Центра за информационо-комуникационе технологије Инкубатор центра у Нишу
СПЕЦИФИЧНИ ЦИЉ 2.5:	
2.5.5	Каријерно саветовање и удруживање – пут ка запошљавању
2.5.2. и у 2.1: 2.1.2	Оснивање <i>Job</i> центра Ниш
2.5.1	Предузетништво у средњим стручним школама
2.5.3 2.5.4 2.5.5	Подршка samozapošljavanju кроз доделу грантова, пословних и специјалистичких обука

Правац 3. ДРУШТВЕНИ РАЗВОЈ

СПЕЦИФИЧНИ ЦИЉ 3.1:	
3.1.1	Промовисање концепта здравог начина живота
3.1.2	Израда стратегије реформе социјалне заштите, Имплементација ЛАП-а за ИРЛ и избегла лица
3.1.2 и 3.2.1	Израда локалног плана акције за децу
3.1.3	Мрежа подршке људима који остају без посла
3.1.4	Израда студије о безбедности /ризицима
3.1.5	Подршка пројектима из области социјалног становања
СПЕЦИФИЧНИ ЦИЉ 3.2:	
3.2.1	Образовање по мери /потребама града; Израда локалног плана акције за децу
3.2.2	Стратегија развоја културе
3.2.3	Стратегија развоја спорта
СПЕЦИФИЧНИ ЦИЉ 3.3:	
3.3.4	Подршка пројектима оживљавања јавних простора
СПЕЦИФИЧНИ ЦИЉ 3.4:	
3.4.4	Клуб активних грађана

Правац 4. УПРАВЉАЊЕ

СПЕЦИФИЧНИ ЦИЉ 4.1:	
4.1.1	Оснивање Обласне развојне асоцијације
4.1.2	Децентрализација , Пројекат „Питајте грађане“
4.1.4.	Пројекат „Кризни менаџмент“; Стратегија безбедности
СПЕЦИФИЧНИ ЦИЉ 4.2:	
4.2.1	Оснивање канцеларије за ТИС
СПЕЦИФИЧНИ ЦИЉ 4.3:	
4.3.1	Израда Стратегија за привлачење страних инвестиција
4.3.2	Пројекат „Јачање конкурентности на локалном нивоу“ („Гиљотина прописа“)
4.3.3	Реорганизација Градског услужног центра
СПЕЦИФИЧНИ ЦИЉ 4.4:	
4.4.1	Формирање Градског тима за имплементацију Стратегије развоја града Ниша
4.4.2	Израда програма промоције за јавно – приватно партнерство
СПЕЦИФИЧНИ ЦИЉ 4.5:	
4.5.1	Пројекат „Локлана самоуправа на путу ка европским интеграцијама“- Успостављење јединице за управљање људским ресурсима у овирu градске управе; Едукација радника градске управе; Едукација менаџмента; Стандардизација процедура
4.5.3	Е-управа сервис грађана
4.5.4	Упостављање Канцеларије за сарадњу са цивилним сектором; Промоција децентрализације у циљу повећања учешћа грађана; Пројекат „Питајте грађане“

6.3. Мобилисање средстава

С обзиром на то да су за приоритетне пројекте у Оперативном програму утврђени буџети и извори средстава, њихово финансирање треба сагледати са становишта оперативног алоцирања финансијских средстава по годинама реализације пројекта и изворима. Међутим, будући да шира листа пројеката развоја (дата у Анексу 2 Оперативног програма) обухвата и неке пројекте за које нису прецизно сагледани потенцијални извори финансирања, јавља се потреба утврђивања могућности мобилисања средстава из домаћих и страних извора. Наиме, стратешки развој града Ниша захтева значајне финансијске ресурсе за реализацију пројеката. Тренутно, расположиви финансијски ресурси у граду довољни су само за покривање мањих пројеката. Могућност развијања дугорочних инвестиционих пројеката је јако ограничена. Због тога ће Град морати да ојача своје напоре да стимулише потенцијалне инвеститоре на локалном нивоу, и мораће да тражи екстерне изворе финансирања на националном и међународном нивоу.

Као домаћи извори финансирања јављају се: фондови, агенције, пословне банке, пројекти, кредити министарстава, градски буџет, Фонд за развој и самофинансирање заједничких потреба грађана, сопствена средства носилаца активности (компаније) и

средства заинтересованих домаћих инвеститора. Посебно се указује на могућности коришћења средстава из следећих извора:

- Фонд за развој Републике Србије;
 - Републичка агенција за развој МСП и предузетништва;
 - Кредитне линије и подстицајна средстава Министарства РС и њихових агенција;
 - Локални буџет као и кредити пословних банака које делују на територији града Ниша.
- Страни извори финансирања су: фондови и програми ЕУ, кредитне линије (кредитне линије страних влада и кредитне линије међународних финансијских институција), пројекти и средства заинтересованих страних инвеститора. Посебно треба у наредном периоду обратити пажњу на могућности мобилисања средстава из следећих страних фондова и програма:
- IPA – Инструмент за претприступну помоћ, а посебно Програм прекограничне сарадње Србија-Бугарска;
 - Програм сарадње на простору југоисточне Европе – South East Europe Transnational Cooperation Programme (SEE);
 - Централноевропска иницијатива – Central European Initiative (CEI);
 - USAID програми: MEGA (Подстицај развоју општина у Србији), SCOPES, COMPETE;
 - Програми Уједињених Нација: Програм UNHABITAT-а, Програм Уједињених Нација за развој (UNDP);
 - Кредитне линије међународних финансијских институција: EIB (Европска инвестициона банка), Кредитна линија Владе Републике Италије, KfW (Немачка банка за обнову, Франкфурт), EBRD (Европска банка за обнову и развој), EFSE (Европски фонд за Југоисточну Европу);
 - Остали донаторски програми/пројекти: Кредитна линија LEDIB-а - Програма локалног економског развоја на Балкану и HELP – Програм - Подршка одрживом развоју у Јужној Србији.

Карактеристике финансирања привредног развоја у граду су следеће:

- На финансирање развоја града веома утиче укупан финансијски амбијент Републике, јер велики део финансијских средстава потиче из републичких фондова, агенција и пројеката.
- Поред домаћих извора финансирања који су најзначајнији за развој привреде једне земље, постоје и бројни екстерни (инострани) извори од изузетног значаја за развој.
- Најповољније услове финансирања, чини се, дају домаћи фондови и агенције, док су неповољнији услови код комерцијалних банака од којих неке имају високе каматне стопе. Влада Републике Србије је у том смислу предузела одређене мере у смислу субвенционирања пословних банака које дају кредите предузетницима под повољнијим каматним стопама, у циљу стимулсања привредних активности а посебно инвестиција.
- Град Ниш, поред домаћих (републичких) и међународних извора финансирања, користи и локалне изворе као што су нпр. средства буџета града.
- Постоји разноврсност кредитирања како по висини кредита, тако и по рочности.
- Постоје бројне могућности узимања средстава на дуги рок са грејс периодом, што је од значаја за финансирање веома значајних и крупних инвестиционих пројеката.

ПОГЛАВЉЕ 7: ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА

7.1. Имплементација

Имплементација Стратегије развоја је процес у који могу и морају бити укључени сви актери града Ниша, почев од његових најмлађих становника и неформалних удружења, до политичког руководства и великих привредних система. Штавише, у реализацији Стратегије развоја, град рачуна и на партнере ван града: јавне и приватне институције, предузећа, удружења, међународне организације и фондације. Овај оперативни план представља оквир који омогућује да се укључи и подржи сваки напор који води реализацији циљева формулисаних у Стратегији развоја града Ниша.

Циљеви формулисани у Стратегији ће бити остваривани кроз програме и пројекте које ће предлагати и реализовати бројни и разноврсни актери. Избор пројеката и њихово класификовање као „стратешких пројеката“ или као пројеката од „стратешке важности за град“ обављаће Савет за развој. Координацију, мониторинг и евалуацију стратешких пројеката вршиће тим/ јединица одређена за имплементацију стратегије.

Пројекти којима се реализује Стратегија развоја града Ниша добијају подршку града кроз учешће у финансирању, административну подршку, коришћење градских ресурса итд.

7.2. Критеријуми селекције

У избору стратешких пројеката Савет за развој ће имати у виду две врсте критеријума:

- оне који се односе на спољашње околности - екстерно условљени (проблем, циљеви, допринос развоју локалне заједнице), и
- оне који се односе на сам пројект (формална страна пројекта, логика интервенције, буџет, компетентност предлагача и предложених реализатора пројекта).

Спољашњи критеријуми екстерно условљени за избор стратешких пројеката су:

1. Формална усклађеност са постављеним стратешким циљевима формулисаним у Стратегији развоја града Ниша (Додатну предност ће имати пројекти којима се доприноси реализацији ширих стратегија – националних, регионалних, европских);
2. Број различитих субјеката укључених у реализацију пројекта (подстицање јавно-приватног партнерства; јачање капацитета укључених субјеката; формирање мрежа и коалиција);
3. Одрживост пројекта (успостављање механизма који ће омогућити трајање остварених ефеката);
4. Обезбеђено финансирање (суфинансирање);
5. Допринос реализацији више стратешких циљева.

Критеријуми који се односе на сам пројект:

1. Образложење и документованост проблема који се пројектом решава;
2. Јасне дефиниције резултата и индикатора;
3. Постојање студије изводљивости;

4. Транспарентност буџета пројекта;
5. Референце предлагача.

Осим ових основних критеријума, приликом одлучивања о уврштењу пројекта међу пројекте од стратешке важности, водиће се рачуна и о следећем:

- да ли предложени пројект обезбеђује услове за реализацију других пројекта;
- да ли пројект може остварити финансијске ефекте који се могу ставити у функцију даљег развоја;
- да ли пројект обезбеђује континуитет започетих пројекта/инвестиција;
- да ли пројект позитивно утиче на пословну климу граду и привлачење нових инвестиција;
- да ли се предлогу противи неко од утицајних актера.

7.3. Евалуација

Имплементација Стратегије развоја града Ниша процењиваће се на основу евалуације (вредновања) резултата појединих пројекта, евалуације реализације оперативног плана и евалуације остваривања стратешких циљева.

Евалуација резултата стратешких пројекта обављаће се након завршетка пројекта. Елементе за евалуацију ће припремити тим који реализује пројект на основу објективних индикатора успешности и субјективних процена кључних стејхолдера (субјекта заинтересованих за исход и резултате пројекта).

Једном годишње, Савет за развој ће оцењивати успешност реализације Оперативног плана. Основ за евалуацију ће бити извештаји о раду на реализацији стратешких пројекта, било да су ти пројекти реализовани или је њихова реализација још увек у току.

На крају планског периода Савет за развој и Скупштина града оцениће укупне резултате рада на имплементацији Стратегије развоја града Ниша.

Током реализације стратегије, пређење остваривања циљева и тока имплементације појединих стратешких пројекта (мониторинг) обављаће тим/јединица за имплементацију Стратегије развоја града Ниша.

7.4. ГЛАВНИ ПРОЈЕКТИ (фишеи одабраних пројеката)

7.4.1. Стратешки правац: ТЕРИТОРИЈА, ИНФРАСТРУКТУРА, ОКРУЖЕЊЕ

7.4.1.1. Развијање интегралног приступа урбаном развоју и обнови/регенерацији

1/ Усклађеност са циљевима и акцијама у Стратегији развоја града Ниша

Специфични циљ: 1.1. Уравнотежени урбани и регионални развој Ниша

Акција: 1.1.1. Координација стратегија урбаног и регионалног развоја уз интегрисање локалних потенцијала и развијање интегралног приступа урбаном развоју и обнови/регенерацији, који обухвата просторно-физичку, културну, економску и друштвену димензију

2/ Циљеви пројекта:

Допринос партиципативном процесу и интегралном приступу урбаног развоја и обнове/регенерације, допринос повећању социјалне инклузије и развијање капацитета за реализацију финансијски подржаних пројеката ("*bankable projects*")

3/ Место реализације

Град Ниш. Делови територије града

4/ Укључени актери:

носилац активности / пројекта: Град Ниш

главни партнери: Канцеларија за локални економски развој, Управа за привреду, одрживи развој и заштиту животне средине, ЈП Завод за урбанизам Ниш, Управа за планирање и изградњу

други укључени актери: Републичке и градске институције, државни органи, јавна и комунална предузећа, институције у области запошљавања, социјалне заштите, заштите животне средине, споменика културе и др.

5/ Временски оквир реализације пројекта

2010-2011-2012. год.

6/ Опис главних активности на пројекту

Значајан обим запушеног градског земљишта и зграда, деградираног окружења, неформалних насеља, незапослености и акутно друштвено сиромаштво, резултат су радикалног реструктуирања економске основе града као седишта услуга и потрошње. Урбана обнова/регенерација означава јавне мере/политике, које имају за циљ пренамену запушеног и неизграђеног земљишта и објеката, креирање нових форми запошљавања у ситуацији незапослености, унапређење урбаног окружења, и залажење у социјалне проблеме града. Економска, физичка, културна и друштвена обнова је основ достизања вишег квалитета живота. Препознавање локалних потенцијала, капацитета и идентитета предуслов је овом процесу. Урбана обнова/регенерација, посебно централних делова града, усмерена је на

ревитализацију квалитетних архитектонских садржаја, јавних простора, објеката и целина од културног и духовног значаја, активирање напуштених индустријских објеката и зона ("*brownfields*"), већу доступност урбаних услуга (пored урбане мобилности и повећана доступност запошљавању, становању, образовању и социјалној заштити), унапређење урбане безбедности и подизање свести о урбаном начину живота, а у циљу унапређења квалитета живљења деградираних подручја и постизања социјалне кохезије. Ове активности би се спроводиле израдом акционих планова и развојне агенде суседства.

7/ Очекивани резултати пројекта

Урбана регенерација представља одржив урбани развој, усмерен на економски и културни развој, социјалну кохезију и физичку рехабилитацију града. Интегрални приступ урбаном развоју и регенерацији се заснива на: функцијској интеграцији (обезбеђивање јединственог спровођења и менаџмента активности секторских аспеката- просторно-физичког, културног, економског, социјалног); финансијској интеграцији (нпр.јавна, приватна средства); интеграцији актера и политика (координациј субјеката, овлашћења и политика/мера), и хоризонталној интеграцији актера, активности, сектора и ресурса како би се остварио виши степен креативности и иновација.

Интеграција обухвата: појединце и локалне актере- приватне, јавне или удружења; пројекте и активности у области економије, социјалне, културне и заштите животне средине; секторе активности- становање, социјалну заштиту, запошљавање, комунално-инфраструктурно опремање, идр.

8/ Интеграција/комплементарност са другим текућим иницијативама

Имплементација Стратегије развоја града Ниша, реализација Генералног урбанистичког плана града Ниша.

9/ Буџет пројекта

10/ Извори финансирања

Финансијска средства за израду плана обезбеђују се из:

- SILD UN-HABITATAT Програма, донација Владе Републике Италије,
- други извори (кредитне линије, донатори),
- Буџет града Ниша.

7.4.1.2. Нови Генерални урбанистички план Ниша 2010-2025.

1/ Усклађеност са циљевима и акцијама у Стратегији развоја града Ниша

Специфични циљ: 1.1. Уравнотежени урбани и регионални развој Ниша

Акција: 1.1.2. Израда Просторног плана града Ниша, новог Генералног урбанистичког плана Ниша и успостављање планске покривености територије

2/ Циљеви пројекта:

Генерални урбанистички план Ниша је стратешки план којим се дугорочно утврђује концепција развоја, уређења простора и грађења насеља, утврђују се критеријуми,

смернице и урбанистички нормативи и решења за изградњу, реконструкцију, уређење и заштиту подручја Ниша за временски хоризонт до 2025. године.

Циљ доношења Генералног урбанистичког плана је уређивање и утврђивање: грађевинских реона; намене површина које су претежно планиране у грађевинском реону; праваца, коридора и капацитета за саобраћајну, енергетску, водопривредну, комуналну и другу инфраструктуру; зона или целина за које ће се радити урбанистички планови и зона или целина за које генерални план садржи иста правила грађења. Генерални урбанистички план сагледава потенцијале града, дефинише правце развоја јавних служби, саобраћаја, инфраструктуре, пословних и привредних зона, становања и туризма, уз утврђивање мера заштите простора и животне средине.

3/ Место реализације

Град Ниш. Подручје Генералног урбанистичког плана Ниша захвата површину од 260 км², односно 26005 хектара, што представља 43,58% од укупне површине територије града Ниша (596,78 км²). Максимална дистанца подручја Генералног урбанистичког плана у правцу исток - запад износи 25.734 м, а у правцу север - југ износи 15.344 м.

Подручје Генералног урбанистичког плана Ниша захвата:

- територију целе Градске општине Медијана - централни део подручја плана;
- делове територије Градске општине Црвени Крст - северозападни део подручја плана;
- делове територије Градске општине Пантелеј - североисточни део подручја плана;
- делове територије Градске општине Нишка Бања - југоисточни део подручја плана и
- делове територије Градске општине Палилула - југозападни део подручја плана.

4/ Укључени актери:

носилац активности / пројекта: ЈП Завод за урбанизам Ниш

главни партнери: Управа за планирање и изградњу, ЈП Дирекција за изградњу града

други укључени актери: Републичке и градске институције, државни органи, јавна и комунална предузећа

5/ Временски оквир реализације пројекта

2009-2010. (израда и усвајање), 2010-2025. (плански хоризонт - имплементација).

6/ Опис главних активности на пројекту

Како је важећи Генерални урбанистички план Ниша донет 1995. године са планским хоризонтом до 2010. године, 26.05.2008. године донета је Одлука о изради новог Генералног плана Ниша, који ће на савременији начин сагледати све потенцијале града, дефинисати правце развоја саобраћаја, инфраструктуре, привредних зона, становања, јавних служби, туризма и заштите. Након прибављања потребних услова од надлежних републичких и градских институција, припремљен је Програм за израду, анализа стања и нацрт плана. У 2009. години, након утврђивања нацрта плана, предстоји обимна процедура јавног увида, стручне контроле у надлежном Министарству и граду, као и верификација у градским општинама и усвајање на Скупштини града Ниша.

7/ Очекивани резултати пројекта

Основни концепт уређења и организације простора подручја Генералног урбанистичког плана заснива се на:

- уједначавању нивоа урбанизације и уређења укупног подруја обухваћеног планом;
- ограничењу ширења грађевинског реона на просторе пољопривредног земљишта високог бонитета;
- обезбеђењу просторног оквира за подстицај приватне иницијативе и смештај малих и средњих предузећа;
- подизању нивоа квалитета живота и рада на укупном подручју плана адекватним опремањем грађевинског реона, реконструкцијом и санацијом грађевинског фонда и релативизирањем изражених конфликта у коришћењу простора;
- минимизирању негативних утицаја и максимизирању позитивних ефеката постојећих активности у простору;
- уважавању позитивних токова претходних планских активности.

8/ Интеграција/комплементарност са другим текућим иницијативама
Просторни план административног подручја града Ниша 2007-2021.

9/ Буџет пројекта
2007-2008. године 80.000.000 динара
2009. године 15.000.000 динара

10/ Извори финансирања

Финансијска средства за израду плана обезбеђују се из:

- Посебног програма развоја локалне инфраструктуре коришћењем средстава остварених приватизацијом предузећа са територије града Ниша ("Службени лист града Ниша", број 34/06)
- Буџета града Ниша.

7.4.1.3. Санација депоније, рекултивација и изградња рециклажног центра

1/ **Усклађеност са циљевима** и акцијама у Стратегији развоја града Ниша

Специфични циљ: 1.2. Унапређење заштите животне средине, укључујући решавање проблема загађења, пре свега чврстог отпада и отпадних вода, и успостављање система енергетске ефикасности

Акција: 1.2.1. Успостављање и развој система интегралног одрживог управљања отпадом, санација градске депоније и формирање регионалне депоније

2/ **Циљеви пројекта:**

Општи циљеви: Побољшање квалитета животне средине и квалитета живота становништва, значајним смањењем загађења; Санација последица дугогодишњег загађења параметара животне средине; Промоција новог приступа поступању и третману отпада

Сврха пројекта: На основу израђеног пројекта санирати постојеће стање; Рекултивисати до сада коришћене површине од преко 30 хектара; Затварањем постојеће депоније обезбедити нову намену површина - Рециклажни центар; Обезбедити услове за

контролисано санитарно депоновање комуналног отпада у периоду до затварања депоније, формирања регионалне депоније и отварања рециклажног центра.

3/ Место реализације

Постојећа локација: Депонија комуналног отпада налази се на Бубњу и у процесу је санације. Постојећа депонија чврстог комуналног отпада је лоцирана на граници територија града Ниша (тј. градске општине Палилула) - југозападни део општине, односно северни део депоније и општине Доњевац - североисточни део општине, односно јужни део депоније, на простору површине од 31,07ха од чега је на подручју града Ниша 23,25ха. Депонија је у експлоатацији од 1967. год, депоновање комуналног отпада се врши без третмана.

4/ Укључени актери:

носилац активности / пројекта: ЈКП "Медијана"

главни партнери: Дирекција за изградњу града, Управа за планирање и изградњу
други укључени актери: Инспекцијски органи, грађевинска оператива, Републички Фонд заштите животне средине, Град Ниш – НИП, Управа за комуналне делатности, енергетику и саобраћај, Управа за привреду, одрживи развој и заштиту животне средине.

5/ Временски оквир реализације пројекта

почетак пројектних активности: радови у току

завршетак реализације пројекта: до краја 2014.

6/ Опис главних активности на пројекту

Постојећа депонија не задовољава критеријуме савременог управљања комуналним отпадом, комплекс није инфраструктурно адекватно опремљен, капацитет (за примењивану технологију депоновања) је исцрпљен, заштита животне средине није обезбеђена. Депонија је несанитарна и у категорији је оних депонија за које је у оквиру Националне стратегије управљања комуналним отпадом, утврђен рок од 5 година у коме се може користити под условом да се претходно изврши санација са минималним мерама заштите и припреми документација и услови за прописно затварање по истеку одобреног експлоатационог периода. Неопходно је постизање потребног нивоа безбедности и претварање досадашњег процеса одлагања отпада у процес управљања отпадом, што ће се остварити формирањем рециклажног центра на простору рекултивираних постојећих депонија.

Отварање сегмента S4, ради почетка санитарног одлагања отпада; Ограђивање тела депоније; Изградња ободних канала за прикупљање атмосферских вода; Канализација и пречишћавање оцедних вода; Изградња Биотрнова; Рекултивација по сегментима; Пројектовање нове намене површина - зелених површина и Рециклажног центра. Прва фаза санације, затварања и рекултивације градске депоније "Бубањ" (уређење терена, ободни канали, ограда и водовод и канализација за санитарне мреже). Проширење постојеће депоније на поље "С" и почетак формирања рециклажног центра.

7/ Очекивани резултати пројекта

Почетак санитарног одлагања отпада; Спречавање разношења отпада и уласка животиња на тело депоније; Обезбеђивање стабилности тела депоније; Смањење

загађења површинских и подземних вода; Смањење загађења ваздуха; Комплетна санација локалитета на којем се налази сметлиште; Привођење другој намени - формирање рециклажног центра.

8/ Интеграција/комплементарност са другим текућим иницијативама

Истраживање локације и формирање регионалне депоније. Изградња рециклажног центра на простору рекултивираних постојећих депонија.

9/ Буџет пројекта

Укупно 239.000.000 динара (Буџет града за 2009. годину 45.000.000 динара)

10/ Извори финансирања

Буџет Града, средства ЈКП-а, средства Фонда за заштиту животне средине, Министарство економије и регионалног развоја

7.4.1.4. Колектори и пречишћивач отпадних вода

1/ Усклађеност са циљевима акцијама у Стратегији развоја града Ниша

Специфични циљ: 1.2. Унапређење заштите животне средине, укључујући решавање проблема загађења, пре свега чврстог отпада и отпадних вода, и успостављање система енергетске ефикасности

Акција: 1.2.3. Успостављање и развој система за канализацију, прикупљање и третман - пречишћавање отпадних вода

2/ Циљеви пројекта:

Најзначајнији циљ и концепт развоја у области заштите природе и животне средине представља изградња централног пречишћивача отпадних вода. Како пречишћивач отпадних вода града Ниша не постоји, све отпадне и атмосферске воде се без икаквог третмана изливају у Нишаву, притоке Нишаве и делимично у Мораву.

Колектори - циљеви: безбедна и сигурна евакуација употребљених вода; уклањање садашњих привремених излива у реку; осигурање побољшања и очувања животне средине у градском реону; обезбеђење услова за изградњу централног постројења за пречишћавање употребљених вода; поступање по прописима Европске уније садржаним у оквирној директиви и другим директивама у вези са заштитом вода и очувањем и заштитом животне средине и припрема за приступ Европској унији.

Пречишћивач - циљеви: пречишћавање отпадних вода; заштита и очување животне средине; заштита површинских вода.

Развој канализационог система подразумева следеће приоритете: Потпуна санитација насеља и изградња канализационих система за одвођење употребљених и атмосферских вода и њихово контролисано испуштање у водопријемнике након пречишћавања; Индустријске отпадне воде, подвргаваће се предtretману пре испуштања у јавне канализационе системе; Изградња постројења за пречишћавање отпадних вода за сва насеља; Приоритетно: централно постројење за пречишћавање отпадних вода града Ниша и осталих насеља приградског и сеоског карактера која су, или ће бити прикључена на градску канализациону мрежу.

Приоритет изградње представљају следећи колектори: Нишавски колектор до централног постројења за пречишћавање отпадних вода; Деснообални ("Београдмалски") колектор са сифонским прелазом; Поповачки колектор; Хумски колектор; Колектор од пута за Д. Међурово до Нишавског колектора; Колектор од Н.Села до Нишавског колектора; КПД колектор од ул. Д. Туцовића до Нишавског колектора. Приоритет изградње представљају следећи атмосферски колектори: Новоселски колектор од Новог Села до Нишаве; Бубањски колектор од пута за Д. Међурово до Нишаве (сливно подручје 450ха); Поповачки за атмосферске воде (сливно подручје 2247ха).

3/ Место реализације

Колектори: Изградња Централног колектора од Медошевца до будућег Главног пречишћивача, Хумског колектора, Поповачког колектора, колектора од ул. Д.Туцовића до централног колектора, колектора од пута за Доње Међурово до централног колектора, колектора од Новог Села до централног колектора, атмосферских колектора од Нишаве до РЗ Доње Међурово, Ново Село - Нишава, Булевар Медијана - Нишава
Главни пречишћивач: Локација централног пречишћивача отпадних вода на којој је планирана изградња налази се у К.О. Трупале уз реку Нишаву између насеља Поповац и Трупале "Цигански кључ". Центално постројење је дефинисано одговарајућом урбанистичком планском документацијом. На ово постројење довешће се све градске отпадне воде и воде околних насеља која су планирана да се прикључе на градски систем.

4/ Укључени актери:

носилац активности / пројекта: ЈКП "Наисус"

главни партнери: Управа за комуналне делатности, енергетику и саобраћај
други укључени актери: ЈП Дирекција за изградњу града Ниша, Град Ниш

5/ Временски оквир реализације пројекта

2009 - 2014.

6/ Опис главних активности на пројекту

Тренутно стање канализационг система, а тиме и основне мреже колектора је такво да је грађена само сабирна мрежа, док су главни одводници били запостављени. Потребно је приступити изградњи основне мреже колектора који су техничко – планском документацијом решени за гравитациону одводњу свих канализационих вода до локације будућег централног постројења за пречишћавање. Њима се укидају сви привремени изливи у реку Нишаву и обезбеђују услови да се изградњом централног постројења за пречишћавање у потпуности заштити квалитет, односно поправи квалитет воде у водотоку Нишаве.

Пречишћивач - активности: Припремне почетне активности - верификација документације – ревизија, сагласности, одобрења и допунска пројектовања; успостављање јединице за спровођење пројекта у оквиру организационе структуре будућег корисника; избор консултантске компаније за вођење пројекта; спровођење процедуре тендера међународног карактера; имовинска припрема откупи и надокнаде; уговарање – администрација уговора; Активности на изградњи - организација извођења грађевинских радова; организација набавке опреме и уређаја;

организација монтаже уређаја, опреме, технолошких и погонских инсталација, инсталација и опреме за управљање и др.; организација проба и испитивања уграђене опреме и уређаја – функционисање у склопу.

7/ Очекивани резултати пројекта

Значај и резултат спровођења пројектних активности је пре свега у следећем: заштита водотока Нишаве од деградације нарочито у маловодном периоду; осигурање услова за поправку, очување и заштиту природне средине – уклањање негативних утицаја на низводни ток Мораве и Дунава; стварање услова за изградњу централног постројења за пречишћавање употребљених вода. Изграђени објекти по пројекту трајно резултирају позитивним ефектима на побољшању еколошких и животних услова. Сprovedени пројекат утиче и веома доприноси побољшању услова живота на територији слива Мораве, Дунава, па и Црног мора. У садејству са пројектом централног постројења суштински се мењају на боље еколошки услови на великом делу територије републике. Спровођењем пројекта биће остварени базни циљеви за уредно, редовно и квалитетно водоснабдевање на подручју које покрива систем, а у контролисаном снабдевању биће примењена најбоља искуства из праксе у области заштите животне средине (best environmental practices). Тиме ће се у области водoprивреде у сектору коришћења вода за водоснабдевање применити делови одредби из оквирне директиве о водама (Water Framework Directive – WFD) из 2000.год. и битно побољшати статус екосистема зависних од воде, осигуравајући одрживо коришћење засновано на дугорочној заштити расположивих водних ресурса. Наведеним ће бити постигнут циљ за обезбеђење прихватљивих услова за достизање и очување доброг статуса вода (остваривање циљева на очувању животне средине). Унпређењем водоснабдевања и неговањем културног односа према води за пиће бићемо страна за уважавање у домаћим и страним оквирима.

8/ Интеграција/комплементарност са другим текућим иницијативама

Израда Студије изводљивости третмана отпадних вода. Студија ће бити урађена уз финансијску подшку Шведске владе и стручну помоћ шведске консултантске компаније СЕК. Обзиром да мења на боље квалитативни статус површинских вода на сливу Мораве и Дунава, пројекат директно позитивно утиче и помаже напоре Европе за заштиту вода у сливу Дунава и тиме омогућава међудржавну сарадњу у области заштите вода по одредбама оквирне директиве о водама и другим директивама које се на њу ослањају (WFD).

9/ Буџет пројекта

Основна мрежа колектора канализације Ниша:

Укупно: 838.860.000 динара

Пречишћивач:

Укупно: 4.756.000.000 динара

10/ Извори финансирања

За основну мрежу колектора канализације Ниша

European Investment Bank (EIB) Кредит EIB-а 10.500.000 Еура

7.4.1.5. Уређење локалитета непокретних културних добара (НКД) за прославу 1700 година Миланског едикта

1/ Усклађеност са циљевима и акцијама у Стратегији развоја града Ниша

Специфични циљ: 1.3. Валоризација, одрживи развој и унапређење природних вредности и културне баштине (диверзитет и идентитет)

Акција: 1.3.3. Промоција и просторно унапређење археолошког и културног наслеђа у оквиру обележавања 1700. година Миланског едикта

2/ Циљеви пројекта:

Циљ пројекта је уређење локалитета непокретних културних добара за прославу 1700 година Миланског едикта која ће се одржати 2013. године, односно припрема града Ниша за укључење у глобално обележавање значајног јубилеја.

На територији града Ниша потребно је уредити и унапредити следеће локалитете који су везани за касноантички период:

- Споменик културе од изузетног значаја: Рановизантијска гробница са фрескама у Јагодин-мали - ГО Пантелеј;
- Споменик културе од великог значаја: Нишка Тврђава - ГО Црвени Крст;
- Археолошко налазиште од изузетног значаја: "Бресје" - Медијана код Ниша - ГО Медијана;
- Археолошка налазишта: Део византијске некрополе у Нишу - ГО Пантелеј и Византијска гробница код јагодин-малског моста у Нишу - ГО Пантелеј.

3/ Место реализације

Археолошки парк Медијана, Нишка Тврђава, градско поље, Јагодин-мала

4/ Укључени актери:

носилац пројекта: Народни музеј и Завод за заштиту споменика културе Ниш

главни партнери: Републички завод за заштиту споменика културе, ЈП Дирекција за изградњу града Ниша

други укључени актери: градске управе, јавна предузећа и установе, градске општине

5/ Временски оквир реализације пројекта

2009 - 2011. (2013.)

6/ Опис главних активности на пројекту

Археолошка налазишта су само делимично откривена и презентирана, тако да је потребан наставак истраживања и презентација у оквиру заштићених комплекса са стварањем услова да се локалитети користе за одвијање културних и едукативних манифестација. Најбоље очување, ревитализација и коришћење свих локалитета огледа се у доношењу и примени конкретних пројеката интегралне заштите. Интегрална заштита подразумева заштиту културног и природног наслеђа обједињених у појму историјског културног предела. Простори око културних добара обавезно се штите и уређују интегрално са природним окружењем. На овим просторима, дозвољена је реконструкција и обнова природних вредности и одлика, као и уређење културног добра, а које се односи претежно на стање у време изградње заштићеног културног добра и објекта који су са њим чинили целину.

Приликом уређења у функцији презентације и коришћења локалитета, у највећој мери треба поштовати аутентичне споменичне вредности, уз настојање да се оне што поузданије заштите, чувају и афирмишу; интервенције на објектима у зони заштите могу се изводити под условима и контролом надлежног органа за заштиту споменика културе; све интервенције у простору заштићене зоне подлежу прибављању услова за израду инвестиционо-техничке документације и сагласности на израђену документацију од надлежног органа за заштиту споменика културе.

Заштита, ревитализација и уређење непокретних културних добара оствариваће се кроз следеће видове заштите: заштита применом Закона о заштити културних добара, урбанистичка заштита, заштита кроз документацију и техничка заштита и презентација ИН СИТУ.

7/ Очекивани резултати пројекта

Касноантички локалитети представљају развојни потенцијал града Ниша, пре свега, у функцији туризма, а затим и у едукативне сврхе. У том смислу неопходно је дефинисати зоне и режиме заштите око непокретних културних добара и омогућити њихову презентацију јавности.

У Нишу је рођен римски император Константин Велики, који је свој родни град "величанствено украсио". Константиново доба је значајно за град Ниш, те је подстицај да се, са освртом на њега, планира даљи развој града.

8/ Интеграција/комплементарност са другим текућим иницијативама

Уређење локалитета непокретних културних добара представља припрему и допринос града Ниша за укључење у глобално обележавање прославу 1700 година Миланског едикта која ће се одржати 2013. године.

9/ Буџет пројекта

140.000.000 динара

10/ Извори финансирања

Буџет Града Ниша, Министарство културе

7.4.1.6. Измештање железничке пруге на север

1/ Усклађеност са циљевима и акцијама у Стратегији развоја града Ниша

Специфични циљ: 1.5. Унапређење система мирујућег, динамичног саобраћаја и јавног превоза (железнички, друмски и ваздушни саобраћај)

Акција: 1.5.1. Измештање железничке пруге Ниш-Софија у северни коридор ауто-пута и решење железничког чвора

2/ Циљеви пројекта:

Главни циљеви измештања пруге су: Безбедност железничког и друмског саобраћаја, због денivelисања међусобних укрштаја на урбаном подручју града Ниша; Елиминација негативних утицаја железничког саобраћаја на град Ниш; Груписање друмских и железничких саобраћајница међународних праваца у јединственом коридору; Осавременити горњи строј постојећих пруга и централизовано,

телекомуникационо управљање возовима; Ослобађање железничког земљишта у широј централној зони града ради решавања саобраћајне комуналне инфраструктуре.

3/ Место реализације

Ниш, Градска општина Пантелеј, траса од Пантелеја до Просека. Изградња 10,5км нове железничке пруге од Пантелеја до Просека, 0,5км триангле у зони станице Црвени Крст као и модернизација и ремонт 5 км постојеће пруге од железничке станице Црвени Крст до Пантелеја.

4/ Укључени актери:

носилац пројекта: Град Ниш, Управа за планирање и изградњу, ЈП Завод за урбанизам главни партнери: ЈП "Железнице Србије"

други укључени актери: Министарство за инфраструктуру, ЦИП

5/ Временски оквир реализације пројекта

2009 - 2012. година

6/ Опис главних активности на пројекту

Измештање пруге Ниш – Нишка Бања - израда генералног, идејних и главних пројеката, имовинска припрема земљишта (експропријација) од Пантелеја до Просека и крака триангле на Црвеном Крсту (нова пруга). Извођење радова. Прва и кључна фаза решења железничког чвора Ниш је измештање магистралне пруге Ниш – Димитровград у делу Ниш - Нишка Бања у коридору аутопута Е80. Потребно је извршити реконструкцију постојеће пруге Ниш – Зајечар на делу Црвени Крст – Пантелеј у дужини од 5,5 км, изградити трасу нове пруге од Пантелеја до Просека у дужини од 10 км, затим повезати колосеком отворену пругу Црвени Крст – Пантелеј са пругом Црвени Крст – Трупале 0,5 км.

7/ Очекивани резултати пројекта

Измештањем железничког путничког и теретног саобраћаја у северни део града Ниш ће добити значајне просторне и економске ефекте. Велики број неконтролисаних пешачких прелаза преко железничке пруге угрожава њену конструктивну стабилност. Ова ће бити елиминисана изградњом пруге у северном делу града. Ослобођено земљиште од железничке станице Ниш-путничка до жел.станице Ћеле Кула биће ангажовано у функцији примарне градске комуналне и саобраћајне инфраструктуре.

8/ Интеграција/комплементарност са другим текућим иницијативама

Свеобухватно саобраћајно решење на територији града Ниша. Ово је прва и кључна фаза решења железничког чвора Ниш. Истовремено се ослобађа простор за изградњу Јужног булевара, чиме ће се формирати најзначајнији кружни саобраћајни прстен око централне зоне града Ниша и растеретити центар града од транзитног саобраћаја.

9/ Буџет пројекта

1.994.980.000 динара

10/ Извори финансирања

НИП, Буџет Града Ниша, ЖТП, Министарство за инфраструктуру

7.4.1.7. Развој и опремање постојећих и нових привредних и радних зона

1/ Усклађеност са циљевима и акцијама у Стратегији развоја града Ниша

Специфични циљ: 1.6. Еколошко и технолошко унапређење постојећих индустријских-пословних зона и центара

Акција: 1.6.1. Развој нових привредно-пословних зона и успостављање система мониторинга индустријских зона

2/ Циљеви пројекта:

Циљеви су: стварање амбијента и услова за подстицај привредног развоја; стварање просторних услова за формирање индустријских и складиштених зона поред важнијих саобраћајница; унапређење квалитета производа и услуга; прихватање нових технологија и иновација; спровођење структурних промена у привреди које одговарају новонасталим ситуацијама и потребама домаћег и иностраног тржишта.

Специфични циљ је обезбеђење просторних, саобраћајних и инфраструктурних услова за дугорочни привредни развој. Посебно је значајно формирање нових пословно - привредно - трговинских зона у појасу уз Коридор 10., чиме се користи стратешка географска локација града Ниша. Концепт развоја пословних и радних зона третира и обезбеђење неизграђених нових површина. Ради омогућавања "гринфилд" инвестиције потребно је комунално и инфраструктурно опремити нове радне зоне.

3/ Место реализације

Радна зона "Доње Међурово" и Радна зона "Ниш - запад", припрема за опремање локација у зони Малче, Горње Врежине и комплетирање постојећих локација РЗ север и ЕИ.

4/ Укључени актери:

- носилац пројекта: Град Ниш
- главни партнери: ЈП Дирекција за изградњу града Ниша, ЈП Завод за урбанизам Ниш
- други укључени актери: Привредна комора, градске управе и јавна предузећа, инострани донатори, инвеститори

5/ Временски оквир реализације пројекта

2009 - 2011.

6/ Опис главних активности на пројекту

- Завршетак инфраструктурног и саобраћајног опремања Радне зоне "Доње Међурово";
- Формирање нове радне зоне "Ниш - запад" у оквиру које се овим пројектом предвиђа финансирање саобраћајног и инфраструктурног опремања;
- Решавање имовинско правних односа;
- Обезбеђење урбанистичке документације;
- Израда главних пројеката саобраћајница и инфраструктуре;
- Техничка документација;
- Извођење радова на саобраћајним и инфраструктурним објектима.

7/ Очекивани резултати пројекта

Развој привреде, запошљавање, саобраћајно прикључење Ниша на аутопут, еколошко унапређење

8/ Интеграција/комплементарност са другим текућим иницијативама

Привредни развој Ниша, опремање и развој Коридора 10.

9/ Буџет пројекта

Радна зона "Доње Међурово" (завршетак опремања са обезбеђеним средствима)

Радна зона "Ниш - запад" - 807.791.000 динара

10/ Извори финансирања

НИП, донације, заинтересовани инвеститори, градски буџет, средства од приватизације

7.4.2. Стратешки правац: ЕКОНОМИЈА

7.4.2.1. Стварање повољног пословног окружења и развој МСП (пројекат ЛЕДИБ-а)

1/ Усклађеност са циљевима/активностима акцијама у Стратегији развоја града Ниша

Овај пројекат је у области стратешког правца – Развој економије и пословања усклађен са специфичним циљем 2.1 – Успостављање и промовисање модела финансијске и институционалне подршке за развој предузетништва (МСП и пољопривредна газдинства), односно са акцијама: 2.1.2 Креирање мреже институција за подстицање и развој предузетништва и подршка умрежавању МСП; 2.1.4 Програми за повећање конкурентности МСП и програми подршке развоју и коришћењу сервиса за пословни развој; као и са специфичним циљем 2.4 – Подршка повезивању универзитета и привреде у циљу унапређења економског развоја, односно са акцијом: 2. 4.5 Развој кластера МСП

2/ Циљеви пројекта:

Овај пројекат се спроводи као подршка локалној управи у креирању пословног окружења који ће стимулисати развој МСП уз промовисање дијалога јавног и приватног сектора. Реализује се у циљу пружања подршке службама које се баве пословним развојем и пружањем пословних услуга, као и финансирањем МСП.

Општи циљ пројекта је побољшање услуге локалне пословне управе, боље залагање пословних организација, развој кластера, унапређење тржишта служби за пословни развој, бољи приступ повољним кредитима за сектор МСП. Ово треба да допринесе и остваривању циљева друштвено уравнотеженог економског развоја у РС и креирању нових радних места у Нишавском округу.

3/ Место реализације

Нишавски округ

4/ Укључени актери:

- носилац пројекта: ЛЕДИБ Програм
- главни партнери: ЛЕДИБ, Град Ниш
- други укључени актери: Министарство економије и регионалног развоја РС

5/ Временски оквир реализације пројекта
2009-2012

6/ Опис главних активности на пројекту

- промовисање и иницирање дијалога између јавног и приватног сектора;
- стварање форума за учеснике дијалога ради креирања општег привредног плана;
- креирање општег привредног плана;
- акциони план са приоритетним мерама;
- повећање способности пословних организација ради обезбеђења правног, регулаторног и политичког оквира за МСП;
- хоризонтално и вертикално повезивање МСП (кластери) у текстилном и грађевинском сектору;
- јачање локалних служби за пружање пословних услуга сектору МСП (како служби из јавног сектора, тако и служби из приватног сектора);
- побољшање приступа повољном финансирању – процена могућности подршке кредитној институцији, као и обука особља тих финансијских институција.

7/ Очекивани резултати пројекта

- Остварен пораст запослених у секторима текстилне индустрије и грађевинарства
- Смањење удела становништва у Нишавском округу које живи испод границе сиромаштва

8/ Интеграција/комплементарност са другим текућим иницијативама

Поред усклађености са циљевима/акцијама у Стратегији развоја града Ниша, овај пројекат је и у складу са Стратегијом развоја конкурентних и иновативних малих и средњих предузећа за период од 2008. до 2013. године.

9/ Буџет пројекта

10.000.000 евра

10/ Извори финансирања

Министарство спољних послова Краљевине Данске

7.4.2.2. Оснивање Одсека за капиталне инвестиције

1/ Усклађеност са циљевима и акцијама у Стратегији развоја града Ниша

Специфични циљ: 2.1 Успостављање и промовисање модела финансијске и институционалне подршке за развој предузетништва (МСП и пољопривредна

газдинства) Акција: 2.1.2. Креирање мреже институција за подстицање и развој предузетништва и подршка умрежавању МСП (У оквиру Стратешког правца 2: Развој економије и пословања)

Специфични циљ: 4.3 Реформа локалне самоуправе, јавних служби и привредних институција и њихова координација ради повећања атрактивности територије за инвестиције, Акција: 4.3.3. Формирање и јачање центра јединствених услуга "Све на једном месту" (у оквиру Стратешког правца 4: Управљање)

2/ Циљеви пројекта:

Општи циљ пројекта је модернизација рада Градске управе града Ниша и успостављање добрих односа са привредним окружењем.

Специфични циљеви пројекта

Побољшање рада Управе за планирање и изградњу Града Ниша. Формирањем Одсека за капиталне инвестиције постићи ће се:

- Скраћење потребног времена за добијање пријаве радова
- административно олакшање процеса инвестирања
- систематично, континуирано, правовремено и тачно информисање јавности о инвестирању у капиталне објекте града Ниша
- константно и систематично праћење инвестиција, анализа података и њихово коришћење у сврхе предузимања будућих потеза и иницијатива у домену планирања и изградње
- стварање имиџа добре пословне климе у сарадњи са Канцеларијом за локални економски развој

3/ Место реализације

Град Ниш

4/ Укључени актери:

- носилац пројекта: Град Ниш

- главни партнери: градске општине: Медијана, Палилула, Пантелеј, Црвени Крст и Нишка Бања

- други укључени актери: инвеститори, привредници, грађани

5/ Временски оквир реализације пројекта

2009-2011.

6/ Опис главних активности на пројекту

- Обука десеторо (10) радника Управе за планирање и изградњу Града Ниша (2 правника, 4 грађевинска инжењера и 4 архитекте) за рад у Одсеку за капиталне инвестиције (4 едукације у трајању од по 5 дана, током 2 месеца),
- Набавка опреме за рад Одсека (канцеларијски намештај, техничка опрема и информатичка опрема са софтвером),
- Израда двојезичне (српско/енглески) Брошуре "Водич за инвеститоре" у сарадњи са Канцеларијом за локални економски развој

7/ Очекивани резултати пројекта

- Едуковани радници за рад у Одсеку,
- Технички опремљен Одсек,
- Административно олакшан процес инвестирања,
- Доступност свих информација на једном месту,
- Задовољни инвеститори

8/ Интеграција/комплементарност са другим текућим иницијативама

Привредни развој Ниша

9/ Буџет пројекта

Укупни буџет пројекта износи 2.034.850,00 динара, од тога се из ЛЕДИБ програма додељује 1.472.850,00 динара, а град Ниш учествује са 601.740,00 динара.

10/ Извори финансирања

ЛЕДИБ, градски буџет

7.4.2.3. Формирање Центара за развој предузетништва у Нишу

1/ Усклађеност са циљевима и акцијама у Стратегији развоја града Ниша

Специфични циљ: 2.1 Успостављање и промовисање модела финансијске и институционалне подршке за развој предузетништва (МСП и пољопривредна газдинства) Акција: 2.1.2. Креирање мреже институција за подстицање и развој предузетништва и подршка умрежавању МСП (Стратешки правац 2: Развој економије и пословања)

2/ Циљеви пројекта:

- Унапређење економског развоја града Ниша кроз побољшање комуникације и сарадње између МСП и локалну самоуправу у циљу бољег запошљавања.
- Стварање услова за подстицај развоја малих и средњих предузећа (оснивање посебне организационе јединице у оквиру Града (Општина Палилула, Медијана, Пантелеј, Црвени Крст, Нишка Бања)
- Унапређење капацитета локалних власти (образовани радници Центра за развој предузетништва)
- Поједностављивање процеса добијања информација и пружања услуга у области предузетништва

3/ Место реализације

Градске општине Палилула, Медијана, Пантелеј, Црвени Крст, Нишка Бања

4/ Укључени актери:

Носилац активности / пројекта: Градске општине Палилула, Медијана, Пантелеј, Црвени Крст, Нишка Бања

5/ Временски оквир реализације пројекта

01.09.2009 – 01.09.2010. год.

6/ Опис главних активности на пројекту

Градске општине ће, у сарадњи са партнерима на пројекту, унапредити пословно окружење за развој МСП у циљу отварања нових радних места и запошљавања.

Оснивање Центара за развој предузетништва би омогућио поједностављивање процеса добијања информација и пружања услуга у области предузетништва на територији градских општина.

На основу исказаних потреба предузетника и у оквиру државне политике подстицаја развоја малих и средњих предузећа, Центри ће пружати све потребне информације предузетницима и вршити анализе које су потребне за њихов успешан рад. Едукација запослених омогућиће ефикаснији рад и јачање капацитета локалне самоуправе.

Пројектне активности:

- Формирање Центара за развој предузетништва
- Опремање Центара за развој предузетништва
- Едукација запослених радника Центра за развој предузетништва
- Израда веб портала Центара за развој предузетништва
- Промоција Центара за развој предузетништва
- Припрема и штампа промотивног материјала

7/ Очекивани резултати пројекта

Градске општине ће, у сарадњи са партнерима на пројекту, унапредити пословно окружење за развој МСП у циљу отварања нових радних места и запошљавања.

Оснивање Центара за развој предузетништва би омогућило поједностављивање процеса добијања информација и пружања услуга у области предузетништва на територији Градских општина

Центри ће пружати све потребне информације предузетницима и вршити анализе које су потребне за њихов успешан рад. Едукација запослених омогућиће ефикаснији рад и јачање капацитета локалне самоуправе.

- Формиран Центар за развој предузетништва (5)
- Опремљен Центар за развој предузетништва (5)
- Едуковани запослени у Центрима за развој предузетништва из области:
 - израде бизнис планова,
 - пословне етике и комуникација
 - Маркетинг, продаја и извоз
 - Финансијски аспекти пословања
 - Правни аспекти пословања, оснивање привредног друштва и регистрација промене
 - Пројектни манаџмент
- Унапређени капацитети администрације градских општина
- Унапређено пословно окружење
- Подигнут ниво задовољства сектора МСП услугама које пружају градске општине

- Унапређен ниво сарадње локалне администрације градских општина и Града Ниша са МСП сектором и предузетницима
- Повећан број МСП и предузетника у Градској општини Палилула, Медијана, Нишка банја, Црвени Крст, Пантелеј.
- Повећан број МСП који успешно послују
- Унапређен ниво знања МСП и предузетника из области:
 - израде бизнис планова
 - пословне етике и комуникације
 - маркетинг, продаја и извоз
 - финансијски аспекти пословања
 - правни аспекти пословања, оснивање привредног друштва и регистрација промене
 - Пројектни манаџмент
- Унапређена конкурентност МСП и предузетника

8/ Интеграција/комплементарност са другим текућим иницијативама
Имплементација Стратегије развоја Града Ниша

9/ Буџет пројекта
7.500.000,00 дин.

10/ Извори финансирања
ЛЕДИБ

7.4.2.4. Успостављање међународног кредитног рејтинга Града Ниша

1/ Усклађеност са циљевима и акцијама у Стратегији развоја града Ниша
Специфични циљ: 2.2 Јачање регионалног и локалног економског развоја (Стратешки правац 2: Развој економије и пословања)
Акција: 2.2.7. Подршка програмима за повећање конкурентности града Ниша на тржишту страних директних инвестиција и активности територијалног маркетинга ради привлачења greenfield инвестиција

2/ Циљеви пројекта:
Подизање конкурентности Града Ниша на тржишту Страних директних инвестиција

3/ Место реализације
Град Ниш

4/ Укључени актери:
Град Ниш, УСАИД МЕГА програм, консултантска кућа

5/ Временски оквир реализације пројекта
2010.-2011. година

6/ Опис главних активности на пројекту

-припрема и спровођење тендера за избор консултантске куће
-избор консултантске куће
-одређивање међународног кредитног рејтинга
-промоција и употреба резултата у промоцији Града Ниша и приликом припреме и спровођења развојних пројеката

7/ Очекивани резултати пројекта

Идентификација Града Ниша као локалне самоуправе у коју вреди улагати и која има значајне развојне потенцијале. Унапређење конкурентности града Ниша на тржишту страних директних инвестиција и побољшање рејтинга код међународних финансијских организација и ЕУ фондова

8/ Интеграција/комплементарност са другим текућим иницијативама

Имплементација Стратегије развоја Града Ниша

9/ Буџет пројекта

30.000 еура

10/ Извори финансирања

УСАИД МЕГА програм, Буџет Града Ниша

7.4.2.5. Развој логистичког карго центра

1/ Усклађеност са циљевима/активностима акцијама у Стратегији развоја града Ниша

Овај пројекат је у оквиру стратешког правца 2 – Развој економије и пословања, усклађен са специфичним циљем 2.2 – Јачање регионалног и локалног економског развоја, односно са акцијом 2.2.3 – Развој логистичког пула.

2/ Циљеви пројекта:

С обзиром на чињеницу да град Ниш представља важно чвориште друмског, железничког и авио саобраћаја, односно да се налази на коридору X, он свој изузетан геостратешки положај и чињеницу да је поред Београда једини град у Србији који има цивилни аеродром, није у довољној мери искористио. Наиме, у протеклом периоду било је карго летова са нишког аеродрома, али само спорадичних.

Циљ реализације овог пројекта је да се искористи позиција града Ниша као важног чворишта друмског, железничког и авио транспортног саобраћаја, тј. да се омогуће редовни карго летови са нишког аеродрома. На тај начин логистички карго центар може постати замајац бржег привредног развоја и запошљавања, а очекује се да привуче и друге стране инвеститоре.

3/ Место реализације

Град Ниш

4/ Укључени актери:

- носилац пројекта: Град Ниш
- главни партнери: Град Ниш, EYEMAXX-Аустрија
- други укључени актери: -

5/ Временски оквир реализације пројекта
2009-2011. година

6/ Опис главних активности на пројекту

У првој фази предвиђена је изградња карго центра са магацинским просторима и сличним садржајима на око 144.000 квадратних метара, док би у наредној фази дошло и до изградње шопинг молова и других објеката комерцијалног карактера (хотел, на пример).

7/ Очекивани резултати пројекта

Развој логистичког карго центра треба да допринесе убрзаном привредном развоју југа Србије, новом запошљавању (само у првој фази посао би нашло стотинак радника), привлачењу страних инвеститора. Могућност дистрибуције роба авио, друмским и железничким саобраћајем даје неслућене могућности за покретање локалног и регионалног економског развоја овог дела Србије.

8/ Интеграција/комплементарност са другим текућим иницијативама

Овај пројекат је, осим са Стратегијом развоја града Ниша, усклађен и са Стратегијом регионалног развоја Републике Србије за период од 2007. до 2012. године.

9/ Буџет пројекта

61.300.000 евра

10/ Извори финансирања

Град Ниш – Буџет, EYEMAXX - Аустрија

7.4.2.6. Изградња сајмишта

1/ Усклађеност са циљевима/активностима акцијама у Стратегији развоја града Ниша

У оквиру стратешког правца 2 – Развој економије и пословања, овај пројекат је усклађен са специфичним циљем 2.2 – Јачање регионалног и локалног економског развоја, односно са акцијом 2.2.4 – Изградња сајмишта, велетржнице и нових пијачних простора.

2/ Циљеви пројекта:

Постоји велики број сајамских манифестација које се одржавају у граду, а за које не постоји адекватна локација и инфраструктура, а такође, не постоје могућности да се

организују пратећи садржаји (конференције, презентације, скупови привредника и њихових асоцијација, итд.)

Стога је општи циљ овог пројекта – стварање услова за промовисање и развој привреде нишког региона. Тиме би се остварили и специфични циљеви попут:

- промоције потенцијала привреде нишког региона,
- повезивање привредника нишког региона са привредницима из земље и иностранства,
- успостављање пословних аранжмана и интегрисање нишке привреде на међународном нивоу,
- повећање извоза привреде нишког региона.

3/ Место реализације

Град Ниш

4/ Укључени актери:

- носилац пројекта: Град Ниш са надлежним градским управама
- главни партнери: Дирекција за изградњу града
- други укључени актери: Привредна комора, Завод за урбанизам, инвеститори

5/ Временски оквир реализације пројекта

2009-2012.

6/ Опис главних активности на пројекту

- израда урбанистичко-планске документације
- комунално и инфраструктурно опремање
- изградња објеката
- опремање објеката

7/ Очекивани резултати пројекта

- привредни раст
- повећање извоза привреде нишког региона
- техничко-технолошки развој
- пораст запослености
- интегрисање привреде нишког региона у регионалне и европске интеграције.

8/ Интеграција/комплементарност са другим текућим иницијативама

Поред усклађености са Стратегијом развоја града Ниша, овај пројекат је у складу са Стратегијом регионалног развоја Републике Србије за период од 2007. до 2012. године и другим стратешким документима донетим на нивоу РС.

9/ Буџет пројекта

1.167.682,00 РСД

10/ Извори финансирања

Град Ниш – Буџет, НИП, инвеститори

7.4.2.7. Формирање и развој Слободне зоне Ниш

1/ Усклађеност са циљевима и акцијама у Стратегији развоја града Ниша

Специфични циљ: 2.2 Јачање регионалног и локалног економског развоја (Стратешки правац 2: Развој економије и пословања)

Акција: 2.2.1. Развој слободне индустријске (царинске) зоне

2/ Циљеви пројекта:

- Јачање конкурентности града Ниша на тржишту страних директних инвестиција
- Јачање потенцијала Града Ниша за развој логистичког пула
- Повећање запослености
- Побољшање пословне климе у Граду

3/ Место реализације

Град Ниш

4/ Укључени актери:

Град Ниш, Вулкан а.д., ЕИ Холдинг/ТЕХНИС, ЈП Аеродром Ниш, приватни инвеститори, карго центар

5/ Временски оквир реализације пројекта

2009.-2011. година

6/ Опис главних активности на пројекту

- Покретање иницијативе за формирање слободне зоне
- Формирање радне групе
- Израда акционог плана за формирање слободне зоне
- Израда студије економске оправданости слободне зоне
- Доношење одлуке Скупштине града Ниша о формирању заједничког предузећа за управљање слободном зоном
- Изградња капацитета слободне зоне
- промоција слободне зоне

7/ Очекивани резултати пројекта

- Формирана слободна зона Ниш,
- Повећан број страних директних инвестиција у Ниш,
- промоција модела јавно-приватних партнерстава

8/ Интеграција/комплементарност са другим текућим иницијативама

Имплементација Стратегије развоја Града Ниша

9/ Буџет пројекта

100.000 еура

10/ Извори финансирања

7.4.2.8. Територијални маркетинг

1/ Усклађеност са циљевима и акцијама у Стратегији развоја града Ниша

Специфични циљ: 2.2. Јачање регионалног и локалног економског развоја и 2.3. Унапређење туристичких потенцијала града Ниша (Стратешки правац 2: Развој економије и пословања)

Акција: 2.2.7. Подршка програмима за повећање конкурентности града Ниша на тржишту страних директних инвестиција и активности територијалног маркетинга ради привлачења greenfield инвестиција и 2.3.3. Брендирање града Ниша као атрактивне туристичке дестинације и јачање маркетинга у овој области (програми промоција догађаја, манифестација, знаменитости, вредности и др.)

2/ Циљеви пројекта:

- Успостављање бренда и имиџа Града Ниша кроз заједничку припрему, дизајн и промоцију развојних потенцијала града
- Успостављање визуелног идентитета града
- Промовисање развојних потенцијала града заснованим на природним, инвестиционим, културни-историјским, људским и инфраструктурним потенцијалима града

3/ Место реализације

Град Ниш, Србија, иностранство

4/ Укључени актери:

Град Ниш, Кабинет градоначелника, Канцеларија за локални економски развој, Туристичка организација Ниша, Управа за привреду, одрживи развој и заштиту животне средине, Управа за пољопривреду и развој села, Консултантске куће, маркетиншке агенције, дизајнери

5/ Временски оквир реализације пројекта

2009-2011. година

6/ Опис главних активности на пројекту

- Формирање визуелног идентитета града Ниша
- Избор слогана на енглеском и српском језику
- Израда новог сајта града Ниша који обухвата најмање 2 поддомена из области туризма и инвестиција
- Израда инвестиционих и туристичких брошура
- Израда водича за инвеститоре
- Израда промотивних филмова (уопштених и наменских)
- Модернизација градске управе
- Израда Књиге графичких стандарда
- Израда плана комуникације града Ниша

- Израда рекламних билборда – трајних на прилазима и излазима из Ниша на коридору 10
- Спровођење roadshow активности са циљем промоције пројеката и развојних потенцијала и активности централним нивоима власти, страним представништвима и институцијама
- Посете међународним и домаћим сајмовима ради промоције развојних потенцијала града
- Организација манифестација ради промоције развојних потенцијала града

7/ Очекивани резултати пројекта

- Успостављен имиџ града Ниша, развијени пројекти и промовисани потенцијали
- Подигнут ниво свести и заинтересованости републичких институција и међународне заједнице за град Ниш
- Успостављен нови имиџ града и подигнута конкурентност града Ниша на тржишту страних директних инвестиција
- Унапређена запосленост становништва и подигнут број ноћења у Нишу

8/ Интеграција/комплементарност са другим текућим иницијативама

Имплементација Стратегије развоја Града Ниша

9/ Буџет пројекта

400.000 еура

10/ Извори финансирања

Град Ниш, донатори, приватни сектор, ТОН

7.4.2.9. Израда и имплементација Стратегије развоја МСПП града Ниша

1/ Усклађеност са циљевима и акцијама у Стратегији развоја града Ниша

Специфични циљ: 2.2 Јачање регионалног и локалног економског развоја (Стратешки правац 2: Развој економије и пословања)

Акција: 2.2.8. Израда стратегије развоја МСП и секторских стратешких докумената

2/ Циљеви пројекта:

- Идентификовати снаге, могућности, шансе и претње за развој МСПП на територији града Ниша.
- Успоставити дијалог са сектором МСП и покренути конкретне мере подршке локалне самоуправе сектору МСПП.
- Унапредити сарадњу МСПП и локалне пословне заједнице.
- Идентификовати секторе и направити визију развоја МСПП града Ниша,
- Идентификовати приоритете, стратешке циљеве, програме и пројекте којима ће се унапредити сектор МСПП града Ниша

3/ Место реализације

Град Ниш

4/ Укључени актери:

ЛЕДИБ програм, град Ниш, удружења предузетника, предузетници, градска управа РПК, БИЦ

5/ Временски оквир реализације пројекта

2009.-2011. година

6/ Опис главних активности на пројекту

- Формирање радне групе
- Израда SWOT анализе развоја МСПП града Ниша
- Организовати јавне расправе у оквиру радних група
- Урадити на основу инпута Преднацрт стратегије развоја МСПП
- Презентовати на јавној расправи Преднацрт стратегије развоја МСПП
- Усвојити стратегију развоја МСПП на Градском већу/Скупштини Града
- Израдити и публиковати финалну верзију Стратегије
- Покренути и пратити процес имплементације Стратегије

7/ Очекивани резултати пројекта

- Унапредити сарадњу између јавног и приватног сектора
- Унапредити конкурентност МСПП града Ниша
- Успоставити материјалну и нематеријалну инфраструктуру за подршку развоју МСПП

8/ Интеграција/комплементарност са другим текућим иницијативама

Имплементација Стратегије развоја Града Ниша

9/ Буџет пројекта

20.000 еура

10/ Извори финансирања

ЛЕДИБ програм

7.4.2.10. Пројекат «Ада Женева»

1/ Усклађеност са циљевима/активностима акцијама у Стратегији развоја града Ниша

Овај пројекат је у Стратегији развоја града Ниша у оквиру стратешког правца 2 – Развој економије и пословања усклађен са специфичним циљем 2.3 – Унапређење туристичке понуде града Ниша, односно са акцијом 2.3.1 – Програм развоја туризма заснован на природним, културним и смештајним капацитетима града (бањски, здравствени, транзитни, конгресни, еко- и етно-туризам, туризам великих градова-City breaks, туризам догађаја и манифестација- Events и сл.)

2/ Циљеви пројекта:

Град Ниш са преко 250.000 грађана и са југоисточном Србијом, која гравитира према Нишу као великом центру, нема услова за развој спортско-рекреативног туризма на води.

Ниш се налази на коридорима X и VII. Велики је саобраћајни, универзитетски и привредни центар, са раскршћем железничких пруга према истоку и западу, цивилним аеродромом "Константин Велики" и великим бројем транзитних туриста, неопходно је да искористи своје природне потенцијале у области туристичке понуде чиме би добио не само град, него и регион. Поготову би, као туристичка понуда, изградња Аде Женева допринела промоцији заштићених добара природе Сићевачке и Јелашничке клисуре. Са својом богатом прошлошћу и културно историјским споменицима, Ниш би требало да буде у самом врху туристичке понуде Србије.

Без обзира на велики број водотокова у граду, Ниш нема спортско-рекреативни садржај на води. Изградњом таквог садржаја повезала би се целокупна туристичка понуда како града тако и југоисточне Србије.

1. Општи циљ пројекта је оснивање геопарка на територији града и његово укључење у геопаркове Европе.

2. Специфични циљ пројекта је изградња комплекса Ада Женева и укључивање новог садржаја у туристичку понуду града.

Циљне групе пројекта су грађани југоисточне Србије, грађани Ниша, туристи и спортисти.

3/ Место реализације

Град Ниш (општина Нишка Бања)

4/ Укључени актери:

- носилац пројекта: Град Ниш

- главни партнери: Општина Нишка Бања и Министарство за Национални инвестициони план (НИП)

- други укључени актери: страни инвеститори

5/ Временски оквир реализације пројекта

2009-2011. година

6/ Опис главних активности на пројекту

Пројектне активности су везане за израду главних пројеката, техничке документације, прибављање земљишта, регулисање тока реке Нишаве, припремне радове за изградњу, радови на инфраструктурном опремању, изградња приступних саобраћајница, изградња спортских објеката и изградња пратећих садржаја у области хотелијерства и угоститељства, изградња купалишног комплекса, градске плаже и др.

Имплементација овако обимног пројекта захтева вишегодишњи систематски рад на пројектним активностима, почев од избора адекватних пројектних кућа за израду пројектне документације за сваку од подцелина, до прибављања земљишта и избора адекватних извођача за извођење различитих врста радова.

7/ Очекивани резултати пројекта

У оквиру пројектних активности у току реализације пројекта, доћи ће до упошљавања грађевинске оперативе и пројектних кућа региона, чиме ће се постићи основни циљеви из стратегије смањења сиромаштва. По завршетку пројекта, доћи ће до трајног запошљавања радника из области хотелијерства, туризма, спортских радника и других, чиме ће се смањити огроман број незапослених људи овог региона.

Побољшањем туристичке понуде доћи до повећања ванпансионске понуде, повећања броја ноћења и задржавања туриста на територији града.

Оваква инвестиција у региону, у области туризма није постојала до сада и самим тим њен значај је огроман.

Реализацијом овог пројекта створили би се услови за даље инвестиције у хотелско смештајне капацитете и пратеће туристичке садржаје као и у изградњу спортско рекреативних објеката.

Ефекти овог пројекта одразиће се на опште друштвени развој кроз:

- Смањење спољнотрговинског дефицита државе због повећања страних туриста у Нишкој Бањи, повећање њихове ванпансионске потрошње, повећање броја ноћења, пре свега имајући у обзир бањске госте и транзитне туристе,
- Брендирање града као туристичке дестинације,
- Оснивање геопарка и његово укључивање у геопаркове Европе,
- Смањење незапослености ангажовањем грађевинске оперативе, а касније ангажовањем радника за рад на ади,
- Побољшањем туристичке понуде на коридорима X и VII,
- Повећањем спортских капацитета и развојем спорта кајака и кануа на мирним водама за које Ниш са Нишавом нема предиспозиција,
- Повећањем броја лежајева у новим савременим хотелским капацитетима и изградња савременог камп насеља.

У оквиру сарадње са прекограничним партнерима, стављен је акценат на побољшање туристичке понуде Србије и Бугарске као и на заједничку промоцију туристичких дестинација, на оснивању геопаркова и њихово укључивање у мрежу геопаркова Европе, на заједничке сајамске наступе, израде јединствених туристичких маршрута, израду заједничких пропагандних материјала и др.

Изградњом аде, добиће се на квалитету и квантитету туристичке понуде са обе стране границе. Посебно треба имати у виду и прославу 1700 година хришћанства и Миланског едикта и припреме хришћанског света, као и припреме градова које су везане за живот и дело Константина Великог, за ову прилику. Ниш, као родни град Константина Великог мора спреман дочекати 2013., годину у пуном сјају и са разноврсном туристичком понудом.

8/ Интеграција/комплементарност са другим текућим иницијативама

Поред усклађености са Стратегијом развоја града Ниша, овај пројекат је усклађен и са другим стратешким документима:

- Националном стратегијом Србије за приступање Европској Унији,
- Стратегијом туризма Републике Србије,
- Стратегијом за смањење сиромаштва РС,
- Вишегодишњим индикативним планским документом,
- Приоритетима НИП-а.

9/ Буџет пројекта

Укупан буџет пројекта: 2.651.462.510,00 дин.; од тога: из НИП-а 1.567.662.510,00 дин. и из средстава страних инвеститора: 1.073.800.000,00 дин.

10/ Извори финансирања

НИП, страни капитал

7.4.2.11. Израда Стратегије развоја туризма града Ниша

1/ Усклађеност са циљевима и акцијама у Стратегији развоја града Ниша

Специфични циљ: 2.3 Унапређење туристичких потенцијала града Ниша

Акција: 2.3.3. Брендирање града Ниша као атрактивне туристичке дестинације и јачање маркетинга у овој области (програми промоција догађаја, манифестација, знаменитости, вредности и др.) (Стратешки правац 2: Развој економије и пословања)

2/ Циљеви пројекта:

Општи циљ пројекта је унапређење и развој туризма града Ниша у складу са Стратегијом развоја града Ниша и Стратегијом развоја туризма града Ниша која би била развијена у складу са Стратегијом развоја туризма Републике Србије

Специфични циљеви пројекта:

1. Израда и усвајање Стратегије развоја туризма на територији града Ниша,
2. Јачање капацитета малих и средњих предузећа (МСП) из области рецептивног туризма,
3. Јачање капацитета Туристичке организације Ниша (ТОН).

3/ Место реализације

Град Ниш

4/ Укључени актери:

- носилац пројекта: Град Ниш
- главни партнери: градске општине: Медијана, Палилула, Пантелеј, Црвени Крст И Нишка Бања И Туристичка организација Ниша, Инкубатор центар Д.О.О
- други укључени актери: Министарство трговине туризма и услуга Владе Републике Србије, МСП туристичке индустрије (туристичке агенције и хотели), грађани

5/ Временски оквир реализације пројекта

2009. година

6/ Опис главних активности на пројекту

- Израда стратегије развоја туризма града Ниша: дијагноза стања, ефикасност пословног модела, оцена конкурентности туризма града Ниша, кретање на регионалном тржишту, анализа конкурентских градова, "бенчмаркинг" анализа кључних производа, SWOT анализа, стратешке предности и стратешки недостаци, могући сценарији развоја, визија, позиционирање, евалуација и ранг приоритета туристичког производа.

- Развој тренутних производа МСП из области туризма. Организација конкурса за МСП, са темом "Викенд у Нишу". Одабир три МСП са најбољим викенд производом, по следећим критеријумима: 1) "вредност за новац" 2) најбољи систем резервације за домаће госте преко веб сајтова МСП.
- Промотивна кампања "Викенд у Нишу", (улични штандови у централним градским језгрима) на територији Београда и Новог Сада којом се промовишу производи три првопласирана МСП-а, али истовремено и промовишу сви остали туристички капацитети града: култура, историја, манифестације, обичаји, храна...
- Презентација три првопласирана производа МСП „Викенд у Нишу“ намењена посредницима у туризму односно туристичким агенција из Београда и Новог Сада
- Дизајн и штампа промотивног материјала "Викенд у Нишу" намењеног развоју МСП производа.
- Опремање Туристичко информативног центра ТИЦ у Нишкој Бањи.
- Опремање ТОН-а техничком опремом

7/ Очекивани резултати пројекта

- Израда Стратегије развоја туризма на територији града Ниша.
- Усвајање Стратегије развоја туризма града Ниша.
- Ојачани капацитета МСП из области туризма које се баве рецептивним туризмом.
- Одабир три МСП које имају најбољи предлог "викенд производа" у Нишу.
- Повећани број домаћих гостију из Београда и Новог Сада у 2009. у односу на 2008.
- Јачање капацитета ТОН-а.

8/ Интеграција/комплементарност са другим текућим иницијативама

Стратегија развоја града Ниша

9/ Буџет пројекта

Укупни буџет пројекта износи 2.081.740,00 динара, од тога се из ЛЕДИБ програма додељује 1.480.000,00 динара, а град Ниш учествује са 601.740,00 динара.

10/ Извори финансирања

ЛЕДИБ, градски буџет

7.4.2.12 Развој научно-технолошког парка и инкубатора ТЕХНИС Ниш

1/ Усклађеност са циљевима/активностима акцијама у Стратегији развоја града Ниша

У оквиру стратешког правца 2 – Развој економије и пословања, овај пројекат је усклађен са специфичним циљем: 2.4 – Подршка повезивању универзитета и привреде у циљу унапређења економског развоја, односно са акцијом 2.4.2 – Развој индустријских и технолошких паркова

2/ Циљеви пројекта:

Идеја о формирању технолошког парка и инкубатора у Нишу покренута је још 2002/2003. године од стране Министарства науке и технолошког развоја РС. Узимајући у обзир потенцијале Ниша и потребе за привредним и научно-технолошким развојем, тадашњим концептом је разматрана војна имовина као основни просторни ресурс за покретање технолошког парка и инкубатора (ТПИ). Године 2006. идеја о ТПИ је унета у пројектни задатак за реструктурирање EI Holding Co. 2008. године идеја о формирању ТПИ у Нишу, кроз пројекат реструктурирања EI Holding Co., постаје приоритетна и као таква представља део пројектног задатка реструктурирања и приватизације EI Holding Co.

Циљеви пројекта су везани за коришћење потенцијала које пружа Универзитет у Нишу и његово повезивање са привредом, тј. коришћење резултата научно-технолошких истраживања у сврху убрзаног привредног развоја југа Србије.

Имајући у виду тренутно стање, фазу и планове развоја Бизнис инкубатор центра у Нишу, кадровске, иновационе и истраживачко-развојне потенцијале које Град Ниш, Универзитет у Нишу, Електронски и Машински факултет Универзитета у Нишу имају, као и усвојен концепт развоја Научно-технолошког парка и инкубатора ТЕХНИС Ниш, јасно се истиче и потреба за прерастање БИЦ у научно-технолошки инкубатор (што је предвиђено пројектом трансформације БИЦ у научно-технолошки инкубатор), као местом које ће омогућити истраживачима горепоменутих факултета да покрену своје активности на иновацијама производа, али и да оснују предузећа која ће иновације развити у прототипове производа. Производи развијени у оваквом Инкубатору након реализације Концепта Научно-технолошког парка и инкубатора ТЕХНИС Ниш моћи ће да уђу у серијску производњу код предузећа станара Научно-технолошког парка и инкубатора ТЕХНИС Ниш.

3/ Место реализације

Град Ниш

4/ Укључени актери:

Град Ниш

- главни партнери: Република Србија преко Министарства економије и регионалног развоја и Министарства за науку и технолошки развој и Град Ниш, као и EI Holding Co

- други укључени актери: Универзитет у Нишу

5/ Временски оквир реализације пројекта

2009-2011.

6/ Опис главних активности на пројекту

Након финансијског реструктурирања EI Holding Co., свих конверзија дугова и намирања поверилаца, следи формирање ТПИ (Холдинг и зависна предузећа уносе оснивачки улог у ТПИ). Потом следи ликвидација зависних предузећа EI Holding Co., који су оснивачи ТПИ. Такође, након одређених допуна, коначна верзија Концепта развоја ТПИ ТЕХНИС Ниш биће разрађена до нивоа студије.

7/ Очекивани резултати пројекта

Убрзани привредни и технолошки развој Града Ниша и југа Србије развојем фирми у областима електротехнике, електронике, телекомуникација, машинства и информатике. Пошто у оквиру технолошких паркова, по правилу, функционишу и пословни инкубатори, очекује се њихово формирање. Они треба да омогуће почетницима у бизнису да крену са start-up-овима, а такође и стручњацима са Универзитета у Нишу да уз бизнис консалтинг помоћ, приступ финансијама и смањене трошкове режије (кирија, нпр.) и опреме, реализују своје истраживачке пројекте кроз бизнис идеју у сопственом предузећу. Са техничко-технолошком подршком, подршком у дизајну, пласману и промоцији производа и другим повољностима које ће моћи да добију у научно-технолошком инкубатору, као и у технолошком парку, новооснована предузећа ће бити конкурентнија и моћи ће успешно да конкуришу на домаћем и иностраном тржишту. Са друге стране, научно-технолошки парк и инкубатор ће омогућити запошљавање младе високостручне радне снаге што ће имати вишеструки ефекат за регион, како кроз спречавање миграције младих образованих кадрова, њихово одрживо запошљавање и стицање пословног искуства, тако и кроз економски напредак који се огледа у развоју иновација, трансферу и имплементацији нових технологија, развоју савремених информационо-инфраструктура и повезивањем са другим стејкхолдерима у региону и шире.

8/ Интеграција/комплементарност са другим текућим иницијативама

Овај пројекат је осим са Стратегијом развоја града Ниша усклађен и са Концептом индустријског развоја Републике Србије.

9/ Буџет пројекта

....

10/ Извори финансирања

Република Србија преко својих Министарстава, Град Ниш, заинтересовани инвеститори.

7.4.2.13 Покретање другог инкубационог циклуса и оснивање Центра за информационо-комуникационе технологије Инкубатор центра у Нишу

1/ Усклађеност са циљевима и акцијама у Стратегији развоја града Ниша

Специфични циљ: 2. 1 – Успостављање и промовисање модела финансијске и институционалне подршке за развој предузетништва (МСП и пољопривредна газдинства), Акција: 2.1.3 Развој бизнис инкубатор центара, и 2. 4 – Подршка повезивању универзитета и привреде у циљу унапређења економског развоја, Акција: 2.4.3 Програми подршке фирмама из области ИКТ и развој инфраструктуре за оснивање научно-технолошких инкубатора (Стратешки правац 2: Развој економије и пословања)

2/ Циљеви пројекта:

Општи циљ пројекта: Подстицај предузетништва и креирање нових радних места кроз покретање другог инкубационог циклуса и успостављање сектора за ИКТ у Инкубатор центру доо Ниш.

Посебни циљеви пројекта:

1. Адаптација пословног простора за пријем станара за други инкубациони циклус

2. Адаптација пословног простора за ИКТ сектор
3. Набавка потребне информатичко-комуникационе опреме
4. Пријем станара из области лаке машинске производње и ИКТ
5. Повећање запошљавања стручне радне снаге и спречавање "одлива мозга"
6. Развој научно истраживачких активности и примене нових технологија у производњи
7. Пружање подршке развоју станара
8. Потпуније искоришћавање капацитета Бизнис инкубатор центра
9. Помоћ иноваторима у реализацији и комерцијализацији њихових иновација
10. Унапређење пословне подршке предузећима и радњама кроз умрежавање и комплементарност услуга ИЦ Ниш са услугама других институција усмерених на подршку развоју малих и средњих предузећа и радњи.
11. Неговање предузетничких иницијатива.

3/ Место реализације

Град Ниш, Инкубатор центар Ниш

4/ Укључени актери:

Носилац активности / пројекта: Град Ниш, Инкубатор центар Ниш,
донатори: ИОМ, ХЕЛП, ЕНЕКА, ЛЕДИБ

5/ Временски оквир реализације пројекта

01.10.2009 – 30.04.2013. год.

6/ Опис главних активности на пројекту

1. Припремне активности

- завршетак првог инкубационог циклуса Инкубатор центра – за завршетак првог инкубационог циклуса и стварање неопходних услова за почетак другог инкубационог циклуса неопходно је предузети следеће активности:

2. Адаптација и опремање пословног простора

- Детаљна разрада пројектних задатака везаних за предмер и предрачун радова на санацији и адаптацији пословног простора и изградњи потребне инфраструктуре за почетак другог инкубационог циклуса и пријем станара из области ИКТ.
- Расписивање тендера за извођача радова на адаптацији пословног простора по урађеним пројектима и предмерима и расписивање тендера за набавку опреме за опремање Сектора за ИКТ.
- Формирање Комисије за избор најповољнијих понуда.
- Потписивање уговора са извођачима радова и добављачима опреме – након одлуке тендерске Комисије приступиће се потписивању Уговора са извођачима радова и добављачима опреме. Пројект менаџер ће бити задужен за ову активност.
- Адаптација пословног простора – адаптација ће бити препуштена изабраном извођачу радова уз перманентни мониторинг од стране особља Инкубатор центра.
- Радови на инсталацији грејања на гас изградњом топловодне мреже, проширењем плинске инсталације и инсталацијом плинских котлова.

- Ревизија и корекција напајања електричном енергијом и уградња нових мерних уређаја ради обезбеђења прецизне наплате трошкова електричне енергије свих субјеката у ИЦ Ниш
 - Кречење пословног простора пре пријема нових станара
 - Радови на санацији крова
 - Довршетак активности на обезбеђењу грејања исходавањем свих дозвола за прикључење (израда пројеката, пренамена објекта, изградња громобранске инсталације итд.) гасне инсталације инфрацрвеног грејања за производну халу и грејања помоћу плинских котлова за канцеларијске просторије.
 - Опремање пословних простора станара, у производној хали: електричним осветљењем појединачно за сваког станара, разводом електричне струје, реконструкцијом система противпожарне заштите, телефонске централе и видео надзора и санација санитарних чворова
 - Формирање Информационо комуникационог центра ИЦ Ниш - Формирање радног простора, реконструкција и адаптација електричне мреже, уградња мерних уређаја, уградња климе за потребе корисника ИЦТ сектора. Изградња рачунарског развода за потребе ИКТ сектора
 - Набавка потребне опреме
 - Опремање пословног простора – након адаптације и набавке потребне опреме приступиће се опремању пословног простора и умрежавању опреме како би будући станари имали обезбеђене све потребне инфраструктурне услове за нормално функционисање – приступ свим информационим ресурсима (интернет, фиксна/мобилна телефонска мрежа), радна места по задовољавајућим ергономским условима (светло, бука, намештај) и остало.
 - Промотивна кампања – истовремено са пословима на адаптацији и опремању пословног простора радиће се на промоцији другог инкубационог циклуса Инкубатор центра и Сектора за ИКТ и биће расписан Конкурс у Народним новинама и на веб сајту Инкубатор центра за пријем нових станара.
3. Избор станара
- Формирање Комисије за избор станара – Комисију ће чинити експерти из области предузетништва
 - Утврђивање критеријума и процедура за избор Станара – након формирања Комисије, чланови ће приступити изради критеријума по којима ће станари бити бирани. Истовремено ће се радити на креирању процедура за функционисање Сектора за ИКТ, као и дефинисање односа између станара и ИЦ-а
 - Избор станара
4. Подршка станарима Инкубатор центра
- Техничке услуге (зајенички приступ Интернету, заједничка и посебне веб странице, интегрални рачунарски систем, телефон, факс, фотокопирни апарат, пословни секретар, кафе са напицима и сендвичима, просторија за пословне разговоре, просторија за семинаре, презентације...)
 - Услуге консалтинга, коучинга и менторинга (пословне услуге и савети при оснивању предузећа, израда бизнис планова и инвестиционих елабората, рачуноводствене услуге, правни и маркетиншки савети, пројекти унапређења пословања, реинжењеринга и реструктурирања предузећа)
 - Пословна едукација:

-Општи програми– за све станаре обезбедити обуку која се односи на опште принципе пословања предузетника

-Специјализовани програми– обезбедити сваком станару специјализовану обуку која се односи на конкретну делатност којом се бави

5. Услуге Инкубатор центра трећим лицима

- o пословне едукације за незапослена лица са евиденције Националне службе за запошљавање,
- o пословна пракса за студенте завршних година факултета,
- o пословна пракса за средњошколце,
- o пословне услуге, подршка и консалтинг свим заинтересованим предузетницима и МСП у окружењу,
- o повезивање научно-истраживачких институција и привредних субјеката,
- o повезивање са страним партнерима итд.

6. Сарадња Инкубатор центра са стејкхолдерима

- o Укључивање ИЦ у рад постојећих кластера и иницирање развоја кластера у секторима где не постоје
- o Укључивање Инкубатор центра у Технолошки парк
- o Повећање капацитета особља Инкубатор центра
- o Повезивање са Универзитетом и НВО, ради стварања мреже екстерних сарадника ИЦ.
- o Интензивирање привредних активности кроз повезивање привредних субјеката из нишког региона са страним партнерима и инвеститорима (мечмејкинг и 'B2B').

7/ Очекивани резултати пројекта

- обезбеђено 23 пословних простора за Станаре Инкубатор центра и то 13 из области производње и 10 из области ИКТ и нових технологија
- обезбеђена потребна опрема за инкубациони циклус у области ИКТ и нових технологија
- примљено 13 станара из области производње и 10 Станара из области ИКТ и нових технологија
- саниран кров
- обезбеђено мерење утрошка електричне енергије
- обезбеђено грејање пословног простора ИЦ
- започет нови циклус инкубације за 23 станара
- припремљена инфраструктура за отварање ИЦТ сектора
- запошљено преко 100 особа у предузећима Станара
- повећано искоришћење постојећих ресурса ИЦ
- остварена дугорочна корист за предузетнике кроз пораст извозних могућности, размену информација, пословно повезивање, реализација заједничког финалног производа, пуно искоришћење капацитета, привлачење донатора итд.
- извршено умрежавање ИЦ са другим институцијама за подршку развоја предузетништва
- примењене нове технологије у производњи
- око 1000 незапослених је прошло кроз едукације из области предузетништва, одпочињања нових бизниса, писања бизнис планова, ИКТ и нових технологија, маркетинга итд.

- Око 300 предузетника и МСП добило услуге, подршку и консалтинг од стране ИЦ и експерата са Универзитета Ниш
- Око 500 студената факултета прошло кроз праксу у Инкубатор центру
- запослена стручна радна снага и смањен 'одлив мозгова'
- остварена сарадња са НВО
- остварена сарадња са ИОМ на пријему станара из 'Призме'
- остварена сарадња на 'Технис' пројекту
- успостављени кластери у секторима где нису постојали, а постоји потреба и интерес у сектору МСПП
- успостављена сарадња са Универзитетом и факултетима на имплементацији пројеката из области иновација
- остварено повезивање привредних субјеката из нишког региона са страним партнерима и инвеститорима (путем мечмејкинга и "B2B").
- подстакнут привредни развој региона
- остварени позитивни ефекти социјалног статуса становништва Нишког региона – смањен проценат незапослености, подигнут стандард становништва, подигнут општи ниво свести, образовања и културе становништва

8/ Интеграција/комплементарност са другим текућим иницијативама

Имплементација Стратегије развоја Града Ниша

9/ Буџет пројекта

29.000.000,00 дин.

10/ Извори финансирања

- Међународна организација за миграције (ИОМ) и Министарство одбране Републике Србије – суфинансирање инфраструктурних радова за обезбеђење услова за отпочињање другог инкубационог циклуса Инкубатор центра Ниш
- НВО "HELP" Germany и "ENECА" Ниш – обезбеђење грант/кредит шеме за 9 станара производног дела Инкубатор центра
- "LEDIB" програм данског Министарства спољних послова – обезбеђење пословних обука за станаре Инкубатор центра Ниш
- "LEDIB" програм данског Министарства спољних послова - подизање капацитета менаџмента Инкубатор центра Ниш
- "USAID MEGA" програм – подизање капацитета менаџмента Инкубатор центра Ниш и стручно техничка подршка успостављању одрживих механизма одабира станара, подршка станарима и сектору МСП
- Министарство економије и регионалног развоја – имплементација пројекта "Увођење најновијих информационо-технолозија"
- Министарство за науку и технолошки развој – имплементација пројекта "Успостављање сектора за информационо-комуникационе технологије у Инкубатор центру Ниш"
- Универзитет у Нишу - обезбеђење пословних обука за станаре Инкубатор центра Ниш
- Град Ниш, Канцеларија за локални економски развој – подршка развоју пројектних активности Инкубатор центра Ниш

7.4.2.14. Каријерно саветовање и удруживање – пут ка запошљавању

1/ Усклађеност са циљевима/активностима акцијама у Стратегији развоја града Ниша

Овај пројекат у оквиру стратешког правца 2 – Развој економије и пословања је усклађен са специфичним циљем 2.5 – Промоција предузетништва, програми самозапошљавања и подршка иницијативама појединаца, односно са акцијом: 2.5.5 Програми активних мера подршке запошљавању и формирање мреже институција за подршку запошљавању.

2/ Циљеви пројекта:

У граду Нишу не постоји центар за каријерно саветовање. Незапослени, средњошколци и студенти су без праве оријентације у планирању своје каријере. Особе преко 50 година старости које остају без посла су без адвокатске подршке. Постоји велики отпор у запошљавању угрожених група, а са друге стране велики број услуга које су непокриврене и које представљају могућност за (само)запошљавање.

Општи циљеви пројекта били би:

1. поспешивање запошљавања кроз професионално и каријерно саветовање
2. запошљавање угрожених група у области услуга, кроз удруживање.

На тај начин би се остварила сврха пројекта у смислу:

- попуњавања празнине у области каријерног саветовања у Нишу
- благовременог каријерног усмеравања средњошколаца и студената
- удруживања и запошљавања угрожених група у области услуга, где постоји потражња, а понуда је слаба
- промоција запошљавања угрожених група.

3/ Место реализације

Град Ниш

4/ Укључени актери:

- носилац пројекта: НВО Protecta, НСЗ
- главни партнери: НВО Protecta - ГИЗ, НСЗ, Град Ниш
- други укључени актери: Министарство рада, 5 градских општина, друге НВО

5/ Временски оквир реализације пројекта

2009-2010. година

6/ Опис главних активности на пројекту

- формирање тима за професионално и каријерно саветовање у оквиру НСЗ и ГИЗ
- изградња и јачање капацитета тима
- промоција ГИЗ и НСЗ центра за каријерно саветовање
- пружање услуга
- формирање програма запошљавања кроз удруживање
- анализа тржишта и анализа потенцијалних корисника

- функционална подршка и стручна подршка малим задругама.

7/ Очекивани резултати пројекта

- Protecta (ГИЗ) и НСЗ у партнерству би пружиле услуге професионалног / каријерног саветовања за најмање 1000 незапослених
- Најмање 100 лица, припадника угрожених група, ушло би у програм удруживања у циљу запошљавања у области услуга
- Формирање најмање 5 малих задруга.

8/ Интеграција/комплементарност са другим текућим иницијативама

Осим са Стратегијом развоја града Ниша, овај пројекат је и у складу са Националном стратегијом запошљавања за период 2005-2010. година и Стратегијом смањења сиромаштва у РС.

9/ Буџет пројекта

200.000 US\$

10/ Извори финансирања

Град Ниш – буџет, НСЗ

7.4.2.14 Оснивање *Job* центра Ниш

1/ Усклађеност са циљевима и акцијама у Стратегији развоја града Ниша

Специфични циљ: 2.5 Промоција предузетништва, програми самозапошљавања и подршка иницијативама појединаца, Акција: 2.5.2 Формирање мреже транзиционих центара (центара за професионалну оријентацију и посредовање)

Специфични циљ: 2.1 Успостављање и промовисање модела финансијске и институционалне подршке за развој предузетништва (МСП и пољопривредна газдинства) Акција: 2.1.2. Креирање мреже институција за подстицање и развој предузетништва и подршка умрежавању МСП (Стратешки правац 2: Развој економије и пословања),

Специфични циљ: 4.3 Реформа локалне самоуправе, јавних служби и привредних институција и њихова координација ради повећања атрактивности територије за инвестиције Акција: 4.3.3. Формирање и јачање центра јединствених услуга “Све на једном месту” (Стратешки правац 4: Управљање)

2/ Циљеви пројекта:

Општи циљ пројекта: Искорењивање незапослености у Нишу и повећање обима и побољшање квалитета услуга локалне администрације МСП сектору и незапосленима.

Специфични циљеви пројекта:

1. Увођење нових метода и техника за решавање незапослености
2. Стварање одрживих механизма који би решили проблем незапослености на продуктивнији начин
3. Смањење незапослености у Нишу
4. Повећање обима и побољшање квалитета услуга које локална администрација пружа МСП сектору и незапосленима

5. Успостављање модела који би служио као пример добре праксе свим општинама/градовима у Србији у борби против незапослености

3/ Место реализације

Град Ниш и Град Орхус (Данска)

4/ Укључени актери:

- носилац пројекта: Град Ниш
- главни партнери: Град Орхус (Данска), градске општине: Медијана, Палилула, Пантелеј, Црвени Крст и Нишка Бања у граду Нишу, Инкубатор центар Ниш, ЛДА ЦСС
- други укључени актери: инвеститори, привредници, грађани

5/ Временски оквир реализације пројекта

2009-2011.

6/ Опис главних активности на пројекту

- **Припрема простора за *JOB центар* у Нишу** – простор који би се користио за потребе *Job центра* у Нишу налази се у самом центру града. То је простор од 75м2 који се користио у комерцијалне сврхе, а има одличне капацитете за будући *Job центар*. Потребно је извршити реконструкцију овог простора како би попримио одговарајућу форму и постао функционалан. Радови се могу поделити на неколико целина које би обухватале радове на зидовима, поду и инсталацијама.
- **Прилагођавање просторије и набавка опреме и одговарајућег софтвера за *Job центар*** - да би *Job центар* функционисао потребно је набавити техничку опрему и то: рачунаре, оперативне системе и одговарајуће програме; специјализован програм за *Job центар*, а на основу програма који се користи у Националном центру за запошљавање у Орхусу; телефони, мултифукцијски копир апарат, принтер, велики ЛЦД екрани, машина за издавање бројева, аларм. Потребно је уградити три радна дела за пријем странака, реконструисати чекаоницу и канцеларију за *Job центар* коју би користио менаџер. Реконструкција би се извршила на основу решења које је понудио архитекта, а укључује и распоред и листу потребне опреме и материјала.
- **Успостављање одговарајуће организационе и менаџмент структуре *Job центра*** - *Job центар* Ниш увешће нове технике и методе за решавање проблема незапослености. Главна идеја је успостављање система који би био и централизован, на градском нивоу, и децентрализован на нивоу градских општина. Овај систем ће се састојати из пружања две услуге: пружање информација и консултантских услуга. Обе услуге су намењене незапосленима и локалној пословној заједници у Нишу. У пракси би то значило следеће:
 - Свака градска општина ће пребацити једног запосленог (укупно 5) да се превасходно баве запошљавањем, али би радили и у градским општинама и у *Job центру* јер би запослене пратила већ одређена задужења. Ови службеници би били задужени да превасходно раде са клијентима у својим градским општинама, а да додатно користе ресурсе *Job центра* по потреби.
 - Пет упошљеника градских општина ће радити са четворо запослених у *Job центру*. Од ових четворо радника, троје ће радити са клијентима, а један ће бити менаџер

Job центра, који ће углавном радити са великим компанијама и представницима стејкхолдера локалне пословне заједнице.

- Поред менаџера *Job центра* сви други директно запослени у *Job центру*, такође ће радити са локалном пословном заједницом под надзором менаџера. Њихов посао неће бити само пружање консултантских услуга зарад запошљавања, већ ће већи део времена проводити у посетама компанијама стварајући услове за запошљавање предлагањем мера пословној заједници које би ово омогућиле. Људи који раде у градским општинама ће с друге стране само радити са клијентима. Потенцијални послодавци могу прво контактирати градску општину, али ће се финална сарадња успоставити у канцеларији *Job центра*.
- **Образован кадар за рад у *Job центру*** – сво особље које ради у *Job центру* ће проћи низ едукација које ће унапредити њихово знање и вештине које су неопходне за успешно обављање посла. Укупно трајање тренинга ће износити 4 недеље, од којих ће три недеље тренинга бити у Нишу, а једна у Орхусу.
- **Маркетинг** – осмишљавање идентитета, израда плана комуникације, израда и дизајн веб сајта, осмишљавање, израда и штампање промотивног материјала као и његова дистрибуција представљају главне активности у овом делу. Због природе. Све ће урадити професионална ПР агенција и дизајнерске фирме.
- **Успостављена сарадња и наставак сарадње између града Ниша и Орхуса** – експерти из Орхуса који су одржали едукације запосленима у *Job центру* ће организовати још два тренинга, као наставак активности, у првој години имплементације пројекта (2010.) на шест месеци, као и две посете годишње у 2011. и 2012. години. Такође се очекује потписивање Споразума о сарадњи између града Ниша и Орхуса у вези *Job центра*. Споразум о сарадњи ће дефинисати све аспекте сарадње који се тичу будућег функционисања *Job центра*.

7/ Очекивани резултати пројекта

- *Job центар* Ниш је основан и функционише
- Одржане едукације у трајању од 4 недеља за запослене који ће радити у *Job центру*
- Десет запослених у *Job центру* прошло едукације за имплементацију нових технологија и смањење незапослености
- Израђен план комуникације у *Job центру*
- Израђен веб сајт *Job центра*
- Обавештено око 10.000 МСП о постојању *Job центра* и његовим делатностима
- Експерти из Орхуса би посетили Ниш 4 пута у периоду 2010 – 2012.
- Потписан Споразум о сарадњи између града Ниша и Орхуса

8/ Интеграција/комплементарност са другим текућим иницијативама

Стратегија развоја града Ниша

9/ Буџет пројекта

Укупни буџет 110.000 Евра, ЛЕДИБ програм 82.600 Евра, град Ниш - буџет 27.400 Евра

10/ Извори финансирања

ЛЕДИБ, градски буџет

7.4.2.15 Предузетништво у средњим стручним школама

1/ Усклађеност са циљевима и акцијама у Стратегији развоја града Ниша

Специфични циљ: 2.5 Промоција предузетништва, програми самозапошљавања и подршка иницијативама појединаца Акција: 2.5.1 Програми подизања конкурентности људских ресурса, кроз перманентно образовање, специјализацију, дошколовање, доквалификације и преквалификације (Стратешки правац 2: Развој економије и пословања)

2/ Циљеви пројекта:

Општи циљ пројекта : оснажити капацитете средњих стручних школа за боље прилагођавање потребама привреде и тржишта рада на локалном нивоу и праћење примера добре праксе у промоцији и прихватању предузетничких вештина. Специфични циљеви:

1. Унапредити примену интердисциплинарних научних приступа заснованих на предностима модерне технологије и проактивно укључивање наставника у све развојне процесе за стручне програме у секторима електротехнике, информацијске технологије и предузетништва.
2. Промовисати предузетничке вештине у средњим стручним школама и омогућити коришћење постојећих ресурса у сектору ИТ.

3/ Место реализације

Град Ниш

4/ Укључени актери:

Град Ниш у сарадњи са партнерима на пројекту, пет градских општина (Медијана, Палилула, Пантелеј, Црвени Крст, Нишка Бања и 12 средњих стручних школа ЕТШ „Никола Тесла“, ЕТШ „Мија Станимировић“, Машинска школа, Машинско-техничка школа „15. мај“, Техничка школа „12. фебруар“, Грађевинско-техничка школа „Неимар“, Прехрамбено-хемијска школа, Школа моде и лепоте, Медицинска школа, Уметничка школа, Угоститељско-туристичка школа и Трговинска школа.

5/ Временски оквир реализације пројекта

01.09.2009 – 01.09.2010.

6/ Опис главних активности на пројекту

- Израда програма едукације ученика
- Опремање предузетничко-информатичке радионице
- Набавка/израда софтвера за виртуелно омладинско предузетништво
- Оспособљавање ученика за информатичко вођење виртуелних предузећа и медијска презентација пројекта (ТВ и радио снимци и штампа)

7/ Очекивани резултати пројекта

- Оспособљавање наставног особља за увођење новина у наставни програм

- Развој партиципативних педагошких вештина које имају за циљ оснивање и развој креативности и способности ученика
- Упознавање ученика са пословањем МСП или радње, његовог окружења и механизма развоја предузетништва од идеје до тржишног пласмана
- Усвајање предузетничких идеја, вештина и знања
- Генерисање интереса ученика за предузетништво
- Оспособљавање ученика за информатичко вођење виртуелних предузећа

8/ Интеграција/комплементарност са другим текућим иницијативама

Имплементација Стратегије развоја Града Ниша

9/ Буџет пројекта

Укупни буџет пројекта износи 2.000.000 динара, од тога се из ЛЕДИБ програма додељује 1.500.000 динара, а град Ниш учествује са 500.000 динара

10/ Извори финансирања

ЛЕДИБ, градски буџет

7.4.2.16. Подршка samozapošljavanju кроз доделу грантова, пословних и специјалистичких обука

1/ Усклађеност са циљевима и акцијама у Стратегији развоја града Ниша

Специфични циљ: 2.5. Промоција предузетништва, програми samozapošljavanja и подршка иницијативама појединаца (Стратешки правац 2: Развој економије и пословања)

Акције: 2.5.3. Програми start up кредита за подршку почетницима у бизнису и за samozapošljavanje, **2.5.4.** Програми стимулисања предузетника за запошљавање дипломираних високошколаца, посебно оних који први пут траже запослење и **2.5.5.** Програми активних мера подршке запошљавању и формирање мреже институција за подршку запошљавању

2/ Циљеви пројекта:

Општи циљ пројекта је допринос одрживом развоју у Нишу са посебним освртом на оснаживање локалних економских структура у циљним општинама.

Посебни циљеви пројекта – економска и едукативна подршка локалном развоју у Нишу са посебним циљем повећања могућности за запошљавање младих:

- Директно отварање нових радних места и побољшање могућности за запошљавање младих подршком у виду донација, обука и стручне едукације за најмање 80 малих бизниса, спонзорисана стручна пракса у приватним фирмама, пилот шема донација – кредит

- Повећање локалних капацитета и залагање за политику запошљавања младих на националном и регионалном нивоу (у сарадњи са постојећим удружењима младих и другим организацијама цивилног друштва)

3/ Место реализације

Град Ниш

4/ Укључени актери:

Град Ниш, КЛЕР, Инкубатор центар Ниш, ЕНЕЦА, ХЕЛП, донатори

5/ Временски оквир реализације пројекта

2009.-2011.

6/ Опис главних активности на пројекту

- Отварање нових радних места и побољшање могућности запослења младих кроз:
 - а) Обезбеђивање 80 донација за start-up бизнисе (60% подржаних бизниса воде млади предузетници)
 - б) Пословне и стручне обуке (најмање 80 пословних и 40 стручних обука)
 - ц) Стручна пракса у приватним фирмама (најмање 10 младих обавља стручну праксу у фирмама)
 - д) Пилот активност: шема донација-кредит за 10 подржаних клијената
- Повећање локалних капацитета и залагање за политику запошљавања младих на националном и регионалном нивоу (у сарадњи са постојећим удружењима младих и другим организацијама цивилног друштва) кроз:
 - а) сајам запошљавања младих и друге активности умрежавања
 - б) иницијативе пројекта мањег обима спроведене од стране удружења младих

7/ Очекивани резултати пројекта

Отварање нових радних места и побољшање могућности запослења младих кроз:

- Обезбедјивање 80 донација за start-up бизнисе (60% подржаних бизниса воде млади предузетници)
- Побољшање развоја локалне одрживе привреде, посебно МСП структура
- Олакшавање имплементације стратегија локалног одрживог развоја
- Промовисање локалног процеса демократизације кроз блиску сарадњу и умрежавање свих учесника
- Додатно смањење стопе незапослености отварањем нових радних места кроз подржане start-up бизнисе
- Побољшање стручних и пословних вештина незапослених младих људи и њиховим оспособљавањем да започну сопствене пословне активности или отварањем других могућности запошљавања
- Подизање животног стандарда циљних група и њихово оснаживање како би били у стању да издржавају чланове својих породица
- Оснаживање удружења младих и других релевантних организација цивилног друштва које се баве запошљавањем младих

8/ Интеграција/комплементарност са другим текућим иницијативама

Имплементација Стратегије развоја Града Ниша

9/ Буџет пројекта

350.000 Еура

7.4.3. Стратешки правац: ДРУШТВЕНИ РАЗВОЈ

7.4.3.1 Промовисање концепта здравог начина живота (3.1.1)

1/ Усклађеност са циљевима/активностима у Стратегији развоја града Ниш

Програм/пројект је предвиђен у *Стратегији развоја града Ниша* као једна од активности која треба да допринесе остварењу општег повећања безбедности и смањењу ризика по живот и здравље (специфични циљ 3.1 на стратешком правцу 3, Друштвени развој). Циљ програма је да допринесе постепеном мењању животних навика у циљу смањења обољевања и неспособности. У конкретном случају, навике које би требало мењати су у вези са наркотицима (укључујући дуван и алкохол), начином живота у коме нема довољно физичке активности, исхраном и редовном контролом здравља.

2/ Циљеви пројекта:

- општи циљ пројекта је допринос стварању „подстицајне и безбедне друштвене средине“
- специфични циљ је допринос „смањењивању ризика по живот и здравље“.
- сврха (непосредни циљ) пројекта је промоција здравог начина живота: ширење информација о томе како одређене животне навике доприносе повећању ризика обољевања од појединих системских болести и на који начин се прихватањем концепта здравог начина живота и понашања које је у складу са тим концептом могу смањити ризици

3/ Место реализације

Град Ниш, Градске општине, школе, кафићи, клубови, дискотеке ...

4/ Укључени актери:

- носилац активности: Град Ниш, Управа за дечју, социјалну и примарну здравствену заштиту
- главни партнери: Градске општине, школе, Дом здравља (школски диспансер)
- други укључени актери: ученици основних и средњих школа, студенти, млади (непосредна циљна група – непосредни корисник пројекта)

5/ Временски оквир реализације пројекта

(септембар 2009 – децембар 2010)

6/ Опис главних активности на пројекту (или опис пројекта)

- утврђивање ризичних група и специфичних ризика за сваку групу
- израда промо материјала
- извођење кампање
- организовање акција и простора за рекреацију (Сви у природу, сви на снег, крос, оријентиринг и сл.)
- курсеви припремања здраве хране (можда на ТВ, како припремити традиционална јела на здравији начин)
- систематски прегледи становништва (стоматолошки, општи, гинеколошки, мамографски)

7/ Очекивани резултати пројекта (индикатори успешности пројекта)

- стечан увид у распрострањеност ризичних начина понашања код појединих циљних група
- целокупно становништво града упознато са главним ризицима по здравље
- створене могућности (просторне и организационе) за рекреацију за све грађане Ниша
- популарисано припремање здраве хране (ресторани у којима се спрема и нуди здрава брза храна)
- успостављени систематски прегледи становништва

8/ Интеграција/комплементарност са другим текућим иницијативама

Пројект доприноси реализацији стратешког циља „Управљање ризицима по здравље корисника-пацијената и запослених у здравственим установама“ дефинисаног у Стратегији за стално унапређење квалитета здравствене заштите и безбедности пацијената Републике Србије

9/ Буџет пројекта

10 000 EUR

10/ Извори финансирања

Министарство здравља, Буџет града

*Део пројекта се може реализовати кроз редовну делатност Управе за дечију, социјалну и примарну здравствену заштиту и Управе за образовање, културу омладину и спорт, као и кроз делатност здравствених институција и школа.

7.4.3.2 Израда стратегије реформе социјалне заштите (3.1.2)

1/ Усклађеност са циљевима/активностима у Стратегији развоја града Ниш

Програм/пројект је део реализације Стратегије реформе социјалне заштите Републике Србије и предвиђен је у *Стратегији развоја града Ниша* као једна од активности која треба да допринесе остварењу општег повећања безбедности и смањењу социјалних ризика (специфични циљ 3.1 на стратешком правцу 3. Друштвени развој)

Програм је непосредни одговор на потребе/проблеме настале као последица трансформације система социјалне заштите у републици Србији

2/ Циљеви пројекта:

а. општи циљ пројекта је допринос стварању „подстицајне и безбедне друштвене средине“

б. специфични циљ је допринос „смањењивању социјалних ризика“.

в. сврха (непосредни циљ) пројекта је да се на нивоу града пројектује институционални систем социјалне заштите који би био способан да обухвати све становнике града у стању социјалне потребе и да обезбеди све видове социјалне заштите који омогућују квалитетни живот свим грађанима без обзира на радну способност и специфичност потреба.

3/ Место реализације

Град Ниш, Градске општине,

4/ Укључени актери:

- носилац активности: Град Ниш, Управа за дечју, социјалну и примарну здравствену заштиту, Центар за социјални рад

- главни партнери: Министарство рада и социјалне политике

- други укључени актери (непосредне циљне групе: градска управа, Институције социјалне заштите, Удружења грађана која се баве хуманитарним делатностима; посредна циљна група: грађани Ниша, особе у стању актуелне или потенцијалне социјалне потребе)

5/ Временски оквир реализације пројекта

септембар 2009 – јул 2010

6/ Опис главних активности на пројекту (или опис пројекта)

Израда основне студије (Baseline study) о социјалним потребама и стању социјалне заштите на територији града Ниша.

Дефинисање специфичних циљева социјалне политике

Изградња система социјалне заштите: институције, правила, финансирање

7/ Очекивани резултати пројекта (индикатори успешности пројекта)

Стечен увид и установљена евиденција о најраспрострањенијим видовима социјалне угрожености (сиромаштво, искљученост, хендикепи)

Установљени општи циљеви социјалне политике

Припремљена схема управљања социјалним ризицима која предвиђа институције социјалне заштите, правила функционисања тих институција и начин финансирања социјалне заштите у оквиру буџета града Ниша.

8/ Интеграција/комплементарност са другим текућим иницијативама

Пројект је саставни део реализације Стратегије реформе социјалне политике Републике Србије

9/ Буџет пројекта

....

10/ Извори финансирања

Министарство рада и социјалне политике, Буџет града Ниша.

7.4.3.3 Мрежа подршке људима који остају без посла (3.1.3)

1/ Усклађеност са циљевима/активностима у Стратегији развоја града Ниш
Пројект је део активности усмерених на ублажавање социјалних последица незапослености предвиђених Стратегијом развоја града Ниша
Пројекат је одговор на проблем „радне транзиције“ за који, у овом тренутку, град Ниш нема институционално решење.

2/ Циљеви пројекта:

а. општи циљ пројекта је допринос стварању „подстицајне и безбедне друштвене средине“;

б. специфични циљ је допринос „смањењивању социјалних ризика“;

в. сврха (непосредни циљ) пројекта је изградња институционалне и програмске мреже подршке људима који се налазе у периоду „измеђе два посла“.

3/ Место реализације:

Град Ниш

4/ Укључени актери:

- носилац активности: Управа за децу, социјалну и примарну здравствену заштиту;

- главни партнери: Национална служба за запошљавање, Центар за социјални рад, Образовне институције, Синдикати;

- други укључени актери (непосредна циљна група: особе којима је престао радни однос – отказ, технолошки вишкови и сл. и које траже нови посао)

5/ Временски оквир реализације пројекта:

2010 – 2011 година

6/ Опис главних активности на пројекту (или опис пројекта)

- покретање саветовалишта о правима незапослених

- организовање обуке за активно тражење посла

- преквалификација

- самозапошљавање

7/ Очекивани резултати пројекта (индикатори успешности пројекта)

Повећане могућности за ефикасније информисање о правима незапослених

Скраћивање периода незапослености између два запослења

Повећање самозапошљавања

8/ Интеграција/комплементарност са другим текућим иницијативама

Пројект је комплементаран са стратегијом локалног економског развоја

9/ Буџет пројекта

....

10/ Извори финансирања

Министарство рада и социјалне политике,
Фондови за подршку локалног економског развоја

7.4.3.4. Израда студије о безбедности /ризицима (3.1.4)

1/ Усклађеност са циљевима/активностима у Стратегији развоја града Ниш
Пројект је део активности усмерених на унапређење система безбедности предвиђених Стратегијом безбедности града и Стратегијом развоја града Ниша. Пројект је усмерен на унапређење планова за смањивање ризика и деловање у случају угрожавања безбедности. У граду не постоји систематско прикупљање података о ризицима и праћење стања безбедности, нарочито кад су у питању објекти за становање и јавни објекти.

2/ Циљеви пројекта

а. општи циљ пројекта је допринос стварању „подстицајне и безбедне друштвене средине“

б. специфични циљ је допринос „смањењивању ризика по живот и здравље, имовину и становање“.

в. сврха (непосредни циљ) пројекта је добијање ажурних и систематизованих података о стању безбедности на територији града и на тим подацима засноване процене безбедности и ризика у граду

3/ Место реализације

Град Ниш

4/ Укључени актери:

- носилац активности: Град Ниш, Скупштина града, Градско веће, Градоначелник
- главни партнери:
- други укључени актери: ОУП Ниш, градске инспекцијске службе, службе за одржавање стамбених и јавних објеката

5/ Временски оквир реализације пројекта

2009 година

6/ Опис главних активности на пројекту (или опис пројекта)

- Преглед и евидентирање ризика у јавним објектима и објектима за становање (улази и прилази, лифтови, инсталације – електричне, громобранске, водоводне, плинске – противпожарна опрема, путеви евакуације)
- Израда плана интервенција на отклањању и смањењу ризика
- Успостављање система мониторинга ризика

7/ Очекивани резултати пројекта (индикатори успешности пројекта)

- Стечан увид у стање безбедности и главне ризике по безбедност у граду
- Сачињен план хитних интервенција на отклањању и смањењу ризика
- Успостављен систем мониторинга основних ризика

10/ Извори финансирања

USAID

7.4.3.4. Подршка пројектима из области социјалног становања

Веза са пројектом 7.4.1.1. Развијање интегралног приступа урбаном развоју и обнови/регенерацији

Специфични циљ: 3.1. Опште повећање безбедности и смањивање ризика по живот и здравље, социјалну сигурност и становање

Акција 3.1.5. Решавање проблема социјалног становања

7.4.3.5. Образовање по мери / потребама града

1/ Усклађеност са циљевима/активностима у Стратегији развоја града Ниш

Пројект је део активности које доприносе остварењу циљева дефинисаних у Стратегији развоја града Ниша (3.2.1. Промоција подршке развоју образовања становништва) Пројект је одговор на проблем који је независно констатован у Стратегији (SWOT. Друштвени развој, слабости: „Традиционални приступ образованог система“ и анкети међу привредницима коју је почетком 2009 спровео Exchange2 тим. Ради се о томе да упркос великом броју лица која траже посао у Нишу, послодавци имају проблема да дођу до упосленика који су овладали специфичним вештинама и знањима.

2/ Циљеви пројекта:

- а. Општи: Стварање друштвене у којој ће сви грађани моћи да задовоље своје потребе за личним развојем
- б. Специфични: Стварање услова за индивидуални развој и личну афирмацију
- в. сврха (непосредни циљ) пројекта: У оквиру формалног система образовања, стварање флексибилних образовних програма способних да брзо одговоре на потребе и захтеве тржишта

3/ Место реализације

Град Ниш

4/ Укључени актери:

- носилац активности: Универзитет у Нишу, Средње стручне школе,
- главни партнери: Национална служба за запошљавање, Удружења привредника
- други укључени актери (непосредна циљна група: лица која траже посао а чија се стручна знања и вештине не поклапају са захтевима тржишта; послодавци)

5/ Временски оквир реализације пројекта
2010 -2011

6/ Опис главних активности на пројекту (или опис пројекта)

Анализа стручних знања и вештина за којима постоји незадовољена потреба
Анализа наставних планова и програма средњих стручних школа и идентификовање главних празнина у тим програмима због којих се појављују „дефицитарна“ знања и вештине

Формулисање алтернативних програма образовања, Формулисање програма иновације знања

7/ Очекивани резултати пројекта (индикатори успешности пројекта)

Смањено неподударање између понуде и тражње радне снаге са одређеним квалификацијама (знанјима и вештинама)

8/ Интеграција/комплементарност са другим текућим иницијативама

Пројект доприноси остваривању циља „обезбеђење доступности система образовања и обуке свим категоријама одраслог становништва кроз успостављање институционалног и програмског плурализма у систему образовања одраслих“ формулисаног у Стратегији развоја образовања одраслих Републике Србије

9/ Буџет пројекта

....

10/ Извори финансирања

Министарство просвете

7.4.3.6. Стратегија развоја културе (3.2.2)

1/ Усклађеност са циљевима/активностима у Стратегији развоја града Ниш

Стратегија развоја града Ниша 3.2.2

2/ Циљеви пројекта:

а. Општи: Стварање друштвене средине у којој ће сви грађани моћи да задовоље своје потребе за личним развојем

б. Специфични: Стварање услова за индивидуални развој и личну афирмацију

в. сврха (непосредни циљ) пројекта: Усвајање концепције градске културне политике и стварање организационог и институционалног оквира за њену реализацију

1) до-обука чланова тима за израду стратегије културног развоја и њихово оспособљавање за самостално формулисање стратегија културног развоја градова и израду стратешких планова културних институција;

2) базична обука за стратешко планирање у култури руководиоца културних установа и свих других заинтересованих актера који раде у области културе у Нишу;

3) израда самог документа/стратешког плана развоја културе града Ниша за период од 2010 до 2013 године.

3/ Место реализације

Град Ниш

4/ Укључени актери:

- носилац активности: Град Ниш, Управа за образовање, културу, омладину и спорт
- главни партнери: Институције културе
- други укључени актери: (Директна циљна група – Културни посленици, грађани Ниша као уживаоци културних добара)

5/ Временски оквир реализације пројекта

2009 – 2010

6/ Опис главних активности на пројекту (или опис пројекта)

I Формирање тима за израду стратегије културног развоја Ниша, до-обука и оспособљавање чланова тима за самостално формулисање стратегије културног развоја града.

II Основна обука за стратешко планирање у култури руководиоца културних установа и свих других заинтересованих актера који раде у области културе у Нишу

III Анализа постојећих ресурса у култури Ниша

IV Серија састанака са актерима по областима културе

V Обављање десет полу-структурисаних интервјуа са најзначајнијим актерима културног живота у граду, ради стицања увида у могуће правце стратешког развоја културе у Нишу.

VI Израда скице стратешког плана културног развоја Ниша за период 2010 – 2013. године и обављање другог круга консултација са заинтересованим актерима

VII Штапање и публикување стратегије културног развоја Ниша

7/ Очекивани резултати пројекта (и индикатори успешности пројекта)

Руководиоци културних установа оспособљени за учешће у стратешком планирању

Мапирани ресурси з аразвој културе

Договорена и усвојена Стратегија развоја културе

8/ Интеграција/комплементарност са другим текућим иницијативама

9/ Буџет пројекта

1.009.000 Динара

10/ Извори финансирања

Град Ниш 696 000 динара

ОГИ Ниш 313 000 динара

7.4.3.7. Клуб активних грађана

1/ Усклађеност са циљевима/активностима у Стратегији развоја града Ниш

Пројект је предвиђен Стратегијом развоја града Ниша (3.4.4)

2/ Циљеви пројекта:

а. општи: Створити друштвену средину у којој ће сви грађани моћи да искажу и да задовоље своје потребе за припадањем и идентитетом

б. специфични: Јачање заједнице кроз укључивање грађана у друштвене процесе.

В. сврха пројекта: Укључивање грађана у процесе одлучивања и решавања комуналних проблема.

3/ Место реализације

Ниш

4/ Укључени актери:

- носилац активности: Одбор за грађанску иницијативу Ниш

- главни партнери: Градска управа и општинске управе

- други укључени актери: Локални медији, локалне НВО

5/ Временски оквир реализације пројекта

2010 - 2011

6/ Опис главних активности на пројекту (или опис пројекта)

Организовање грађана заинтересованих за решавање различитих комуналних проблема

Фасилитација у изради пројекта за решавању проблема (обука, саветовање, обезбеђивање ресурса)

Посредовање и помагање у контактима са локалном самоуправом, медијима и другим утицајним актерима.

Публиковање примера добре праксе насталих у оквиру пројекта

7/ Очекивани резултати пројекта (индикатори успешности пројекта)

Оформљено барем десет тимова способних за учешће у решавању комуналних проблема.

Обучено барем педесет грађана за управљање пројектом.

Јавност града упозната са могућностима и dobrим примерима грађанских акција.

Решено барем десет мањих градских проблема.

8/ Интеграција/комплементарност са другим текућим иницијативама

Пројект може допринети остварењу и других циљева формулисаних у Стратегији развоја града Ниша, нпр. 4.5.4 Укључивање грађана у процес управљања.

9/ Буџет пројекта

EUR 35.000,00

10/ Извори финансирања

Страни донатор

7.4.3.8. Израда локалног плана акције за децу

1/ Усклађеност са циљевима/активностима у Стратегији развоја града Ниш

Пројект је предвиђен Стратегијом развоја града Ниша (3.1.2 и 3.2.1)

2/ Циљеви пројекта:

а. општи: Створити друштвену средину у којој ће сви грађани моћи да искажу и да задовоље своје потребе за припадањем и идентитетом

б. специфични: Смањење ризика по здравље и социјалну сигурност; Стварање услова за развој и личну афирмацију

в. сврха пројекта: Стварање погодног окружења за децу у складу са принципима дефинисаним у УН Конвенцији о правима детета, Свету по мери детета и Националном плану акције за децу Владе Републике Србије

3/ Место реализације

Ниш

4/ Укључени актери:

- носилац активности: Град Ниш - Мултисекторски савет за израду Локалног плана акције за децу Града Ниша. Управа за дечију, социјалну и примарну задржавствену заштиту и Управа за образовање, културу, омладину и спорт,

- главни партнери: локалне НВО; основне и средње школе

- други укључени актери: Локални медији,

5/ Временски оквир реализације пројекта

2009 - 2010

6/ Опис главних активности на пројекту (или опис пројекта)

Формирање подтимова, Прикупљање података и израда *Ситуационе анализе*, Израда радне верзије ЛПА за децу, Јавна дискусија и стручне консултације, Усвајање локалног плана акције са планом праћења и процене реализације ЛПА.

7/ Очекивани резултати пројекта (индикатори успешности пројекта)

Усвојен ЛПА, Израђена студија о условима за развој деце у Нишу на основу Ситуационе анализе, Створена организациона основа за реализацију, праћење и процену реализације ЛПА

8/ Интеграција/комплементарност са другим текућим иницијативама

Пројект је део реализације Националног плана акције за децу подржаног од стране УНИЦЕФ-а. Такође, програм може допринети остварењу и других циљева формулисаних у Стратегији развоја града Ниша, (3.1.1. Промоција здравог начина живота, 3.1.2 Усвајање стратегије социјалне заштите, 3.2.1. Образовање по мери града)

9/ Буџет пројекта

.....

10/ Извори финансирања

....

Поред наведених и обрађених пројеката у оквиру Стратешког правца "ДРУШТВЕНИ РАЗВОЈ" значајни су и следећи пројекти:

7.4.3.10. Стратегија развоја спорта (3.2.3)

7.4.3.11. Подршка пројектима оживљавања јавних простора (3.2.3)

7.4.4. Стратешки правац: УПРАВЉАЊЕ

7. 4.4.1. Оснивање Обласне развојне асоцијације ЈУГ

1/ Усклађеност са циљевима/ акцијама у Стратегији развоја града Ниша

Пројекат је у складу са стратешким циљем 4.1 стратешког правца *Управљање* (Интеграција институција и надлежности и сарадња са општинама и регионима) као и акцијом 4.1.1. (Иницијативе за децентрализацију административног средишта, фондова за развој недовољно развијених подручја, и развој Ниша као центра Фонда за развој југоисточне Србије). Осим тога, формирање и рад Обласне развојне асоцијације ће олакшати и убрзати реализацију многих пројеката у оквиру Стратегије развоја града Ниша.

2/ Опис проблема који се пројектом решава(ју) и циљеви пројекта

Регионалне разлике у степену развијености у Републици Србији су највише у Европи, и из године у годину се повећавају. Посматране на нивоу округа и кроз индекс развојне угрожености (ИРУ) оне износе 1:7, док је однос најразвијеније и најнеразвијеније општине у 2005. год. износио 1:15. И поред економског раста у периоду од 2000, услед транзиционих тешкоћа, сваки десети становник Србије је сиромашан. Зато је равномерни регионални развој један од основних стратешких циљева Србије - којим би се ублажиле регионалне диспропорције, довело до рационалнијег коришћења привредних ресурса, преусмеравања неповољних демографских токова и смањивања разлика у животном стандарду становништва. Потребно је да се град Ниш активно укључи у процес остваривања циљева равномерног регионалног развоја који обухватају: (1) одржив социо-економски развој, (2) подизање регионалне конкурентности, (3) смањење незапослености и сиромаштва, (4) заустављање негативних демографских кретања – како би регионалне неравнотежности до 2012. године биле мање од 1:3. Обласна развојна асоцијација, са седиштем у Нишу, би допринела стабилности Нишавског округа и будућег Јужног или Југоисточног региона, подстицањем и применом стратешког планирања, промоцијом погодног пословног окружења, маркетингом територије и реализацијом развојних иницијатива.

3/ Место реализације

Град Ниш, са два подцентра у Пироту и Прокупљу. Својим активностима Обласна развојна асоцијација покривала би свих пет Нишких општина и четрнаест у окружењу (Ражањ, Алексинац, Сврљиг, Бела Паланка, Гаџин Хан, Пирот, Бабушница, Димитровград, Меровина, Житорађа, Прокупље, Блаце, Куршумлија и Дољевац).

4/ Укључени актери:

Влада Републике Србије, ресорна министарства (Министарство економије и регионалног развоја РС), Регионални центар за развој малих и средњих предузећа и предузетништва д.о.о. Ниш, Градско веће, Савет за развој, Управа за привреду, одрживи развој и заштиту животне средине, свих пет градских општина (Медијана, Пантелеј, Палилула, Црвени Крст и Нишка Бања), Скупштина града Ниша, Регионална привредна комора; удружења предузетника у Нишу, Градоначелник, Председник Скупштине града, запослени у градској управи

5/ Временски оквир реализације пројекта

Септембар 2009. - Децембар 2009.

6/ Опис главних активности на пројекту

- Иницијатива и припрема Одлуке о оснивању Обласне развојне асоцијације (процена потреба, могућности, профил потребних кадрова, финансије и сл.);
- Обезбеђивање простора и материјално-техничких средстава за рад;
- Обезбеђивање кадрова неопходних за обавање послова;
- Тренинзи и обука кадрова који ће радити.

7/ Очекивани резултати пројекта

Унапређење капацитета и развој људских ресурса у циљу остваривања равномерног регионалног развоја, путем унапређења локалног економског развоја и формулисања свих других развојних пројеката. Оснивање Обласне асоцијације и њено отпочињање са радом.

Обласна развојна асоцијација би пружала информације и консултације о започињању бизниса, вођењу и унапређењу постојећег бизниса, избору најадекватније форме власништва, приступу донаторским средствима и НВО, доступним кредитним линијама и приступу кредитима, изради бизнис планова, тренинг услугама у вези вођења сопственог бизниса, могућностима за пословно повезивање са локалним, националним и страним партнерима. Као резултат њеног рада, очекује се остварен пораст запослености и смањење удела становништва у *Јужном региону* које живи испод границе сиромаштва.

У посебне циљеве спадају: креирање повољног пословног окружења, подршка за оснивање МСП, помоћ у обезбеђењу локација за МСП, интензивирање производње и запослености као и општег друштвеног развоја, реструктурирање производње увођењем нових производа у складу са захтевима тржишта али и заштитом животне средине (применом принципа одрживог развоја, квалитетних инструмената и стандарда као и стандарда у области заштите животне средине (ИСО стандарди).

8/ Интеграција/комплементарност са другим текућим иницијативама

Осим што је у складу са Стратегијом развоја града Ниша, овај пројекат је у складу и са Стратегијом одрживог развоја Републике Србије, Стратегијом регионалног развоја и Законом о регионалном развоју. Обезбеђујући неопходне ресурсе, регионалне економије доприносе не само регионалном економском развоју, већ и привредном развоју и стабилности читаве земље.

9/ Буџет пројекта

...

10/ Извори финансирања

Влада Републике Србије, Град Ниш – буџет, Европска комисија, ресорна министарства, свих пет градских општина (Медијана, Пантелеј, Палилула, Црвени Крст и Нишка Бања), Влада Републике Србије, Регионална привредна комора, удружења предузетника у Нишу, међународни донатори.

7.4.4.2. Програм за планирање и реаговање у кризним ситуацијама и јачање економске сигурности - кризни менаџмент

1/ Усклађеност са циљевима/ акцијама у Стратегији развоја града Ниша

Пројекат је у складу са циљем бр. 4.1 у оквиру стратешког правца *Управљање* (Интеграција институција и надлежности и сарадња са општинама и регионима) и акцијом бр. 4.1.4. (Акциони планови за проблеме који укључују сарадњу локалних и републичких власти и грађана), као и са циљевима бр. 4.4 (Унапређење рада јавних служби за планирање и управљање развојем територије Града) и бр. 4.5 (Реформа система локалне самоуправе и развој институционалних капацитета).

2/ Опис проблема који се пројектом решава(ју) и циљеви пројекта

Ниједно место на свету није безбедно од природних катастрофа, али се уз добро планирање и координацију, штета нанета људима и њиховој имовини може знатно редуковати. Програм за планирање и реаговање у ванредним ситуацијама је замишљен тако да помогне локалним самоуправама у предузимању корака у области унапређења капацитета за планирање и реаговање у ванредним ситуацијама као што су елементарне непогоде, кризе, ванредне ситуације и др. Искуство показује да општине и градови који покажу напредак у изградњи и унапређењу система управљања у ванредним ситуацијама на локалном нивоу, могу да допринесу изради нових система управљања у ванредним ситуацијама и на националном нивоу. Град Ниш се последњих година суочава са веома оштром и снеговитом зимом (која узрокује повремене колапсе у саобраћају за време њеног трајања), као и са клизиштима. Поменуте ситуације, уз остале кризе са којима град мора да се суочава, упућују на изградњу функционалног, добро организованог и оперативног система управљања у ванредним ситуацијама у граду Нишу.

3/ Место реализације

Град Ниш

4/ Укључени актери:

Град Ниш, Development Alternatives Inc. – Агенција Сједињених Америчких Држава за међународни развој (USAID), СУП Ниш.

5/ Временски оквир реализације пројекта
2009-2010.

6/ Опис главних активности на пројекту

Ради унапређења и институционализације система управљања у ванредним ситуацијама и пружања безбедности грађанима у случају елементарних непогода и других катастрофа, потребно је (уз одговарајуће одлуке Скупштине града) формирати стална тела за управљање у ванредним ситуацијама. Ова тела треба да израде планове за комуникацију и координацију у ванредним ситуацијама и ажурирају планове реаговања на специфичне опасности. Поред тога, потребно је предвидети одређена средства за ванредне ситуације у оквиру буџета града и ангажовати одређени број професионалаца који ће се бавити питањима планирања и реаговања у ванредним ситуацијама у оквиру својих активности. Тиме би се показала спремност града Ниша да ради на унапређењу система управљања у ванредним ситуацијама. Градски тим за планирање и реаговање би заједно са општинским тимовима радио на прилагођавању њихових система реаговања. Једном речју, потребно је да локална управа развије јединствен и свеобухватан приступ проблемима који укључује и сарадњу са представницима привредних субјеката, стручњака из разних области, републичких установа као и самих грађана.

7/ Очекивани резултати пројекта

USAID-ов програм за планирање и реаговање у ванредним ситуацијама додељује одговарајуће *сертификате* за постигнуте нивое у унапређењу способности реаговања у ванредним ситуацијама. Сертификати упућују на остварен напредак у управљању ванредним ситуацијама на локалном нивоу и указују на повећану спремност локалних актера да унапреде систем управљања ванредним ситуацијама.

8/ Интеграција/комплементарност са другим текућим иницијативама

Пројекат је у складу са Стратегијом развоја града Ниша, као и са Стратегијом националне безбедности Републике Србије и Стратегијом одбране Републике Србије.

9/ Буџет пројекта

...

10/ Извори финансирања

Град Ниш и Development Alternatives Inc. – Агенција Сједињених Америчких Држава за међународни развој (USAID).

7.4.4.3. Оснивање Канцеларије за ТИС

1/ Усклађеност са циљевима/ акцијама у Стратегији развоја града Ниша

Пројекат је у сагласности са циљем бр. 4.2 стратешког правца *Управљање* (Рационализација алата за анализу територије Града - базе података, ГИС) и и акцијом бр. 4.2.1. (Успостављање и развој јединственог информационог система града (за потребе управљања територијом, употребу земљиште, саобраћај, туристичку понуду, и сл.).

2/ Опис проблема који се пројектом решава(ју) и циљеви пројекта

У оквиру СИРП програма УН Хабитата, у Нишу је већ започет развој општинског/градског интегралног територијалног информационог система – ТИС-а. СИРП програм је подржавао општине које примењују синтетички приступ развијању интегралних и комбинованих информационих система као инструмената за анализу и управљање територијом. Један од битних развојних проблема града Ниша, огледа се у недовољној информисаности о актуелном социо-економском стању. Граду недостаје ажурирана, поуздана и лако доступна информациона основа као подршка у процесу доношења одлука у области планирања и управљања развојем. И процесу имплементације одлука о развоју недостају поуздане информације које би се користиле за координацију различитих активности и праћење њихових резултата. Проблем недовољне и непотпуне информисаности неких делова јавности о развојним потенцијалима територије Града Ниша, резултира успоренијим развојем. Циљеви досадашњих пилот пројекта ТИС-а били су усмерени на стање/развој руралних подручја, иако је ТИС моћан инструмент за прикупљање, ажурирање, архивирање, обраду и анализу података и у осталим областима развоја. Важан корак у праћењу развојних стратегија и пројекта је и институционализација протокола за размену података између различитих сектора и организација, чиме се олакшава приступ информацијама и омогућава већа транспарентност и учешће локалних актера. Ова институционализација неће бити у потпуности спроведена, уколико се не оформи једна радна јединица, односно *Канцеларија за ТИС* у којој би радне групе стручњака и техничара систематски и континуирано пратиле интегрални процес развијања и даљег унапређивања ТИС-а.

3/ Место реализације

Град Ниш

4/ **Укључени актери:** носилац пројекта, главни партнери, други укључени актери
Градско веће, Савет за развој, Управа за привреду, одрживи развој и заштиту животне средине, УН Хабитат.

5/ **Временски оквир реализације пројекта**
2010

6/ Опис главних активности на пројекту

- Иницијатива и припрема Одлуке о оснивању Канцеларије за ТИС (процена потреба, могућности, профил потребних кадрова, финансије и сл.);
- Обезбеђивање простора и материјално-техничких средстава за рад;

- Обезбеђивање кадрова неопходних за обављање послова;
- Тренинзи и обука кадрова који ће радити у Канцеларији.

7/ Очекивани резултати пројекта

Формирана Канцеларија за ТИС која ће бити у стању да прилагоди процес његовог спровођења граду Нишу, обухватајући теоретско постављање процеса и његову практичну реализацију, као и евалуацију и дисеминацију постигнутих резултата. За сваки циклус развоја ТИС-а предвиђени су специфични резултати и процена квалитета. Циљеви су формулисани у односу на расположиве ресурсе (људске, технолошке и информационе) за имплементацију ТИС-а, и то на два нивоа – општем и оперативном. На првом нивоу, општи циљеви се везују генерално за ТИС као инструмент за иновацију метода и рада на бољем доношењу одлука у процесу развоја града, док се на оперативном нивоу циљеви везују за реализацију самог ТИС-а који представља увод у један свеобухватан систем управљања територијом у граду Нишу.

8/ Интеграција/комплементарност са другим текућим иницијативама

Осим са Стратегијом развоја града Ниша, пројекат је и у складу са Стратегијом развоја информационог друштва у Републици Србији и Стратегијом реформе државне управе у Републици Србији.

9/ Буџет пројекта

...

10/ Извори финансирања

Градско веће, Савет за развој, Управа за привреду, одрживи развој и заштиту животне средине

7.4.4.4. Јачање конкурентности на локалном нивоу ("Гиљотина прописа")

1/ Усклађеност са циљевима/ акцијама у Стратегији развоја града Ниша

Пројекат је у складу са циљем бр. 4.3 стратешког правца *Управљање* (Реформа локалне самоуправе, јавних служби и привредних институција и њихова координација ради повећања атрактивности територије за инвестиције) као и са акцијама бр. 4.3.2 (Повећање ефикасности у издавању дозвола за отпочињање предузетничких активности) и 4.3.1 (Смањивање дажбина и пореза у циљу повећања атрактивности територије за инвестиције); такође и са циљем бр. 4.5 (Реформа система локалне самоуправе и развој институционалних капацитета) и акцијом бр. 4.5.2 (Реорганизација и оптимизација система јавне управе, кроз побољшање материјалних и техничких услова и перманентну едукацију радника и праћење њиховог рада).

2/ Опис проблема који се пројектом решава(ју) и циљеви пројекта

Грађани и предузетници се свакодневно сусрећу са великим бројем прописа, што продужава процес задобијања неког документа али и омета економски раст и конкурентност неке средине у целини. Чињеница је да постојеће регулаторно

окружење представља једну од главних препрека за дугорочни и одрживи привредни развој, док висок степен неконзистентности у примени прописа и велика дискрециона права управе негативно утичу на привредни амбијент. Из тог разлога, основни циљеви пројекта су усмерени ка елиминисању пренормираности (претеране регулативе) као и на унапређење услова за пословање привредних субјеката града Ниша кроз поједностављење административних поступака (формалности) и квалитетније пружање услуга од стране градских служби у вези са бизнисом. Програм, такође, циља на смањивање ризика и трошкова пословања уз повећање конкурентности и побољшање квалитета живота грађана кроз ефикасније остваривање њихових права у вези са отпочињањем предузетничких и других привредних делатности.

3/ Место реализације

Град Ниш

4/ Укључени актери:

Међународна финансијска корпорација (International Finance Corporation – IFC) део групе Светске банке и градска управа

5/ Временски оквир реализације пројекта

2009-2010.

6/ Опис главних активности на пројекту

Циљеви пројекта требало би да се остваре путем регулаторне реформе на нивоу локалне самоуправе и то применом метода «Гиљотине». У оквиру Пројекта треба извршити снимање и мапирање свих формалности градске управе, и, уз консултацију са пословним и цивилним сектором, извршити анализу и усвојити препоруке за њихово унапређење и редуковање. Препоруке се тичу поједностављења и смањења потребних информација, докумената, такси, накнада, образаца, рокова идр. за преглед потпуности предмета и рокова за решавање предмета. Надлежни органи градске управе треба да донесу одлуке којима се ове препоруке уводе у правни систем чиме се обезбеђује правна сигурност и транспарентност. Градске управе би од тада примењивале само оне формалности које су регистроване у електронском Регистру формалности постављеном на веб сајту града. Тела која би била одговорна за рад Регистра су Градско веће и Радно тело за регулаторну реформу. Одговорност, улога тела и процедуре за регистрацију нових и измену (избацивање) постојећих формалности, треба да су прецизиране у Правилнику о раду Регистра формалности. Тиме би се обезбедио одржив систем за контролу квалитета нове регулативе и правна сигурност свих корисника услуга градске управе.

7/ Очекивани резултати пројекта

Смањен број докумената и потребних поступака, трошкова и информација, административних такси и накнада, повећање транспарентности процедура и смањење корупције, речју, значајно смањење времена потребног за решавање неког предмета. Претходно поменуто би квалитативно променило рад локалне самоуправе у спровођењу административних поступака и довело до повећања ефикасности рада градске управе.

8/ Интеграција/комплементарност са другим текућим иницијативама

Пројекат је у складу са Стратегијом регулаторне реформе у Републици Србији за период од 2008. до 2011. године као и са Стратегијом реформе државне управе у Републици Србији.

9/ Буџет пројекта

...

10/ Извори финансирања

Међународна финансијска корпорација (International Finance Corporation – IFC) део групе Светске банке и градска управа

7.4.4.5. Формирање Градског тима за имплементацију Стратегије развоја града Ниша

1/ Усклађеност са циљевима/ акцијама у Стратегији развоја града Ниша

Пројекат је у складу са циљем бр. 4.4 у оквиру стратешког правца *Управљање* (Унапређење рада јавних служби за планирање и управљање развојем територије Града) и акцијом 4.4.1 Стратегије - Формирање јединице локалне управе за локални развој (задужена за имплементацију стратегије). Усредсређивањем на Стратегију, пројекат ће омогућити и убрзати реализацију свих других пројеката у оквиру Стратегије развоја града Ниша.

2/ Опис проблема који се пројектом решавају и циљеви пројекта

Стратегија развоја града Ниша захтева извесне институционалне претпоставке за управљање процесом њене имплементације. Ова активност подразумева задатке који надилазе послове које обављају различита одељења локалне управе у оквиру својих редовних дневних активности. Зато је потребно оформити посебан тим састављен од компетентних људи запослених у градској управи који ће остваривати интер-секторску сарадњу и интеграцију, као и пратити и оцењивати остварене резултате у процесу имплементације Стратегије. Циљеви овог пројекта се односе на:

- Успостављање организационих и институционалних услова за одржив локални развој у процесу имплементације Стратегије развоја града Ниша;
- Обезбеђење адекватне имплементације и редовно ажурирање Стратегије;
- Успостављање система праћења и евалуације пројекта у оквиру Стратегије;
- Обезбеђивање интеграције и веза између различитих главних јавних и приватних актера укључених у спровођење Стратегије;
- Ефикасно и правовремено обавештавање о реализацији Стратегије;
- Обезбеђивање извора финансирања у циљу сталног унапређења Стратегије.

3/ Место реализације

Град Ниш

4/ Укључени актери:

Градоначелник и Председник Скупштине града, Градско веће, Савет за развој, Управа за привреду, одрживи развој и заштиту животне средине, запослени у градској управи

5/ Временски оквир реализације пројекта
2009.

6/ Опис главних активности на пројекту

- Припрема Одлуке о оснивању (Студија остваривости – процена потреба, могућности, профил потребних кадрова, финансије и сл.);
- Одређивање простора за рад и обезбеђивање материјално-техничких средстава за рад;
- Обезбеђивање кадрова неопходних за обављање послова путем прераспоређивања постојећих кадрова;
- Тренинзи и обука кадрова који ће радити у тиму.

7/ Очекивани резултати пројекта

Унапређење капацитета и развој људских ресурса у оним јединицама градске управе чији су задаци старање о локалном развоју и формулисање пројеката, ажурирање и имплементација Стратегије развоја града Ниша. Одређивање тима за праћење и оцењивање спровођења Стратегије развоја града Ниша и његово отпочињање са радом.

8/ Интеграција/комплементарност са другим текућим иницијативама

Пројекат је у складу са Стратегијом развоја града Ниша, као и са Стратегијом реформе државне управе у Републици Србији. Он ће омогућити и убрзати реализацију свих других пројеката у оквиру Стратегије развоја града Ниша

9/ Буџет пројекта

...

10/ Извори финансирања

Градска управа, Републички фонд за развој локалне управе, страни донатори

7.4.4.6. Град Ниш – Локална самоуправа на путу европских интеграција

1/ Усклађеност са циљевима/акцијама у Стратегији развоја града Ниша

Пројекат је у складу са општим циљем стратешког правца *Управљање* који се састоји у јачању вертикалне/хоризонталне управе, учешћа грађана и стејкхолдера, као и у имплементацији ефикасног система планирања политика, мониторинга и евалуације. Посебно са специфичним циљевима 5.4.3. (Реформа локалне самоуправе, јавних служби и привредних институција и њихова координација ради повећања атрактивности територије за инвестиције), 5.4.4. (Унапређење рада јавних служби за планирање и управљање развојем територије Града) и 5.4.5 (Реформа система локалне самоуправе и развој институционалних капацитета, кроз акције: 5.4.5.1. - Рационализација и увођење менаџмент процеса у градску управу и 5.4.5.2. -

Реорганизација и оптимизација система јавне управе побољшањем материјалних и техничких услова и сталном едукацијом запослених и праћењем њиховог рада.)

2/ Опис проблема који се пројектом решавају и циљеви пројекта

Грађани Ниша се свакодневно сусрећу са неефикасним, понекад и некомпетентним радом (демотивисаних) службеника градске управе, што уз множину прописа не само да отежава задобијање неког документа или остваривање неких права грађана, већ омета и укупни друштвени развој. Чињеница је да је постојећа ситуација далеко од успешног планирања потреба за одређеним запосленицима, њиховог оптималног распоређивања, вођења и мотивисања, као и од њихове адекватне заштите (од политичког утицаја) и могућности поступног професионалног напредовања. Оно што управи града Ниша у битном недостаје јесте менаџмент - у смислу ефикасног повезивања материјалних и људских фактора којима град располаже, а у циљу постизања максималних резултата у „сервисирању грађана“. Успешна управа захтева од манаџера неговање поверења између запослених, али и слободну дистрибуцију знања и информација, сталну едукацију, јасне улоге и одговорности, слободу деловања, повратне информације, мотивацију за рад и адекватан систем награђивања. Актуелни средњи и виши ниво управљачке структуре не поседује довољно знања из менаџмента, нити из области организације и психологије. Нарочито је упадљив изостанак прецизне процене успешности запослених, тј. непристрасног оцењивања њиховог рада, што успорава њихов даљи развој и напредовање. Манаџери у нишкој градској управи, би, међутим, требало да представљају посреднике између људи и локалне заједнице, како би се остварила целовитост њеног система управљања и постигло задовољство и запосленика и грађана. Из тог разлога, основни циљеви пројекта су усмерени на област управљања људским ресурсима, које пре свега подразумева: планирање радне снаге, едукацију и развој као и процену учинка запослених. Општи циљ је - повећање и унапређење капацитета градске администрације у складу са стандардима ЕУ, док је специфични циљ - унапређење организације и операција градске администрације унапређивањем професионалних вештина запослених, као и вештина за управљање људским ресурсима, увођењем стандарда ЕУ у операције градске администрације.

Речју, будући систем награђивања и мотивисања запослених у градској управи не сме да зависи од појединачног става било ког руководиоца, већ мора да буде саставни део развојне стратегије/политике града Ниша, као и дефинисаних правила и норми који су из ње проистекле.

3/ Место реализације

Град Ниш

4/ Укључени актери:

Градоначелник и Председник Скупштине града, Градско веће, Савет за развој, Управа за привреду, одрживи развој и заштиту животне средине, а посебно запослени у градској управи - руководиоци управа и одељења и одређених служби (средњи и виши ниво управљачке структуре), експерти и виши експерти за менаџмент људских ресурса, експерти и виши експерти за пројект-менаџмент и комуникације.

5/ Временски оквир реализације пројекта

10 месеци

6/ Опис главних активности на пројекту

Активности које ће пројектом бити реализоване су:

- Формирање Одсека за људске ресурсе у одрживој форми
- Креирање програма и израда базе података запослених у оквиру Одсека за људске ресурсе
- Обука руководства у циљу стицања неопходних вештина у области планирања и управљања људским ресурсима и процене учинка запослених.

Потребно је извршити обуку запослених у циљу стицања нових знања и вештина неопходних за рад са клијентима, као и повећање квалитета и квантитета пружених услуга. Обука би се одвијала у следећим областима: пројект-менаџмент, комуникација, етичка свест и квалитативне услуге.

7/ Очекивани резултати пројекта

Стварање добрих међуљудских односа, давање веће одговорности службеницима градске управе али и прецизно просуђивање њихових заслуга како би они стекли поверење у читав систем одлучивања. Услов за то је одређивање адекватног система награђивања, за шта је потребно добро познавање и разумевање људске мотивације. Организације у којима се је схватило да су људски ресурси једни од темељних чиниоца успеха, успешније су од организација у којима управа још није схватила значај људских потенцијала и мотивационе механизме и технике. Зато су усавршавање и тренинг запослених, стварање угодног окружења у Управи, као и праведан систем награђивања - нужне претпоставке за повољне мотивационе основе сваког запосленог.

Резултати: Унапређене вештине запослених у градској администрацији на тему: пројект-менаџмента, комуникације, етичке свести и квалитативних услуга (обука за 210 радника кроз 6 радионица), унапређене вештине руководства градске управе у области планирања и управљања људским ресурсима, дефинисања критеријума за планирање људских ресурса и процени радног учинка (Обука за 75 руководиоца кроз три радионице).

Акциони план подразумева следеће појединачне резултате: План обуке за запослене у градској управи за период 2009 – 2013; Планиране и реализоване обуке за одабрани кадар; Израда плана обуке за руководство и запослене у градској управи на тему вредновања људских ресурса; Обука руководства и запослених у градској управи за израду система вредновања у градској управи; Обука руководства на тему менаџмента људским ресурсима; Вредновање менаџерских вештина у менаџменту људским ресурсима; Израда организационог оквира за управљање учинком у градској управи; Релизован План обуке за руковођење људским ресурсима; Реализоване обуке; Оцена менаџерских вештина за менаџмент људским ресурсима.

На крају, „профитираће“ понајвише - грађани Ниша. Индикатор би био повећање општег задовољства грађана због смањења времена потребног за реализацију било ког њиховог захтева упућеног градској управи. Претходно имплицира квалитативно измењен рад локалне самоуправе у спровођењу својих поступака, тј. укупно повећање ефикасности рада градске управе.

8/ Интеграција/комплементарност са другим текућим иницијативама

Пројекат је у складу са Стратегијом развоја града Ниша, са Стратегијом регулаторне реформе у Републици Србији за период од 2008. до 2011. године, као и са Стратегијом реформе државне управе у Републици Србији. Такође, пројекат ће олакшати реализацију свих других пројеката у оквиру Стратегије развоја града Ниша.

9/ Буџет пројекта

Број радних дана: 70; Интерни ресурси града: 1150 радних дана, опрема и простор, 3.500 ЕУР

10/ Извори финансирања

Градска управа, Републички фонд за развој локалне управе, страни донатори (из Exchange 2 програма)

7.5. ПАРТНЕРСТВО

Кључ успеха у планирању и имплементацији Стратегије развоја града лежи у могућности спровођења низа иницијатива и акција кроз различите облике партнерстава.

Овај широко примењен приступ треба довести у везу са стратешким фактором који произилази управо из економске квантификације инвестиција које су неопходне за остварење постављених циљева у оквиру Стратегије.

То се односи како на велике инфраструктурне радове, тако и на структурирање локалног система, као што је нпр. структурно унапређење града. Простор за маневрисање може да се нађе и у политикама и инвестицијама које обезбеђују подршку и подстицај постојећим активностима у оквиру различитих стратешких праваца.

Имплементација Стратегије развоја града захтева знатне ресурсе које треба пажљиво квантификовати приликом израде планских докумената. При томе, треба имати на уму да ће се износ процењених средстава мењати у току имплементације Стратегије у оној мери у којој се буду мењале различите предвиђене акције. Истовремено, потребно је утврдити изворе и начине изналажења тих средстава. Треба истаћи да ће већи део неопходних средстава за имплементацију Стратегије обезбедити она сама, у виду нуспроизвода реализованих акција.

Свакој од предвиђених акција одговара један или више извора финансирања: јавни, приватно-јавни и приватни.

- **Јавно финансирање** може да се обезбедити из локалног буџета или републичких и међународних субвенција, и представља само мали део неопходних средстава.

- **Приватно-јавно партнерство** представља облик дугорочне сарадње приватног и јавног сектора која је регулисана уговором и има за циљ извршење јавних послова.

- **Приватно финансирање** треба да буде прогресиван процес, и оно је резултат и маркетиншких акција и створених повољности за улагања инвеститора.

Јавно финансирање треба да покрије два вида акција:

Први обухвата акције које немају економски повраћај, али су свеједно неопходне за имплементацију Стратегије, као што су инфраструктурне и социјалне интервенције.

Други вид обухвата све акције високог ризика или ниског повраћаја, које захтевају јавна финансијска средства да би се активирала партиципација приватног сектора.

За оба случаја напред наведених акција, финансирања су неповратна и одговарају подршци коју треба да обезбеди јавни сектор за имплементацију Стратегије.

Приватно-јавно партнерство представља облик дугорочне сарадње приватног и јавног сектора која је регулисана уговором и има за циљ извршење јавних послова. Партнерство приватног и јавног сектора, треба да представља допринос јавног сектора. Овај допринос има карактер предузетничког учешћа које подразумева економску корист.

У таквом контексту неопходним средствима се управља заједнички, тако да се и ризици који се односе на пројекат деле равноправно, односно, пропорционално у складу са надлежностима пројектних партнера у управљању ризицима, за разлику од јавног финансирања.

Приватно-јавна партнерства представљају веома сложене структуре у правном, финансијском и привредном смислу, у оквиру којих приватна и јавна предузећа делују заједно у циљу имплементације, управљања инфраструктурним пројектима или пружања јавних услуга. Приватно-јавно партнерство може бити подељено у две класе: партнерства код којих је однос између приватног и јавног сектора регулисан уговором са јасно дефинисаним циљевима – у смислу инвестиција и услуга које треба обезбедити – које треба остварити у одређеном временском року, и институционална партнерства приватног и јавног сектора код којих су циљеви више опште природе, а временски рокови средњорочни или дугорочни.

Приватно финансирање треба да стимулишу и обезбеде све оне акције које су предвиђене Стратегијом и које захтевају подршку јавних политика урбаног маркетинга усмерених ка проналажењу инвеститора изван локалне заједнице. Ове акције обухватају и промотивне кампање. Ове кампање треба да спроводи јавни сектор уз финансијску подршку приватног сектора, а циљ им је да генеришу позитивне утицаје на развој града у различитим секторима, као што су туризам, финансије, транспорт и логистика.

Захваљујући свом изузетном гео-стратегијском положају Град Ниш, као и Нишавски округ, поседују значајан потенцијал да учврсте партнерства и мреже, како са осталим регионима, односно партнерима унутар Републике Србије, тако и са суседним земљама ради остварења горе поменутих циљева и акција. И сами европски програми и пројекти којима ће град нужно бити окренут у финансирању значајних инвестиционих подухвата у наредном периоду, потенцирају регионалну сарадњу и партнерства у остваривању циљева свеукупног друштвено-економског развоја. Посебно треба указати на могућности које у том смислу пружа IPA – Инструмент за претприступну помоћ, а посебно Програм прекограничне сарадње Србија-Бугарска, као и Програм сарадње на простору југоисточне Европе – South East Europe Transnational Cooperation Programme (SEE).

Стога, посебна пажња мора бити посвећена јачању регионалних, како домаћих тако и прекограничних веза, привлачењу домаћих и страних инвеститора, подршци умрежавању пословних субјеката преко заједничких улагања, јачању кооперативних аранжмана – стратегијских алијанси и пословних мрежа ради лакшег наступа на глобалном тржишту, развоју регионалних брендова (кроз сарадњу МСП и других организација у оквиру кластера). Акценат мора бити и на јачању иницијатива

територијалног маркетинга синхронизованим активностима а пре свега захваљујући институционалном усмеравању и планирању развоја (кроз оснивање Регионалне развојне агенције, Градског тима за имплементацију Стратегије развоја Града Ниша, Агенције за ТИС, инфо-центра и других тела) који ће се на организован и систематичан начин бавити локалним и регионалним развојем и повезивањем са надлежним институцијама и партнерима у циљу остварења тог развоја.

Анекс 1: Индикатори учинка

На основу индикатора учинка могуће је мерити успешност реализације идентификованих приоритетних пројеката. Неки од тих индикатора дати су по стратешким правцима развоја.

1/ Индикатори развоја територије, инфраструктуре и животне средине¹⁴

- индикатори који се односе на насеља и становништво¹⁵
- индикатори заштите културно-историјске баштине¹⁶
- индикатори природних ресурса и унапређења предела¹⁷
- индикатори саобраћаја¹⁸
- индикатори водоснабдевања и канализација отпадних вода¹⁹
- индикатори енергетских ресурса²⁰
- индикатори информационо - комуникационих технологија²¹
- индикатори који се односе на заштиту ваздуха²²
- индикатори који се односе на заштиту вода²³
- индикатори који се односе на заштиту земљишта²⁴
- индикатори који се односе на заштиту биодиверзитета²⁵
- индикатори управљања отпадом²⁶

¹⁴ Индикатори животне средине су дефинисани у оквиру Критеријума одрживог развоја и табеле националних CDM индикатора у оквиру "Пословника о начину рада, критеријумима и роковима приликом оцене и одобравања потенцијалних пројеката механизма чистог развоја од стране Националног тела за спровођење Пројеката механизма чистог развоја Кјото протокола" (МЖСПП, 2008).

¹⁵ Проценат урбанизације - однос урбаног и руралног становништва; Очување насељености приградских насеља и руралних подручја; % смањења становника у приградским насељима; Густина насељености: однос укупног броја становника и укупне површине територије (према OECD методологији густина насељености испод 150 становника по кв.км обележава рурална подручја); Густина становања у изграђеном градском подручју; Број становника по домаћинству; Проценат изграђености и коефицијент/степен искоришћености; Број нелегално изграђених објеката; Проценат покривености грађевинског подручја урбанистичким плановима

¹⁶ Број и квалитет - стање заштићених непокретних културних добара.

¹⁷ Број и површина природних добара и предеоних целина, нарочито заштићених подручја; Одрживо коришћење воде, шума, мин. ресурса и слично; Број и површина природних добара и предеоних целина

¹⁸ Индикатор густине путне мреже на одређеној територији - дужина путева изражена у км по км² површине територије; Степен моторизације - број путничких аутомобила на 100 становника; Број пројеката који се односе на јавни транспорт; Постојање алтернативних могућности кретања и кружних прстенова око градског језгра; Број секундарних повезаних путева; Број денивелисаних пружних прелаза; Број јавних гаража.

¹⁹ Проценат градског и сеоског становништва прикључених на контролисану водоводну мрежу; Проценат домаћинства са приступом води за пиће без контролисаног квалитета; Број пројеката који се односе на заштиту природних изворишта воде; Број пројеката који се односе на санацију септичких јама.

²⁰ Значајни су индикатори који се односе на замену горива, ен.ефикасност, уштеду енергије, обновљиве изворе енергије: Смањење ен.зависности од необновљивих извора енергије - фосилних горива (% смањења потрошње угља и нафтних деривата) и увоза енергената; Ен. интензивност и интензивност саобраћаја; Број објеката обухваћених подршком ен.ефикасности; Остварена потрошња енергије по становнику и структура потрошње према изворима.

²¹ Индикатор густине ПТТ мреже на одређеној територији - број телефонских претплатника на 1000 становника; Заступљеност интернета - број прикључених на интернет у односу на укупан број становника; Проценат фиксне телефоније; Проценат прикључених на кабловску телевизију; Проценат прикључених на интернет великих брзина и протока.

²² Ниво емисије GHG; ниво емисије штетних материја у ваздуху, емисије честица VOC, SO₂ и NO₂ и стварање ефекта "стаклене баште" (емисија CO₂ изражена по становнику)

²³ Допринос пројекта побољшању квалитета воде за пиће; Допринос пројекта одрживом коришћењу вода; Проценат отпадних вода које се рециклирају; % смањења површина земљишта угрожених поплавама.

²⁴ % смањења површина обрадивог пољопривредног земљишта; % повећања површина под шумом.

²⁵ Очување локалног и регионалног биодиверзитета; Допринос очувању/повећању покривености биљним врстама; Допринос очувању/повећању покривености шумским врстама; Допринос одрживом коришћењу биомасе.

²⁶ Индикатори који се односе на организовано прикупљање, третман, рециклажу и одлагање отпада: % домаћинства укључених у систем; % отпада који се третира; % отпада који се одлаже на санитарну депонију.

2/ Индикатори економског развоја

- индикатори развоја предузетништва и МСП²⁷
- индикатори везани за развој иновационих потенцијала и јачања економије засноване на знању²⁸
- индикатори јачања регионалног и локалног економског развоја²⁹
- индикатори унапређења туристичких потенцијала града³⁰
- индикатори јачања потенцијала (само)запошљавања³¹

²⁷ Овде су од значаја следећи индикатори: број МСП (нових и постојећих) која су примила финансијску и институционалну подршку за развој предузетништва; број програма подршке развоју и коришћењу сервиса за пословни развој; број новоразвијених услуга подршке бизнису и датих пословних услуга; број дана обуке и тренинга који су пружени запосленима у МСП; број предузетника, менаџера и запослених у МСП који су имали обуку и тренинг; укупне инвестиције у развој МСП; пораст броја МСП; стопа преживљавања МСП; пораст удела запослених у МСП; број кластера и МСП умрежених у њима.

²⁸ Број инкубатор центара; број предузећа и укупан број запослених у њима; број нових истраживачких пројеката који су одобрени у технолошким парковима и научно-технолошким инкубаторима; број истраживача и стручњака из привреде и са универзитета који су ангажовани на одобреним пројектима и нових послова који су креирани; удео нових фирми из области електротехнике, електронике, телекомуникација, машинства и информатике; број нових патената и марки производа насталих у фирмама у технолошким парковима и научно-технолошким инкубаторима и број комерцијализованих патената, технологија и производа.

²⁹ Пораст инвестиција домаћих и страних инвеститора у граду и региону; пораст атрактивности града за инвестиције према рангирању надлежних институција; смањење трошкова и времена превоза робе и путника уз пораст обима транспорта и броја путника захваљујући развоју логистичког карго центра и аеродрома; пораст извоза привреде региона; пораст стопе индустријске производње и стопе привредног раста у региону; пораст стопе запослености / смањење стопе незапослености у граду и региону.

³⁰ Повећање броја ноћења и задржавања туриста на територији града Ниша; пораст инвестиција у хотелско-смештајне капацитете и пратеће туристичке садржаје и изградња нових рекреативних објеката; повећање хотелских капацитета на територији града Ниша.

³¹ Број start-up-ова; број незапослених лица којима су пружене услуге професионалног/каријерног саветовања; број лица која су ушла у програм удруживања у циљу запошљавања; пораст запослености младих високостручних кадрова и смањење миграције истих.

3/ Индикатори друштвеног развоја³²

- очекивано трајање живота и субјективни здравствени статус према висини прихода (општи Лакен индикатори здравља)
- национално специфични индикатори здравља³³
- индикатори безбедних услова живота неvezани за здравље³⁴
- индикатори у вези са развојем и афирмацијом (Лакен индикатори образовања)³⁵
- стварање услова за лични развој и афирмацију³⁶
- стварање услова за богат и садржајан друштвени живот, односно, јачање заједнице кроз укључивање грађана, јачање солидарности и развијање идентитета "грађанин Ниша"³⁷

³² За праћење и оцену друштвеног развоја, користиће се тзв. Лакен индикатори развоја предложени од стране тима подпредседника Владе за имплементацију Стратегије за смањење сиромаштва.

³³ Проценат лица без здравственог осигурања, немогућност одласка лекару због недостатка новца, немогућност набавке прописаних лекова и терапије, стопа потхрањене – гојазне деце, стопа смртности одојчади. удео жена старијих од 15 година које нису обавиле гинеколошки преглед у току једне године; Број оболелих од болести које су у вези са начином живота (кардиоваскуларне болести, наркоманије – укључујући алкохолизам, малигна обољења репродуктивних органа код жена); Број хроничних болесника које болест дуготрајно ограничава у свакодневним активностима, а немају статус инвалида.

³⁴ Број насилно прекинутих живота: (у крвним деликтима, у саобраћајним несрећама, у несрећама на раду, као последица злоупотребе опојних средстава – овердозирање, стопа криминалитета (посебно број провалних крађа као индикатор безбедности становања), укупна материјална штета која је последица кривичних дела или несрећа које су могле бити спречена.

³⁵ Удео лица која рано напуштају школовање (лица између 18 и 23 године која нису завршила средњу школу а која нису укључена у систем формалног образовања); Писменост (резултати на ПИСА тесту), удео радно активног становништва са образовањем мањим од средњег, број ученика/студената на једног наставника/професора, просечна оцена и просечна дужина школовања. Национално специфични индикатори образовања за Србију: Обухват предшколским образовањем, обухват основним образовањем деце од 7-14 година, стопа прекида основног школовања, обухват средњим образовањем деце од 15-18 година, Стопа прекида средњошколског образовања, Функционална писменост одраслих; Претходно наведене индикаторе треба пратити према полу, типу насеља, етничкој припадности, висини прихода домаћинства, статусу особе са инвалидитетом итд.; Такође треба пратити и Обухват високим образовњем, стопу прекида високог образовања, електронску писменост, доживотно учење одраслих (пропорција особа од 25-64 које су у периоду од четири недеље пре истраживања похђале неку обуку или тренинг).

³⁶ Број културних манифестација према врстама (богатство и разноврсност културне понуде), број посета културним манифестацијама по врстама манифестација (укљученост), број посета културним манифестацијама према месту становања (доступност), број чланова спортских друштава (бављење спортом), број корисника рекреативних програма (фитнес центри, акције типа „сви у природу“ или „Сви на снег“).

³⁷ Број чланова удружења и разних друштава (учешће у животу заједнице), број програма (пројеката) унапређења локалних услова живота покренутих и реализованих од стране грађанских удружења.

4/ Индикатори управљања

- стабилност политичке ситуације у граду и успешност у активностима које одражавају интересе и развојне потребе грађана и града Ниша као целине³⁸
- увећан капацитет локалне администрације да уклања препреке на које наилази имплементација стратегије (доприносећи развијању хоризонталних и вертикалних веза унутар појединих градских управа и између њих и других субјеката који су релевантни за развој)³⁹
- олакшан приступ града Ниша донаторским и другим фондовима⁴⁰
- увећан капацитет заступања свих субјеката развоја како би деловали кооперативно са јавном администрацијом⁴¹

³⁸ Већи број седница и тачака скупштине Града, Градског већа, Савета за развој и др. политичких актера - посвећених развоју (у поређењу са другим градовима који немају стратегију развоја), већи број донетих одлука који се тичу развоја и стратегије града у односу на друге градове, смањено време потребно за доношење одлука у вези са стратешким циљевима и пројектима

³⁹ Побољшан правни оквир за развој стратешких приоритета града Ниша на републичком (Нови ЗЛС), регионалном (нови Закон о рег. развоју) и локалном нивоу (Статут Града, Пословник о раду, Одлуке). Нека од ингеренција од значаја за локани развој су пренесена са републичког на локални ниво. Проценат увећаног запошљавања грађана као последица нових инвестиција. Побољшана оспособљеност службеника администрације у процесу креирања, спровођења и оцењивања активности везаних за развој (број службеника који су обуком стекли специфичне вештине за претходно наведено). Број идентификованих и имплементираних развојних и стратешких програма/пројеката. Број планова активности везаних за развој који су направљени и операционализовани. Интеракција између градских управа и других развојних субјеката увећана кроз заједнички рад, партнерске споразуме, споразуме о сарадњи, умрежавање и др. Ставови (афирмативни или не) релевантних политичких странака (на власти и у опозицији) према стратешким циљевима града. Ставови (афирмативни или не) градских функционера и других јавних службеника према стратешким циљевима града. Ставови грађана (афирмативни или не) о стратешким циљевима града. Циљеви републичког и регионалног развоја интегрисани (или не) у стратешки план града Ниша. Увећана свест о потребама за стандардима Европске уније који су присутни у стратешким циљевима и активностима (податке добити анкетом). Смањено време и трошкови спровођења административних поступака (за грађане и предузетнике)

⁴⁰ Број службеника који су обучени и стекли специфичне вештине за израду, апликацију и управљање пројектима, израду студије изводљивости, бизнис планова, итд. - као резултат специфичне едукације. Број урађених база података и степен њихове попуњености и ажурираности. Број аплицираних пројеката за донаторске фондове који је поднет у току посматраног периода. Број одобрених пројеката од стране финансијских и других институција у току посматраног периода.

⁴¹ Привредни и други субјекти развоја имају (или не) формулисан програм својих активности у процесу имплементације стратегије. Увећано присуство релевантних приватних субјеката у активностима реализације стратегије. Увећано задовољство привредних и других субјеката услугама јавне администрације. Одређени социјални стандарди (који се тичу родне равноправности и социјалне инклузије) усвојени и примењени.

Анекс 2: ШИРА ЛИСТА ПРОЈЕКТА

А.2.1. ТЕРИТОРИЈА, ИНФРАСТРУКТУРА, ОКРУЖЕЊЕ

редни број	специфични циљ	АКЦИЈЕ	назив програма / пројекта	носилац активности	период реализације - година	вредност пројекта	извори финансирања		статус пројекта	идентификација пројекта
							домаћи извори	страни извори		
			Студијска, урбанистичка и планска документација - уређење простора							
1	1.1	1.1.1	Просторни план административног подручја града Ниша 2007- 2021. (нацрт, предлог и усвајање)	Управа за планирање и изградњу, ЈП Завод за урбанизам Ниш	1	15.000.000	градска средства		активност у току	Стратегија и Програм развоја града Ниша (2.1.1.)
2	1.1	1.1.1	Генерални план града Ниша 2008- 2023. (нацрт, предлог и усвајање)	Управа за планирање и изградњу, ЈП Завод за урбанизам Ниш	1	15.000.000	градска средства		активност у току	Стратегија и Програм развоја града Ниша (2.1.2.)
3	1.3	1.3.1	Израда катастра града Ниша. Циљ - до краја 2010. устројавање целовитог катастра на целокупној територији града	Град Ниш-НИП, РГЗ– Служба за катастар непокретности Ниш	2	127.810.646	републичка инвестиција и буџет града	стране донације и фондови	активност у току	Стратегија и Програм развоја града Ниша (2.1.5.)
			Водоснабдевање и канализација							
4	1.2	1.2.2	Санација објеката водоснабдевања система Љуберађа	Град Ниш- НИП, Управа за комуналне делатности, енергетику и саобраћај, ЈКП “Наисус“	1	156.240.000	градска средства и НИП		активност у току	НИП 2009 Програм развоја града Ниша (2.2.1.)

5	1.2	1.2.2	Водоводни систем Селова (припремне активности)	Град Ниш- НИП, Управа за комуналне делатности, енергетику и саобраћај, ЈКП "Наисус"	3	3.657.200.000	републичка инвестиција		у припремној фази	НИП 2009 Програм развоја града Ниша (2.2.2.)
6	1.2	1.2.3	Реализација активности на мрежи колекторског система града, водоводној и канализационој мрежи. Изградња: Хумског колектора, Поповачког колектора, колектора од ул. Д.Туцовића, колектора од пута за Доње Међурово, колектора од Новог Села.	Управа за комуналне делатности, енергетику и саобраћај, ЈП Дирекција за изградњу града Ниша, Град Ниш-НИП,	3	172.012.273	градска средства		активност у току	Стратегија и Програм развоја града Ниша (2.2.4.)
7	1.2	1.2.2	Водоснабдевање сеоских насеља и рубних делова града	Град Ниш-НИП, Управа за комуналне делатности, енергетику и саобраћај, ЈП Дирекција за изградњу града Ниша	3	232.291.000	градска средства и НИП		активност у току	Стратегија и Програм развоја града Ниша (2.2.5.)
8	1.2	1.2.3	Израда Студије изводљивости третмана отпадних вода. Студија ће бити урађена уз финансијску подшку Шведске владе и стручну помоћ шведске консултантске компаније СЕК	Град Ниш ЈКП "Наисус"	1	0		стране донације и фондови	предстоји почетак активности у 2009.	Стратегија и Програм развоја града Ниша (2.2.6.)
			Енергетика							
9	1.2	1.2.4-А	Израда енергетске мапе града. Израда енергетског биланса на нивоу града, којим се утврђују потребе за енергијом (електрична енергија, топлотна енергија), односно енергентима (природни гас, нафта, деривати нафте, обновљиви и други извори енергије).	Управа за комуналне делатности, енергетику и саобраћај, енергетски субјекти, Управа за планирање и изградњу	1	0	градска средства		предстоји почетак активности у 2009.	Стратегија и Програм развоја града Ниша (2.3.)
			Гасификација							
10	1.6	1.6.2	Пројектовање и наставак изградње гасоводне мреже за индустријске зоне и индустријске потрошаче, по приоритетима.	Управа за ком.дел., енергетику и саобраћај, АД "Југоросгас" (АД"Наисгас"), Управа за планирање и изградњу, ЈП Дирекција за изградњу града Ниша	3	0	комерцијална инвестиција		активност у току	Стратегија и Програм развоја града Ниша (2.3.1.3)

11	1.2	1.2.4	Припрема документације и наставак изградње дистрибутивне мреже гаса за потрошаче у широкој потрошњи.	Управа за ком.дел., енергетику и саобраћај; АД "Југоросгас", (АД "Наис-гас"); Управа за планирање и изградњу; ЈП Дирекција за изградњу града Ниша	3	0	комерцијална инвестиција		активност у току	Стратегија и Програм развоја града Ниша (2.3.1.4)
			Топлификација							
12	1.2	1.2.4	Проширење капацитета система даљинског грејања: - изградња гасне топлане "Мајаковски"; Наставак изградње топлане „Апеловац“ од 120 MW; Изградња топлане на гас за потребе Нишког клиничког центра.	Управа за комуналне делатности, енергетику и саобраћај, ЈКП "Градска топлана", ЈП Дирекција за изградњу града	1	0	градска средства		активност у току	Стратегија и Програм развоја града Ниша (2.3.2.2)
13	1.2	1.2.4	Рехабилитација даљинског система грејања - фаза III из средстава донације и кредита KfW: конверзија котларница "Чаир" и "Сомборска" на гас, реконструкција топловода - 20 деоница, аутоматизација подстаница, набавка калориметара и вентила за постанице.	Управа за комуналне делатности, енергетику и саобраћај, ЈКП "Градска топлана"	2	0	комерцијална инвестиција	стране донације и фондови	активност у току	Стратегија и Програм развоја града Ниша (2.3.2.3)
14	1.2	1.2.4	Изградња топловодне мреже	ЈП Дирекција за изградњу града Ниша, ЈКП "Градска топлана"	1	0	градска средства		у припремној фази	Стратегија и Програм развоја града Ниша (2.3.2.4)
			Развој електроенергетских капацитета							
15	1.2	1.2.4-А	Изградња, реконструкција и модернизација електродистрибутивне мреже на средњем напонском нивоу: изградња ТС 110/10 kv "Ниш 8" на Леденој Стени (II фаза), - изградња ТС 35/10 kv "Медијана" (повећање капацитета), - изградња ХЕ "Бањица" - Изградња нових ТС 10/0,4 kv са 10 kv прикључним водом и расплетом мреже 0,4 kv, на градском и сеоском подручју.	ПД"Југоисток", Управа за ком. делатности, енергетику и саобраћај, Управа за имовину града; Управа за планирање и развој; ЈП Дирекција за изградњу града Ниша	3	0	републичка инвестиција		активност у току	Стратегија и Програм развоја града Ниша (2.3.3.1)
16	1.2	1.2.4-А	Пренос електричне енергије - Надземни двоструки вод 110 kv ТС 400/220/110 "Ниш2" – ТС 110/35 kv "Ниш 1"	ЈП"Електромрежа Србија"	1	0	републичка инвестиција		у припремној фази	Стратегија и Програм развоја града Ниша (2.3.3.2)

			Саобраћајна инфраструктура							
17	1.5	1.5.1	Измештање пруге Ниш – Нишка Бања - израда пројеката, имовинска припрема земљишта (експропријација) и изградња од Пантелеја до Просека.	Град Ниш-НИП. Управа за планирање и изградњу, ЈП Завод за урба-низам, ЈП "Железнице Србије", Министарство за инфраструктуру, ЦИП	2	1.994.980.000	републичка инвестиција	стране донације и фондови	у припремној фази	НИП 2008 Програм развоја града Ниша (2.4.1)
18	1.5	1.5.3	Конверзија, реконструкција и развој Аеродрома Ниш	Јавно предузеће „Аеродром“ Ниш	9	1.748.791.686	439.523.982			НИП 2008 Програм развоја града Ниша (2.4.3)
19	1.5		Израда "Саобраћајне - транспортне студије града Ниша Израда "Главног пројекта централизованог управљања саобраћаја".	Управа за комуналне делатности, енергетику и саобраћај	1	0	републичка инвестиција	стране донације и фондови	предстоји почетак активности у 2009.	Стратегија и Програм развоја града Ниша (2.4.4)
20	1.5	1.5.2	Изградња и реконструкција државних путева првог реда (изградња деонице аутопута Е-80 од Просека до Црвене Реке) и државних путева другог реда (Р-274 Ниш – Кнез Село од Јагодин-мале до Каменице и Р-214 Ниш – Кнежица од КПД до укључења за Лесковац).	ЈП "Путеви Србије", ЈП Завод за урбанизам, ЈП Дирекција за изградњу града Ниша	1	0	републичка инвестиција		предстоји почетак активности у 2009.	Стратегија и Програм развоја града Ниша (2.4.5)
21	1.5	1.5.2	Реконструкција градске саобраћајне мреже: Булевар Медијана, Сомборски булевар, Булевар Петра Аранђеловића, ул. Ивана Милутиновића, изградња надвожњака на прузи Ниш – Скопље код Новог Села. Изградња и реконструкција осталих примарних градских саобраћајница, мостова и подвожњака.	Град Ниш-НИП, Управа за планирање и изградњу, Управа за имовину града, ЈП Дирекција за изградњу града Ниша, ЈП "Путеви Србије"	3	0	градска средства		у припремној фази	Стратегија и Програм развоја града Ниша (2.4.7)
22	1.5		Повећање безбедности у одвијању саобраћаја водећи рачуна о потребама особа са инвалидитетом: опремање и реконструкција раскрсница (увођење кружних токова); обезбеђење пружних прелаза.	Управа за ком. делат., енергетику и саобраћај; ЈП Дирекција за изградњу града Ниша; организације инвалида; ЈП "Железница Србије"	3	0	градска средства		у припремној фази	Стратегија и Програм развоја града Ниша (2.4.5)

23	1.5	1.5.4	Управљање системом паркирања уз изградњу паркинг гаража. Обезбеђење неопходног броја паркинг места предвиђених за особе са инвалидитетом.	Управа за ком. делат. енергетику и саобраћај, ЈКП "Паркинг сервис", ЈП Дирекција за изградњу града Ниша, организације инвалида	3	0	градска средства		активност у току	Стратегија и Програм развоја града Ниша (2.4.8)
			Инфраструктурни развој на сеоском подручју							
24	1.1	1.1.3	Изградња објеката од капиталног значаја: водоводне мреже: IV висинска зона "Горица", Виник, Доњи Матејевац, реконструкција водовода у Сићеву (насеље Шутевац), прилаз Кованлучкој улици, канализационе мреже Доње и Горње Међурово, Поповац, Крушце, Мрамор и Бубањ село, реконструкција водоводне и канализационе мреже у Новом Селу.	Управа за пољопривреду и развој села, Фонд за развој и самофинансирање заједничких потреба грађана; ЈП Дирекција за изградњу града Ниша	3	0	градска средства		активност у току	Стратегија и Програм развоја града Ниша (2.5.1)
25	1.1	1.1.3	Развој инфраструктуре сеоских насеља: изградња и реконструкција канализационе и водоводне мреже: Доње Влаче - примарни цевовод, Јелашница - завршетак водоводне мреже и формирање II висинске зоне са резервоаром, Пасјача – изградња водоводне мреже, Суви До – завршетак водоводне мреже, Габровац - завршетак водоводне мреже и формирање III и IV висинске зоне, Хум – реконструкција водоводне мреже, Малча – изградња водоводне мреже, завршетак водоводног система Врело (Велепоље, Палиграце, Д.Трнава), - уређење Бање Топило и туристичког комплекса Ајца.	Град Ниш – НИП, Управа за пољопривреду и развој села, Управа за комуналне делатности, енергетику и саобраћај; ЈП Дирекција за изградњу града Ниша; јавна комунална предузећа; градске општине ГО Црвени Крст	3	0	градска средства		у припремној фази	Стратегија и Програм развоја града Ниша (2.5.2)
26	1.2	1.2.2	Преузимање и одржавање постојећих и новоизграђених сеоских водовода од стране ЈКП "Наисус".	ЈКП "Наисус" Градске општине	2	0	градска средства		предстоји почетак активности у 2009.	Стратегија и Програм развоја града Ниша (2.5.3)

27	1.5	1.5.2	Изградња и појачано одржавање локалне путне мреже: - геодетски радови за потребе трасирања и пројектовања пута Бојанине воде-Плоче и пута Доње Власе-Габровац; - изградња инфраструктуре у селима Хум, Рујник и Паљина.	Управа за комуналне делатности, енергетику и саобраћај, ЈП Дирекција за изградњу града Ниша, ГО Црвени Крст–НИП	2	0	републичка инвестиција		у припремној фази	Стратегија и Програм развоја града Ниша (2.5.4)
28	1.6		Израда пројекта о оправданости санације клизишта у Мрамору и Крушцу и доношење одлуке о оправданости санације објекта на овом подручју или приступању расељању лица са угроженог подручја.	ЈП Дирекција за изградњу града Ниша, Рударско-геолошки факултет у Београду, Грађевински факултет у Нишу, ГО Палилула	1	0	градска средства		активност у току	Стратегија и Програм развоја града Ниша (2.5.5)
29	1.4	1.4.1	Изградња нове телекомуникационе мреже: Вртиште, Лалинац, Г.Топоница, Чамурлија, Д.Матејевац, Г.Матејевац. - АДСЛ прикључци: Вртиште, Лалинац, Г.Топоница, Чамурлија, Д.Матејевац, Г.Матејевац, Јелашница. - Изградња CDMA базне станице Миљковац, која би покрила подручја села Миљковац, Веле Поље, Палиграце, Г.Трнава, Топило и Церје.	"Телеком Србија" а.д.; Мобилна телефонија Србије	1	0	републичка инвестиција		активност у току	Стратегија и Програм развоја града Ниша (2.5.6)
			Водопривреда – регулација водотокова							
30	1.2		Регулација водотокова и уређење реке Нишаве, Габровачке реке, Хумског и Рујничког потока, Суводолског, Матејевачког и Бреничког потока, Кутинске реке; Кованлучког потока, Сувобањског потока и Раутовског потока у Нишкој Бањи.	Управа за комуналне делатности, енергетику и саобраћај, Управа за пољопривреду и развој села, ЈП Дирекција за изградњу града Ниша, ЈВП "Србија воде"	3	0	републичка инвестиција		предстоји почетак активности у 2009.	Стратегија и Програм развоја града Ниша (2.6.1)
			Заштита животне средине							
31	1.2		Израда Локалног еколошког акционог плана (ЛЕАП-а)	Управа за привреду, одрживи развој и заштиту животне средине	1	0	градска средства		предстоји почетак активности у 2009.	Стратегија и Програм развоја града Ниша (2.7.2)
32	1.2	1.2.1	Регионални стратешки план управљања отпадом	Управа за комуналне делатности, енергетику и саобраћај	1	23.000.000	републичка инвестиција	стране донације и фондови	активност у току	Стратегија и Програм развоја града Ниша (2.7.3)

33	1.2	1.2.1	Прва фаза санације, затварања и рекултивације градске депоније "Бубањ" (уређење терена, ободни канали, ограда и водовод и канализација за санитарне мреже). - Проширење постојеће депоније на поље С и почетак формирања санитарне депоније	Републички Фонд заштите животне средине, Град Ниш – НИП, Управа за комуналне делатности, енергетику и саобраћај, Управа за привреду, одрживи развој и заштиту животне средине	1	239.000.000	градска средства и Фонд за заштиту животне средине		активност у току	НИП 2009 Програм развоја града Ниша (2.7.4)
34	1.2		Реализација Програма систематског праћења квалитета ваздуха на територији града Ниша	Управа за привреду, одрживи развој и заштиту животне средине	3	0	градска средства		активност у току	Стратегија и Програм развоја града Ниша (2.7.5)
35	1.2		Програм мониторинга стања нивоа буке на територији града Ниша	Управа за привреду, одрживи развој и заштиту животне средине	3	0	градска средства		активност у току	Стратегија и Програм развоја града Ниша (2.7.6)
36	1.3	1.3.1	Формирање катастра значајних природних вредности и промоција заштићених природних вредности (Сићевачка и Јелашничка клисура, Церјанска пећина), Формирање геопарка на територији Сићевачке и Јелашничке клисуре и укључивање у Програм заштите геодиверзитета који финансира УНЕСКО	Управа за привреду, одрживи развој и заштиту животне средине	1	0	републичка инвестиција	стране донације и фондови	у припремној фази	Стратегија и Програм развоја града Ниша (2.7.10)
37	1.2		Проширење и развој јавних зелених површина (заштитно зеленило, блоковско зеленило) ... ; Пројекти уређења простора и зеленила у приобаљу Нишаве и Габровачке реке; Пројекти уређења излетишта Бубањ, Чегар, Каменички вис и Бојанине воде; Пројекат израде катастра јавних зелених површина, Израда заливних система у парковима.	Надлежне управе, ЈКП "Медијана "	2	15.984.000	градска средства		у припремној фази	Стратегија и Програм развоја града Ниша (2.7.11)
38	1.2		Реализација развојних програма : испитивања масене активности радионуклеида у земљишту и намирницама; праћења квалитета површинских вода реке Нишаве; праћења квалитета земљишта	Град Ниш - НИП, Градске општине	3	0	градска средства		предстоји почетак активности у 2009.	Стратегија и Програм развоја града Ниша (2.7.12)

39	1.2		Реализација пројекта: Израда Мапе хазарда „Процена ризика од стационарних извора и идентификација и процена ризика од мобилних извора као документационе основе за израду плана заштите од удеса" и израда Плана заштите од хемијских удеса	Управа за привреду, одрживи развој и заштиту животне средине	1	0	градска средства		предстоји почетак активности у 2009.	Стратегија и Програм развоја града Ниша (2.7.13)
40	1.2	1.2.5	Реализација пројекта "Милион стабала за Србију"	Управа за привреду, одрживи развој и заштиту животне средине	1	0	републичка инвестиција		активност у току	Стратегија и Програм развоја града Ниша (2.7.14)
41	1.2		Јачање еколошких капацитета градских општина	Град Ниш - НИП	1	0	градска средства		предстоји почетак активности у 2009.	Стратегија и Програм развоја града Ниша (2.7.15)
			Одржавање комуналних објеката							
42	1.2	1.2.1	Инвестициона улагања за дугорочније решавање проблема прикупљања, збрињавања, третмана и депоновања чврстог комуналног отпада	Управа за комуналне делатности, енергетику и саобраћај, ЈКП "Медијана"	3	0	градска средства		активност у току	Стратегија и Програм развоја града Ниша (2.8.5)
43	1.2		Проширење, уређење и одржавање гробаља (Ново гробље, Ромско гробље у Нишу, Ново гробље у Нишкој Бањи, гробље у Доњој Врежини, гробље у МЗ Брзи Брод)	Управа за комуналне делатности, енергетику и саобраћај, ЈКП "Медијана"	2	0	градска средства		активност у току	Стратегија и Програм развоја града Ниша (2.8.7)

A.2.2. ЕКОНОМИЈА

ред. бр.	спец. циљ	Акције	назив програма /пројекта	носилац активности	период реализације	вредност пројекта	извори финансирања		статус пројекта	идентификација пројекта
							домаћи извори	страни извори		
	2.1. Успостављање и промовисање модела финансијске и институционалне подршке за развој предузетништва (МСП и Пољопривредна газдинства)									
1	2.1.1	Успостављање развојног Фонда Града (кредитне линије) за финансирање развоја предузетништва	Фонд за развој предузетништва	Град Ниш	2009-2011	90.000.000 дин	Град Ниш - Буџет	-	у плану	Стратегија развоја града Ниша, Буџет
2	2.1.2	Креирање мреже институција за развој предузетништва и подршка умрежавању МСП и 2.1.4 Програми за повећање конкурентности МСП и програми подршке развоју и коришћењу сервиса за пословни развој	Стварање повољног пословног окружења и развој МСП (пројекат ЛЕДИБ-а)	Град Ниш, ЛЕДИБ, Министарство за економију	2009-2011	10.000.000 евра	Град Ниш	ЛЕДИБ програм - Министарство спољних послова Краљевине Данске	у току	Програм развоја града Ниша за 2009, Стратегија развоја града Ниша
3.	2.1.2	Креирање мреже институција за развој предузетништва и подршка умрежавању МСП и 4.3.3. Формирање и јачање центра јединствених услуга “Све на једном месту” (у оквиру Стратешког правца 4: Управљање)	Оснивање Одсека за капиталне инвестиције	Град Ниш, градске општине: Медијана, Палилула, Пантелеј, Црвени Крст и Нишка Бања, привредници	2009-2011	2.034.850 динара, од тога ЛЕДИБ програм 1.472.850 дин, а град Ниш учествује са 601.740 дин	Град Ниш, инвеститори,	ЛЕДИБ програм	У току	Програм развоја града Ниша
4	2.1.2	Креирање мреже институција за развој предузетништва и подршка умрежавању МСП	Формирање Центара за развој предузетништва у Нишу	Градске општине Палилула, Медијана, Пантелеј, Црвени Крст, Нишка Бања	2009 – 2010	7.500.000 дин	-	ЛЕДИБ програм	У току	Стратегија развоја Града Ниша

5	2.1.3	Развој бизнис инкубатор центара	Покретање другог инкубационог циклуса и оснивање Центра за информационо-комуникационе технологије Инкубатор центра у Нишу	Град Ниш, Инкубатор центар Ниш д.о.о, Министарства Владе Републике Србије, Универзитет, донатори	2009-2013	29.000.000 дин	Град Ниш-Буџет, Министарства РС донације, инвеститори	ИОМ, ХЕЛП, ЕНЕКА, ЛЕДИБ, УСАИД-МЕГА програм	у току	Стратегија развоја града Ниша, Програм развоја града Ниша за 2009
6	2.1.5	Унапређење односа са локалном пословном заједницом и стварање услова за ширење пословних активности	Недељни МСП додаток у дневном часопису Народне новине	ГО Медијана, Палилула, Пантелеј, Црвени Крст, Нишка Бања и шест општина Нишавског округа: Сврљиг, Ражањ, Алексинац, Мeroшина, Дољевац, Гаџин Хан	2009	1.498.000 дин	ГО, општине Нишавског округа		у плану	
7	2.1.6	Програми подршке и промоције развоја сточарства, воћарства и виноградарства и производња здраве хране	Програм заштите, уређења и коришћења пољопривредног земљишта	Управа за пољопривреду, Министарство	2009-2011	-	Град Ниш-Буџет, Инвеститори		у току	Програм развоја града Ниша за 2009
8	2.1.6	Програми подршке и промоције развоја сточарства, воћарства и виноградарства и производња здраве хране	Тржишно - информациони систем - ТИС	Управа за пољопривреду	2009-2011	1.000.000 дин	Град Ниш-Буџет, Министарство, донација		у току	Програм развоја града Ниша за 2009
9	2.1.6	Програми подршке и промоције развоја сточарства, воћарства и виноградарства и производња здраве хране	Пројекат "Лична карта села"	Управа за пољопривреду	2009-2011	2.000.000 дин	Град Ниш-Буџет, Министарство, донација		у плану	Програм развоја града Ниша за 2009
10	2.1.6	Програми подршке и промоције развоја сточарства, воћарства и виноградарства и производња здраве хране	Сајам пољопривреде	Управа за пољопривреду	2009 и надале	220.000 Евра	Управа за пољопривреду, Министарство, Донације		у току	Програм развоја града Ниша за 2009
11	2.1.6	Програми подршке и промоције развоја сточарства, воћарства и виноградарства и производња здраве хране	Карантин за смештај животиња у унутрашњем промету	Управа за пољопривреду	2009-2010	2.000.000 дин	Град Ниш-Буџет, Министарство		у току	Програм развоја града Ниша за 2009

12	2.1.6	Програми подршке и промоције развоја сточарства, воћарства и виноградарства и производња здраве хране	Развој Агробизнис центара	Управа за пољопривреду	2009-2011	8.000.000 дин	Град Ниш-Буџет		у плану	Програм развоја града Ниша за 2009
13	2.1.6	Програми подршке и промоције развоја сточарства, воћарства и виноградарства и производња здраве хране	Центар за рурални развој Града Ниша	Град Ниш - Управа за пољопривреду, Опште удружење предузетника, Национална служба запошљавања, Агроразвој, пет градских општина, МЕГА програм	2009	155.005\$ (Град Ниш 109.005\$, МЕГА 46.000\$)	Град Ниш - Буџет	УСАИД – МЕГА програм	у току	Програм развоја града Ниша за 2009. год.
2.2. Јачање регионалног и локалног економског развоја										
14	2.2.1	Развој слободне индустријске (царинске) зоне	Формирање и развој Слободне зоне Ниш	Град Ниш, ГО Палилула, Предузеће "Вулкан" Ниш, ЕИ Холдинг/ТЕХНИС, ЈП Аеродром Ниш, карго центар	2009-2011.	100.000 евра	Град Ниш - Буџет, Влада Републике Србије	приватни инвеститори, карго центар	у плану	Стратегија развоја Града Ниша
15	2.2.1	Развој слободне индустријске (царинске) зоне	Израда предстудије изводљивости о могућностима Града и потребама за индустријским зонама и green-field инвестицијама	Град Ниш, ГО Медијана, Палилула, Пантелеј, Црвени Крст, Нишка Бања	2009	1.230.000 дин	Град Ниш - Буџет	-	у плану	Стратегија развоја Града Ниша
16	2.2.2	Инфраструктурно опремање и уређење нових радних зона	Изградња и опремање Радне зоне Ниш-Међурово	Дирекција за изградњу града	2009	132.000.000 дин	Град Ниш-Буџет, НИП	УСАИД – МЕГА програм, инвеститори	у плану	НИП, Програм развоја Града Ниша за 2009
17	2.2.2	Инфраструктурно опремање и уређење нових радних зона	Изградња комуналне инфраструктуре - система канализације у Радној зони Север	Град Ниш, УСАИД-МЕГА програм, ЈП Наиссус, Градска агенција за уредјење земљишта	2009	220.000\$ (Град Ниш 145.000\$ и МЕГА 75.000\$)	Град Ниш-Буџет	УСАИД – МЕГА програм	у плану	Програм развоја Града Ниша за 2009, Стратегија развоја града Ниша

18	2.2.2	Инфраструктурно опремање и уредјење нових радних зона	Изградња и опремање Радне зоне Ниш-запад	Град Ниш, Дирекција за изградњу града	2009-2010	807.791.758 дин	Град Ниш-Буџет, НИП	инвестит ори	у плану	Стратегија развоја града Ниша, Програм развоја Града Ниша за 2009
19	2.2.3	Развој логистичког пула	Развој логистичког карго центра	Град Ниш, ЈП Аеродром, ЕУЕМАХХ-Аустрија	2009-2011	61.300.000 евра	Град Ниш-Буџет, ЈП Аеродром	ЕУЕМАХХ - Аустрија	у току	Стратегија развоја града Ниша, Програм развоја Града Ниша за 2009
20	2.2.4	Изградња сајмишта, велетржнице и нових пијачних простора	Сајмиште	Град Ниш, НИП, ППП	2009-2011	1.167.682 дин	НИП, Град Ниш-Буџет, инвеститор и	инвестит ори	у плану	Стратегија развоја града Ниша, НИП, Програм развоја града Ниша за 2009
21	2.2.7	Подршка програмима за повећање конкурентности града Ниша у домену СДИ - ради привлачења greenfield инвестиција	Оснивање одсека за капиталне инвестиције	Град Ниш, ГО Медијана, Палилула, Пантелеј, Црвени Крст, Нишка Бања	2009	1.369.500 дин	Град Ниш-Буџет	-	у току	Стратегија развоја града Ниша
22	2.2.7	Подршка програмима за повећање конкурентности града Ниша у домену СДИ - ради привлачења greenfield инвестиција	Успостављање међународног кредитног рејтинга Града Ниша	Град Ниш, УСАИД МЕГА програм, консултантска кућа	2010-2011.	30.000 евра	Град Ниш-Буџет	УСАИД МЕГА програм	у плану	Стратегија развоја града Ниша
23	2.2.7	Подршка програмима за повећање конкурентности града Ниша у домену СДИ - ради привлачења Greenfield инвестиција	Конверзија, реконструкција и развој аеродрома	ЈП Аеродром, НИП	2009-2011	1.748.791 686 дин	НИП, Град Ниш-Буџет, инвеститор и	инвестит ори	у плану, пројекат поднет НИП-у	НИП, Програм развоја Града Ниша за 2009, Стратегија развоја града Ниша
24	2.2.7	Подршка програмима за повећање конкурентности града Ниша у домену СДИ - ради привлачења Greenfield инвестиција и 2.3.3. Брендирање града Ниша као атрактивне туристичке дестинације и јачање маркетинга у овој области	Територијални маркетинг	Град Ниш, Кабинет градоначелника, Канцеларија за локални економски развој, Туристичка организација Ниша, Управа за привреду, одрживи	2009-2011.	400.000 евра	Град Ниш, ТОН, донатори, приватни сектор	-	у плану	Стратегија развоја града Ниша

		(програми промоција догађаја, манифестација, знаменитости, вредности и др.)		развој и заштиту животне средине, Управа за пољопривреду и развој села, Консултантске куће, Маркетиншке агенције						
25	2.2.7	Подршка програмима за повећање конкурентности града Ниша у домену СДИ - ради привлачења Greenfield инвестиција	НИФ 09	НВО Протекта, Град Ниш, донатори , Регионална привредна комора	2009 и надале	120.000 евра (за 2009. год.)	донатори, Град Ниш-Буџет	донатори	у току	Програм развоја града Ниша за 2009
26	2.2.7	Подршка програмима за повећање конкурентности града Ниша у домену СДИ - ради привлачења Greenfield инвестиција	Пројекат - "Гиљотина"	Град Ниш, ИФЦ	2009-2010	45.000 US \$	Град Ниш-Буџет	ИФЦ	у плану	Програм развоја града Ниша за 2009
27	2.2.7	Подршка програмима за повећање конкурентности града Ниша у домену СДИ - ради привлачења Greenfield инвестиција и 2.3.3 Брендирање града Ниша	Брендирање и промоција града Ниша	Град Ниш - Кабинет градоначелника	2009-2011	-	Град Ниш-Буџет, донације	донације	у току	Програм развоја града Ниша за 2009
28	2.2.8	Израда стратегије развоја МСП и секторских стратешких докумената	Израда и имплементација Стратегије развоја МСПП града Ниша	ЛЕДИБ програм, град Ниш, удружења предузетника, предузетници, градска управа РПК, БИЦ	2009-2011	20.000 евра		ЛЕДИБ програм	У току	Стратегија развоја града Ниша
29	2.2.8	Израда стратегије развоја МСП и секторских стратешких докумената и 2.3.3 Брендирање града Ниша	Израда Стратегије развоја туризма града Ниша, ојачавање капацитета МСП из области рецептивног туризма, јачање капацитета ТОН-а	Град Ниш, ГО Медијана, Палилула, Пантелеј, Црвени Крст, Нишка Бања, ТОН, Инкубатор центар Д.О.О	2009	2.081.740 дин, од тога се из ЛЕДИБ програма додељује 1.480.000 динара, а град Ниш учествује са 601.740 динара.	Град Ниш - Буџет	ЛЕДИБ програм	у плану	Стратегија развоја града Ниша
2.3. Унапређење туристичке понуде града Ниша										

30	2.3.1	Програм развоја туризма заснован на природним, културним и смештајним капацитетима Града (бањски, здравствени, транзитни, конгресни, еко- и етно-туризам, туризам великих градова-City breaks, туризам догађаја и манифестација-Евентс и сл.)	Пројекат - "Ада Женева"	НИП, инвеститори, Град Ниш	2009-2011	2.651.462.510 дин (од тога део који се финансира из НИП-а је 1.567.662.510,00 а део који се финансира из средстава страних инвеститора је предвиђен у износу 1.073.800.000,00 дин	Град Ниш-Буџет, НИП, Инвеститори		у току	Програм развоја града Ниша за 2009, НИП, Стратегија развоја града Ниша
31	2.3.1	Програм развоја туризма заснован на природним, културним и смештајним капацитетима Града (бањски, здравствени, транзитни, конгресни, еко- и етно-туризам, туризам великих градова-City breaks, туризам догађаја и манифестација-Евентс и сл.)	Бојанине воде	Град Ниш, НИП	2009-2010	233.730.000 дин	Град Ниш, НИП		у плану	Програм развоја, НИП
32	2.3.1	Програм развоја туризма заснован на природним, културним и смештајним капацитетима Града (бањски, здравствени, транзитни, конгресни, еко- и етно-туризам, туризам великих градова-City breaks, туризам догађаја и манифестација-Евентс и сл.)	Лозни калем	ГО Нишка Бања	2009-2012	-				

33	2.3.1	Програм развоја туризма заснован на природним, културним и смештајним капацитетима Града (бањски, здравствени, транзитни, конгресни, еко- и етно-туризам, туризам великих градова-City breaks, туризам догађаја и манифестација-Евентс и сл.)	Етно село - Коритник	ГО Нишка Бања	2009-2012	-	НИП, ГО Нишка Бања		у плану	Програм развоја града Ниша за 2009, НИП
34	2.3.1	Програм развоја туризма заснован на природним, културним и смештајним капацитетима Града (бањски, здравствени, транзитни, конгресни, еко- и етно-туризам, туризам великих градова-City breaks, туризам догађаја и манифестација-Евентс и сл.)	Бања Топило	ГО Црвени крст, Град Ниш	2009-2012	161.000.000 дин	НИП, ГО Црвени Крст	инвеститори	у току	Програм развоја града Ниша за 2009, НИП
35	2.3.1	Програм развоја туризма заснован на природним, културним и смештајним капацитетима Града (бањски, здравствени, транзитни, конгресни, еко- и етно-туризам, туризам великих градова-City breaks, туризам догађаја и манифестација-Евентс и сл.)	Ревитализација Чегра и Ђеле куле и изградња туристичког комплекса Чегар	Град Ниш, ТОН	2009	191.000\$ (Град Ниш 134.000\$ и МЕГА 57.000\$)	Град Ниш	УСАИД – МЕГА програм	у току	Стратегија развоја града Ниша
36	2.3.2	Одређивање посебних зона, сектора туристичке понуде и успостављање садржаја за тематска путовања самостално и у сарадњи са суседним општинама	Пројекат - "Виа милитарис"	Град Ниш, Нишавски округ	2009-2012	20.879.800 дин	Град Ниш, НИП		у плану	Програм развоја града Ниша за 2009, НИП
37	2.3.3	Брендирање града Ниша као атрактивне туристичке дестинације и јачање иницијатива за територијални маркетинг у овој области (промоција догађаја, манифестација, локалитета и других знаменитости)	Маркетиншка промоција туристичких потенцијала града Ниша	ТОН, НВО сектор, туристичке агенције	2009-2012	2.070.000 дин	ТОН, Град Ниш, туристичке агенције		у току	Програм развоја града Ниша за 2009, Стратегија развоја града Ниша
2.4. Подршка повезивању Универзитета и привреде у циљу унапређења економског развоја										

38	2.4.2	Развој индустријских и технолошких паркова	Развој научно-технолошког парка и инкубатора ТЕХНИС	Град Ниш, НИП, ЕИ Holding Co, Министарство економије и регионалног развоја, Министарство науке и технолошког развоја, Агенција за приватизацију РС, Универзитет, инвеститори	2009-2012	-	Град Ниш, Министарство РС, власници некретнина, инвеститор и	инвеститори	у плану	Стратегија развоја града Ниша, Програм развоја града Ниша за 2009
39	2.4.4	Програми подршке фирмама (посебно сектору МСП) у увођењу електронских платформи у пословање (e-bysiness)	Јачање предузетничког капацитета МСП у управљању новинама, побољшању продуктивности, конкурентности, квалитету, одрживости пословања олакшавањем приступа и коришћењем ИТ за мерење пословног учинка, управљања и бенчмаркинга	Град Ниш, пет градских општина, GOLEM IMS GMBH-Беч	2009	8.500.000 дин	Град Ниш, ГО	GOLEM IMS GMBH-Беч	у плану	
2.5. Промоција предузетништва, самозапошљавања и подршка иницијативама појединаца										
40	2.5.1	Програми подизања конкурентности људских ресурса кроз програме сталног образовања, специјализације, дошколовавања, доквалификације и преквалификације и 2.5.3 Програми старт уп кредита за подршку почетницима у бизнису и за самозапошљавање	"Подршка одрживом локалном развоју у јужној Србији -Ниш"	Град Ниш, НВО Хелп	2009-2010	350.000 евра (70.000 Град Ниш, 280.000 Хелп)	Град Ниш-Буџет	НВО Хелп	у току	Програм развоја града Ниша за 2009
41	2.5.1	Програми подизања конкурентности људских ресурса кроз програме сталног образовања, специјализације, дошколовавања, доквалификације и преквалификације	Промоција предузетничких вештина у средњим стучним школама	Град Ниш, ГО Медијана, Палилула, Пантелеј, Црвени Крст, Нишка Бања, средње стручне школе	2009-2010	Укупни буџет пројекта износи 2.000.000 дин., од тога се из ЛЕДИБ	Град Ниш - Буџет	ЛЕДИБ програм	у плану	Стратегија развоја града Ниша

						програма додељује 1.500.000 дин., а град Ниш учествује са 500.000 динара				
42	2.5.2	2.5.2 Формирање мреже транзиционих центара (центара за професионалну оријентацију и посредовање) и 2.1.2. Креирање мреже институција за подстицање и развој предузетништва и подршка умрежавању МСП	Оснивање <i>Job центра</i> Ниш	Град Ниш, Град Орхус (Данска), градске општине: Медијана, Палилула, Пантелеј, Црвени Крст и Нишка Бања у граду Нишу , Инкубатор центар Ниш, ЛДА ЦСС	2009- 2011	Укупни буџет 110.000 Евра , ЛЕДИБ програм 82.600 ЕВРА, град Ниш - буџет 27.400 ЕВРА	Град Ниш- Буџет	ЛЕДИБ програм	у плану	Стратегија развоја града Ниша
43	2.5.3	Програми start-up кредита за подршку почетницима у бизнису и за samozapošljavanje	Стимулисање отварања нових и развој постојећих МСП повољном политиком кредитирања	Фонд за развој РС, Фонд за микро развој, АЛДА (Влада Краљевине Норвешке), Регионални центар за развој МСП и предузетништво, Управа за привреду, одрживи развој и заштиту животне средине	2009	-	Фонд за развој РС, Фонд за микро развој, Град Ниш-Буџет	АЛДА – Холанди ја	у току	Програм развоја град Ниша за 2009
44	2.5.3	Програми start-up кредита за подршку почетницима у бизнису и за samozapošljavanje, затим 2.5.4. Програми стимулисања предузетника за запошљавање дипломираних високошколаца, посебно оних који први пут траже запослење и 2.5.5. Програми активних мера подршке запошљавању и формирање мреже институција за подршку запошљавању	Подршка samozapošljavanju кроз доделу грантова, пословних и специјалистичких обука	Град Ниш, КЛЕР, Инкубатор центар Ниш, ЕНЕЦА, НВО ХЕЛП, донатори	2009- 2011	350.000 Евра	Град Ниш- буџет	ЕНЕЦА, НВО ХЕЛП, Донатори РСЕДП2	у плану	Стратегија развоја града Ниша

45	2.5.5	Програми активних мера подршке запошљавању и формирање мреже институција за подршку запошљавању	Каријерно саветовање и удруживање - пут ка запошљавању	НВО Протека - ГИЗ, НСЗ-Национална служба запошљавања, Град Ниш	2009-2010	200.000 US\$	Град Ниш - Буџет, НСЗ		у плану	Стратегија развоја града Ниша